

Jomsvikinge Saga

Paa Dansk ved C. C. Rafn

København, 1829

Første fortælling

1. Kapitel

Kong Gorm, med Tilnavn den Barnløse, herskede over Danmark; han var en mægtig Konge og vennesæl af sine Mænd, og havde allerede regeret længe, den Gang de Begivenheder, som her skulle fortælles, foregik. I Saxland var paa den Tid en Jarl, ved Navn Arnfin, som havde Riget til Len af Kong Karl den Store, han og Kong Gorm havde draget i Vikingsfærd sammen, og vare gode Venner. Jarlen havde en smuk Søster, hvem han elskede mere end tilbørligt, og avlede et Barn med hende; men dette holdtes skjult, og Jarlen sendte Folk bort med det, og paalagde dem, ikke at forlade Barnet, førend de vidste, hvad der blev af det. De kom til Danmark, og da de kom til en Skov, blev de var, at Kong Gorm og hans Huustrop var i samme; de lagde da Barnet under et Træ, og skjulte sig. Om Aftenen drog Kongen hjem med hele Huustroppen, paa tvende Brødre Halvard og Havard nær, som blev der tilbage. De gik frem til Søen, og da hørte de et Barn græde, og gik efter Lyden, men vidste ikke, hvorledes det kunde forholde sig. De fandt da der et Drengébarn under et Træ, og et stort Knytte i Grenene oppe over det. Barnet var indsvøbt i fiint Atlask, og om dets Hoved var bundet et Silketørklæde, hvori der fandtes en Guldring af en Trediedeel Unses Vægt. De toge Barnet op, og bragte det med sig, og de kom først hjem, da Kongen og Hofsinderne allerede sade ved Drikkebordene. De undskyldte sig for, at de ikke havde kunnet følge Kongen hjem, men denne sagde, at han ikke vilde regne dem det til Last; og nu fortalte de Kongen, hvad der var hændt dem i Skoven. Kongen forlangte at see Drengen, og lod ham bringe til sig. Han syntes vel om ham, og sagde: "Han maa være af fornem Slægt, og det er en Lykke, at han er bleven funden." Siden lod han Drengen overøse med Vand, og give Navn, og han lod ham kalde Knud, fordi Guldringen havde været knyttet i hans Pande, da han fandtes, hvoraf Kongen fandt det passende at give ham Navn. Han gav ham dernæst en god Amme, og kaldte ham sin Søn, gjorde vel imod ham, og elskede ham meget. Og nu, da det led mod Enden af Kong Gorms Levedage, og han var bleven gammel, faldt han i en Sygdom, som blev hans Død; men førend han døde, bød han sine Frænder og Venner til sig, da han troede at forudse, hvad Udfald hans Sygdom vilde faa; han bad dem om, at han maatte selv bestemme, til hvem de efter hans Død skulde sværge Land og Folk; dertil vilde han have deres Tilladelse; men han sagde, at han vilde give Knud hele sit Rige og alt det, som efter hans Død kunde forhøie hans Værdighed; og formedelst Kongens Vennesælhed, da han var inderlig elsket af sine Mænd,

tilstøde de dette, at Kongen skulde bestemme det; og det blev altså således besluttet. Efter dette døde Kongen. Knud antog da Regeringen over Land og Folk og hele det Rige, som Gorm havde besiddet, og han var vennsæl af sine Mænd. Han avlede en Søn, som fik Navnet Gorm, og var først kaldt Gorm den Folkesky, men, da han var voksen, blev han benævnt Gorm den Gamle og den Mægtige.

2. Kapitel

Over Holseteland (1) herskede til den Tid en Jarl, ved Navn Harald, som blev kaldt med Tilnavn Klak-Harald; han var en viis Mand. Han havde en Datter, som hed Thyre, der i Forstand overgik alle andre Kvinder, og udlagde Drømme bedre end nogen anden; hun var ogsaa meget smuk. Jarlen satte i Henseende til Landets Styrelse hele sin Lid til sin Datter, og lod hende raade alle Dele med sig, og han elskede hende særdeles høit. Da nu Gorm var bleven voksen, og havde antaget Regjeringen, drog han ud af Landet, og agtede at beile til Harald Jarls Datter, og det var derhos hans Beslutning, hvis Jarlen ikke vilde give ham Datteren, da vilde han med væbnet Magt angribe ham. Da Harald Jarl og hans Datter Thyre spurgte til Kong Gorms Færd og hans Beslutning, sendte de Mænd imod ham, og indbøde ham til et anseeligt Gilde; han tog imod Indbydelsen, og blev der holdt i megen Anseelse; og da han havde fremført sit ærinde for Jarlen, gav denne ham det Svar, at hun skulde selv raade derfor; "thi hun er meget forstandigere end jeg", føiede han til. Og da nu Kongen fremførte denne Sag for hende selv, da svarede hun saa: "Ei skal dette besluttet dennesinde, men du skal nu drage hjem med gode og anseelige Foræringer, og hvis det er dig meget om at gjøre, at faae mig til ægte, da skal du, saasnart du kommer hjem, lade bygge et Huus saa stort omtrent, at det kan være passende for dig at sove i; dette Huus skal bygges paa et Sted, hvor der ikke før har staaet noget Huus; i dette Huus skal du da sove den første Vinternat og tre Nætter i Træk; husk saa nøie efter, om du drømmer noget, og send dernæst Mænd til mig, at de kunne sige mig dine Drømme, om du har haft nogle! og da skal jeg bestemme for dem, om du skal faae mig til ægte eller ikke; men drømmer du intet, saa maa du slaae det Giftermaal ud af dine Tanker." Efter denne deres Samtale forblev Kong Gorm kun en kort Tid ved Gildet, men beredte sig til Hjemreisen, og var begjerlig efter at forsøge denne hendes Snildhed og Anordning. Han drog da hjem efter megen Hædersbevisning og med anseelige Foræringer. Da han var kommen hjem, bar han sig i alt ad, som hun havde bestemt ham; han lod Huset bygge, og gik siden ind i det, ligesom det var bestemt; og udenfor Huset lod han være tre hundrede væbnede Mænd, og bød dem vaage og holde Vagt, da det faldt ham ind, at der kunde være Svig under. Nu lagde han sig ned i Sengen, som var anbragt i Huset, og faldt i Søvn, og derpaa drømte han, og han sov der i dette Huus i tre Nætter; og derefter sendte han sine Mænd til Jarlen og hans Datter Thyre, og lod dem fortælle hans Drømme. Da de kom til Jarlen og hans Datter, bleve de vel modtagne, og siden fortalte de Jarlens Datter de Drømme, som Kongen havde haft. Da hun havde hørt Drømmene, sagde hun: "Nu kunne I være her, saa længe som I selv ville, men I kunne sige eders Konge, at jeg vil ægte ham." Da de kom hjem, fortalte de Kongen denne Tidende. Kongen blev munter og vel tilfreds derover, og kort derefter beredte han sig med meget Mandskab, for at faae Giftermaalet bragt i Stand. Han

havde en heldig Reise, og kom til Holtseteland. Harald Jarl havde fået at høre, at han kom, og lod gjøre de bedste Tilberedelser til at modtage ham. Han kom nu, og der blev holdt Bryllup, og Gorm og Thyre elskede hinanden høit. Ved Gildet morede man sig ved, at Kong Gorm fortalte sine Drømme, og Thyre udlagde dem. Kongen fortalte da således, hvad han havde drømt den første Vinter nat, og de tre Nætter, da han sov i Huset; han drømte nemlig, at han var ude under aaben Himmel, og skuede over hele sit Rige; han saa da, at Søen faldt ud fra Landet saa langt, at han ingensteds kunde følge den med Øinene, og saa stort Ebbested var der, at alle Øsundene og Fjordene vare tørre; men derefter saa han, at tre hvide Øxne ginge op af Søen, og løb op paa Landet nær ved det Sted, hvor han stod, og afbede, hvor de kom frem, alt Græsset ligetil Stubbene, og derefter ginge de bort. Den anden Drøm, som var meget lignende med denne, var saaledes, at det igjen forekom ham, at tre Øxne ginge op af Søen; de vare røde af Farve, og havde store Horn; de afbede, ligesom de forrige, Græsset af Jorden, og da de havde været der i nogen Tid, gik de atter tilbage i Søen. End drømte han den tredje Drøm, som ogsaa var hine lig: det forekom ham atter, at tre Øxne ginge op af Søen, som alle vare sorte af Farve, og havde de allerstørste Horn; de vare ogsaa nogen Tid der, og fore igjen samme Vei bort, og gik tilbage i Søen; og efter det forekom det ham, som han hørte et Brag saa stort, at han tænkte, det kunde høres over hele Danmark, og han saa, at det forvoldtes af Søen, som styrtede op paa Landet. "Men nu ønsker jeg, Dronning!" sagde han, "at du til Morskab for Folkene udlægger disse Drømme, og viser saaledes Prøve paa din Forstand." Hun undslog sig ikke, men udlagde Drømmene, begyndte først med den tidligste Drøm, og udlagde den saaledes: "De tre hvide Øxne, som ginge op af Søen paa Land, betyde tre store Vintre, i hvilke der vil falde saa megen Snee, at den vil tilintetgjøre Frugtbarheden over hele Danmark; og de tre andre Øxne, der forekom dig at komme op af Søen, og som vare røde, de betyde tre andre Vintre, i hvilke der kun vil falde liden Snee, men som dog der for ikke ville være ubetydelige, efterdi det forekom dig, at Øxnene afbede Græsset af Jorden; men de tredje Øxne, som ginge op af Havet, og vare sorte af Farve, de betyde tre derpaa følgende Vintre, som ville blive saa haarde, at alle ville sige, at de ikke kunne mindes saadanne, og der vil komme skrækkeligt Uaar og Nød over Landet, saa at ingen nogensinde har oplevet sligt. Det, at Øxnene forekom dig at have store Horn, det betyder, at mange, ville blive skilte ved deres Eiendomme; (2) men det, at de alle ginge tilbage i Søen, betyder, at Uaarene ville igjen drage bort fra Landet og tilbage i Søen, hvorfra Øxnene vare komne; og at du hørte der et stort Brag, da Søen styrtede mod Land, det bebuder mægtige Mænds Ufred, og de ville mødes her i Danmark og holde her Slag og store Kampe; jeg har ogsaa Formodning om, at nogle af dine Nærbeslægtede ville deltage i denne Ufred; og hvis du havde drømt dette den første Nat, som du drømte sidst, da vilde denne Ufred have kommet i dine Dage og da vilde jeg ikke have ægtet dig; men nu vil det ikke skade, thi jeg vil kunne raade Bod paa Uaaret, som alle dine Drømme bebude." Efter at nu dette Gilde var endt, beredte Kong Gorm og Dronning Thyre sig til Hjemreisen, og lode mange Skibe lade med Korn og andre Fødemidler, og førte saaledes Overflødighed til Danmark; og saaledes gjorde de fra den Tid af hver Sommer, indtil Uaaret, som hun havde forudsagt, indtraf; og da det kom, skadede det hverken dem selv, da de havde forberedt sig, heller ikke Folket omkring dem i Danmark, thi de meddeelte deraf megen Overflødighed til alle deres Undersaatter, og Thyre ansaaes for den

forstandigste Kvinde, som nogensinde er kommen til Danmark, og blev kaldt Danmarks Bod eller Frelse. Kong Gorm og Dronning Thyre havde to Sønner, af hvilke den ældste hed Knud, den yngste Harald; de vare begge haabefulde Mænd, men Knud blev i sin Ungdom holdt for den viseste, og han overgik i Skjønhed saavel som i Færdigheder og alle Idrætter de fleste, som paa den Tid vare i Anseelse. Han havde hvidt Haar, og var i Mandighed alle overlegen. Han voxte op hos sin Bedstefader Jarlen Klak Harald, som opfostrede ham, og elskede ham høit; han var ogsaa vennesæl i sin Opvæxt. Men Harald blev opfødt hjemme ved sin Faders Hof; han var meget yngre end sin Broder, og var tidlig vild og heftig og ond at omgaaes, hvorfor han i sin Opvækst var kun lidet yndet.

3. Kapitel

Det fortælles nu, at Kong Gorm engang sendte Mænd til sin Svigerfader Harald Jarl, med det Ærende, at byde ham til Julegilde hos sig. Jarlen tog vel imod Indbydelsen, og lovede at komme om Vinteren til Gildet; og derefter droge Kongens Mænd tilbage, og berettede Kongen, at Jarlen kunde ventes til Gildet. Og da nu den Tid kom, da Jarlen skulde berede sig til Bortreisen, udvalgte han sig et saadant Følge, som ham syntes bedst, til Gildet, men det fortælles ikke, hvor meget Mandskab han havde med sig. De droge nu Veien frem, indtil de naaede til Limfjorden; da saa de et Træ staae der, som de fandt at være af en meget underlig Beskaffenhed; paa Træet groede der meget smaae Æbler, som endnu vare grønne, og Træet var tildeels i Blomster, men under samme laae der andre Æbler, som vare baade gamle og store. De undredes meget derover, og Jarlen sagde, at han fandt det meget besynderligt, at der paa den Tid af Aaret vare grønne Æbler, da man endnu saa under Træet dem, som havde voxet om Sommeren. "Og vi maae derfor," sagde Jarlen, "vende tilbage, og ikke drage længere." Det siges nu, at han med hele sit Følge drog tilbage, og fortsatte Reisen, indtil de kom hjem, og Jarlen forblev det Aar rolig hjemme med sin Huustrop. Kongen fandt det besynderligt, at Jarlen ikke kom, men troede imidlertid, at han maatte have faaet nogen nødvendig Hindring. Der foregik nu intet mærkeligt den Sommer; men da Vinteren igjen kom, sendte Kongen atter sine Mænd til Holseteland, at indbyde sin Svigerfader til Julegilde ligesom den forrige Gang, og, kort at berette, Jarlen lover atter at komme, og de Udsendte droge hjem, og fortalte Kongen Udfaldet af deres Ærende. Da Tiden nu kom, drog Jarlen hjemmefra med sit Følge, og de fortsatte atter Reisen ligetil Limfjorden; de besteg nu et Skib, og agtede at fare over Fjorden; og det fortælles, at de førte nogle Tævehunde med sig, som gik med Hvalpe; men da de vare komne om Bord paa Skibet, forekom det Jarlen, som Hvalpene gjøede i Hundene, men Hundene tav. Dette syntes Jarlen, saavel som dem alle, at være et stort Under, og han sagde, at han nu ikke vilde fortsætte Reisen; de vendte da tilbage, og droge hjem, og vare hjemme den Juul. Tiden led nu frem, indtil den tredie Vinter kom, og da sendte Kongen atter Mænd, for at byde Jarlen til Julegilde. Denne lovede at komme, og de Udsendte droge tilbage, og fortalte Kongen Ærendets Udfald. Atter beredte Jarlen sig til Bortreisen, og da Tiden kom, begav han sig paa Veien med sit Følge, og de fortsatte atter Reisen lige til Limfjorden, og havde en heldig Reise, og kom over Fjorden. Det var da ud paa Eftermiddagen, hvorfor de besluttede at forblive der ved Fjorden om Natten. Der forekom dem

da et Syn, som de fandt at have noget Mærkeligt at betyde; de saa nemlig en Bølge reise sig indenfor i Fjorden og en anden udenfor, og de gik imod hinanden; disse Bølger vare store, og der blev et stærkt Bulder, da de mødtes og stødte sammen, og der opstod et høit Brag, og i det samme forekom det dem, at Vandet deraf blev blodigt. Da sagde Jarlen: "Dette ere store Varsler, og vi ville nu vende tilbage, og jeg vil ikke drage til Gildet." De gjorde nu saa, og droge hjem, og Jarlen var hjemme den Juul. Men paa den anden Side blev Kongen meget vred over, at Jarlen ingensinde var kommen efter hans Indbydelser, da han ikke vidste Grunden til hans Udeblivelse. Om Vinteren fattede Kong Gorm derfor den Beslutning, at hærje paa sin Svigerfader Harald Jarls Rige, da han fandt, at han havde meget trodset hans hæderlige Indbydelse, i det han ikke en eneste Gang var kommen, da det var bestemt, og han holdt for, at Jarlen derved havde beskæmmet ham meget. Denne Kong Gorms Beslutning fik Dronning Thyre at vide, og hun afraadede da fra sammes Udførelse: "Det anstaaer dig ikke," sagde hun, "formedelst eders Slægtskab og Svogerskab, at paaføre ham Ufred, og der er meget bedre Raad for denne Sag;" og ved Dronningens Overtalelser formildedes Kongens Vrede noget, og der blev intet af Krigstoget. Der blev siden tagen den Beslutning, at Kong Gorm sendte sine Mænd efter Jarlen, for at faae at vide, hvad Grunden var til Jarlens Udeblivelse. Dette Raad havde Dronningen givet, at Svogrene først skulde komme sammen, og tales ved, for at see, hvorledes det forholdt sig. Kongens Udsendinge kom nu til Jarlen, og fremførte Kongens Ærende, og Jarlen gjorde sig nu i Hast færdig, og kom til Kongen med et anseeligt Følge. Kongen tog temmelig koldt imod sin Svigerfader, og de gik dernæst ind i Talestuen; og da de vare komne der, spurgte Kongen Jarlen med disse Ord: "Hvad er Grunden til", sagde han, "at du ingensinde kom, da jeg bød dig til mig, og beskæmmede saaledes mig og min Indbydelse?" Jarlen svarede, og sagde, at han ikke havde gjort det, for at beskæmme ham, ved ingensinde at komme til Gildet, men at der vare andre Aarsager der til, og han fortalte nu Kongen de Undere, som de havde seet, og som bleve før omtalte; og derpaa sagde Jarlen, at han vilde forklare for Kongen, hvis han ønskede at vide det, hvad han troede, at disse store Undere betydede eller varslede. Dette tilstod Kongen. Jarlen sagde derpaa: "Jeg maa da begynde med det, at vi saa Træet ved Høivinter med grønne og smaae Æbler, men gamle og store Æbler laae underneden samme; det troer jeg maa bebude Troesforandring, som vil komme i disse Lande, og den nye Religion vil være mere blomstrende, og den betegnes ved de smukke Æbler; men den Religion, som hidtil har hersket her, betegnes ved de gamle Æbler, som laae nede paa Jorden, og ville der raadne og blive ganske til Støv; saaledes vil ogsaa denne Religion nedlægges, naar den anden kommer i Landene, og den vil da tilintetgjøres og ganske forsvinde, ligesom Mørket for Lyset. Det andet Under var det, at vi hørte Hvalpene gjøe i Tævehundene, det troer jeg vil bebude, at de Mennesker, som ere yngre af Alder, ville tage Ordet fra de Ældre og ville tidlig snakke med, og det vil blive at vente, at de faae ikke mindre Deel i Raadene, skjønt de Ældre ofte ere mere forfarne; men jeg troer, at de, som dette gjelder om, endnu ikke ere komne til Verden, thi de Hvalpe gjøede, som endnu ikke vare fødte, men Tævehundene tav. Det var det tredie Under, da vi saa Bølgerne reise sig imod hinanden, den ene inden for i Fjorden, og den anden udenfor, og de mødtes midfjords, og styrtede i hinanden, og Vandet blev blodigt af deres heftige Sammenstød; det troer jeg bebuder Uenighed imellem Stormænd her indenlands, og deraf vil opstaae store

Kampe og megen Ufred, og det er sikkert at vente, at denne Krig vil for en Deel føres paa Limfjorden, hvor disse Varsler, som jeg nu har opregnet, bares os for." Kongen lod sig Jarlens Ord vel befalde, og fandt, at han var meget viis, og derefter gav han ham Sikkerhed og Fred, og lod nu sin Vrede imod ham fare. Men det fortælles, at Kong Gorm, før han og Jarlen ginge sammen i Talestuen, havde sat Mænd til at anfælde Jarlen med Vaaben, hvis han fandt, at denne af Ligegyldighed eller Hovmod havde undladt at drage til Gildet, og ikke en eneste Gang var kommen, naar han havde budet ham, hvorom han troede at faae Vished, naar han kom til at tale med ham; men nu fandt Kongen, at der var Grund til, at han ikke var kommen. Kongen og Jarlen ginge nu bort fra Mødet, og derefter var Jarlen der hos ham i nogen Tid i megen Anseelse, men siden skiltes Svogrene forligte og gode Venner, og Jarlen fik ved sin Bortreise anseelige Foræringer af Kongen, og han drog nu derfra igjen med sit Følge, og fortsatte Reisen, til han kom hjem. Men ikke længe Herefter drog Harald Jarl sydefter, og kom til Saxland, og antog Kristendommen, og kom aldrig siden tilbage til sit Rige.

4. Kapitel

Nu er det at fortælle om Kong Gorm og hans Søn Harald, at de bleve uenige, saa snart Harald var bleven voksen og kommen noget til Kræfter; Kong Gorm tog da den Beslutning, at han gav ham nogle skibe, og fik ham saaledes bort. Harald var hver Vinter i Danmark, og havde der sit Tilholdssted. Og da det havde gaaet saaledes en Tid, fortælles det, at Harald bad sin Fader Kong Gorm om, at han vilde give ham saadanne Eiendomme og saadant Rige at besidde og bestyre, som hans Bedstefader Klak-Harald havde givet Knud; men han fik ikke af sin Fader, hvad han forlangte; og fra den Tid siges det at der opstod stor Forbitrelse imellem Brødrene Knud og Harald, og Harald syntes, at der i alle Henseender blev gjort stor Forskjel imellem dem, og bar Formodning om, at der for Eftertiden ikke vilde blive gjort mindre Forskjel. Det fortælles ogsaa, at Harald engang ikke kom om Høsten hjem til Danmark, som han pleiede, da han bestandig opholdt sig der om Vinteren, og han havde hærjet den Sommer i Østerlandene. Men et andet Sagn beretter, at Kong Gorm sendte Folk til Holseteland, at byde hans Søn Knud til ham til Julegilde; og da Tiden kom, drog Knud hjemmefra med sit Følge, og havde tre Skibe, og han havde indrettet sin Reise saaledes, at han kom i Limfjorden Dagen før Juul, silde paa Dagen. Og samme Aften kom hans Broder Harald der med ni eller ti Skibe; han var kommen fra Østersøen, hvor han havde ligget paa Vikingsfærd om Sommeren. Harald blev nu var, at hans Broder Knud laae der med tre Skibe, og han mindedes nu al den Misforstaaelse, som havde været imellem dem; han bød da sine Mænd at iføre sig deres Rustninger og gribe til Vaaben: "Og nu skal det," sagde han, "komme til en Endelighed imellem mig og min Broder Knud." Knud mærkede nu sin Broder Haralds Forehavende og Beslutning, og agtede at værges sig, skjønt han havde mindre Mandskab; de grebe da til deres Vaaben, og beredte sig til Forsvar, og Knud opmuntrede sine Folk. Harald lagde nu til dem paa alle Sider, og det kom strax til Slag imellem Brødrene, og det var selve Juleaften de sloges. Stridens Udfald blev, at Knud faldt og hele hans Mandskab eller dog det meste af samme, thi Harald benyttede sig af den Overmagt, han havde.

5. Kapitel

Efterat dette var skeet, drog Harald lige til Kong Gorms Opholdsted, og kom der silde om Aftenen, og de ginge fuldt væbnede til Kongens Gaard; og det er somme kyndige Mænds Sagn, at Harald søgte Raad, da han ikke selv kunde finde paa, hvorledes han skulde bære sig ad med at berette sin Fader denne Tidende, fordi Kong Gorm havde gjort det høitidelige Løfte, at han vilde dræbe den, som berettede ham hans Søn Knuds Død. Harald sendte da sin Fostbroder, som hed Hauk, til sin Moder, og lod hende anmode om, at give ham noget Raad, hvorledes han kunde komme ud af denne Vanskelighed. Kort efter kom Harald selv til sin Moder, fortalte hende Tidenden, og spurgte hende om Raad; men hun gav ham det Raad, at han skulde selv drage til sin Fader, og fortælle ham den Tidende, at to Høge havde stredet mod hinanden, og den ene var ganske hvid, men den anden graa, og begge vare dog fortrinlige, men saa endtes Striden mellem dem, at den hvide blev fældet, og det holdtes for et stort Tab. Efter dette gik Harald bort til sine Folk, og før nogen tænkte derpaa, gik han til sin Faders Hal, hvori denne sad og drak med sine Hofsinder; de sade just ved Bordene. Harald gik da ind i Hallen for sin Fader, og fortalte ham om Høgene, ligesom hans Moder havde raadet ham, og sluttede sin Tale med, at den hvide Høg nu var død. Da han havde sagt det, forlod han øieblikkelig Salen, og gik derpaa atter til sin Moder. Det omtales ikke, hvor han og hans Mænd havde Herberge om Natten; men Kong Gorm forstod ikke, saa vidt Folk kunde mærke, Meningen af det, som hans Søn havde sagt ham; men Kongen drak saa længe ham syntes, og gik siden at sove. Men om Natten, da alle Folk vare gangne bort fra Hallen og til Sengs, gik Dronning Thyre med sine Mænd til, og lod nedtage hele Hallens Beklædning, og siden lod hun Hallen betrække overalt i steden med sorte Tapetserier. Dette gjorde hun, fordi det var kloge Folks Raad i den Tid, naar Folk spurgte sørgelige Budskaber, da ikke at fortælle dem med Ord, men at bære sig ad, saaledes som hun nu lod gjøre. Gorm den Gamle stod nu op om Morgenens, gik til sit Høisæde, og satte sig ned, og han agtede nu at begynde at drikke. Men da han gik ind i Hallen, og satte sig i sit Høisæde, og vilde begynde at drikke, betragtede han, i det han gik igjennem Salen, Væggene i Hallen og den før omtalte Beklædning paa samme. Thyre sad i det andet Høisæde ved Siden af Kongen. Kongen tog da til Orde, og sagde: "Dette maa være din Foranstaltning, Thyre! at Hallen er saaledes betrukken. "Hvorfor synes det dig rimeligt, Herre!" sagde hun. "Fordi," svarede Kongen, "at du derved vil tilkjendegive mig min Søn Knuds Død." "Den tilkjendegiver du mig," sagde Dronningen. Kong Gorm havde staaet oppe foran Høisædet, da de begyndte denne Samtale, men nu satte han sig haardt ned, og svarede intet, og faldt tilbage imod Væggen, og lod sit Liv. Kongen blev siden baaren bort derfra, og begravet, og der blev en Høi opkastet over ham efter Dronning Thyres Foranstaltning. Da havde han været Konge over de Danske næsten i hundrede Aar. Derefter sendte Thyre Bud til sin Søn Harald, at han skulde komme hjem med hele sit Mandskab og drikke Arveøl efter sin Fader. Han gjorde nu saa, og Arveøllet blev baade godt og anseeligt, og derefter antog Harald Regjeringen over Land og Folk og hele det Rige, som hans Fader havde besiddet; og han holdt derpaa Thing med Folket, og de Danske toge ham da til Konge over hele det Rige, som hans Fader Kong Gorm havde eiet. Han sad nu nogle

Aar i Fred, styrede sit Rige med Hæder og Anseelse, og var en stræng og dygtig Høvding og vennesæl.

6. Kapitel

Der fortælles fremdeles om en Mand, ved Navn Hakon, som var en Søn af Sigurd Ladejarl; han havde sit Hjem og sin Slægt i Norge. Han troede sig berettiget til et Rige i Norge, at være Jarl over fire Fylker. Men i den Tid herskede Harald Graafeld over Norge tilligemed sin Moder Gunhild, som blev kaldt Kongemoder, og de tillode ikke Hakon at regjere eller besidde hele sit Rige. Men han vilde intet have, naar han ikke kunde raade det hele, og han drog derfor bort fra Landet med betydeligt Mandskab; han havde ti Skibe med sig fra Norge. Siden drog han i Vikingsfærd, og hærjede vidt omkring om Sommeren, men om Høsten kom han til Danmark med sine Skibe og Folk, og indgik Venskabsforbindelse med den danske Konge, og bad om, at han maatte have sit Tilholdsted i hans Rige, og opholde sig der om Vinteren. Kong Harald optog dette særdeles vel, og indbød ham med et halvt hundrede Mand til Ophold ved sit Hof. Hakon tog imod Indbydelsen, og drog til Kongen med dette Mandskab, og skaffede sit øvrige Folk Ophold der i Danmark. Det fortælles ogsaa, at Knud Gormsøn havde efterladt sig en Søn, som hed Harald, og blev kaldt med Tilnavn Guld-Harald. Han kom ikke mange Dage derefter til Danmark med ti Skibe; han havde hærjet vide om Land, og forhvervet sig betydelig Rigdom, og agtede nu at opholde sig om Vinteren hos sin Frænde Harald Gormsøn og have der sit Tilholdsted. Kong Harald tog vel imod sin Frænde og Navne, og bød ham hjem til sig med lige saa mange Folk, som Hakon forud var kommen der med, og Harald tog imod Indbydelsen. Hakon og Guld-Harald vare der nu begge om Vinteren, og bleve holdte i stor Anseelse af den danske Konge. Da Julen om Vinteren kom, gjordes der endnu større Anrettelser til Gilde end hidtil, saavel i Henseende til Drikkevarer og Fødemidler, som ogsaa i Henseende til den Mængde Mennesker, som bleve indbudne did til Julen. Det fortælles, at man ved Drikkelaget havde sin Morskab af at spørge hinanden, om der var nogen Konge i Norden, som viste mere Pragt eller Rundhed i sine Gjæstebude end Harald Gormsøn; og alle vare enige i, at der var ingen Konge ham lig i hele Verdens nordre Part, og saa vidt som den danske Tunge taltes. Men der var en Mand ved Hoffet, som ikke syntes derom, og ingen Deel tog i denne Samtale, det var nemlig Jarlen Hakon Sigurdsøn. Men det er, som Ordsproget lyder, at mange ere Kongens Øren, og det blev strax fortalt Kongen, at Hakon ikke havde deeltaget i at berømme ham, da alle ellers vare enige deri. Da nu Natten var forløben, lod Harald Gormsøn Hakon Jarl og Guld-Harald kalde til sig, og de tre ginge nu sammen til en Samtale; og da de vare komne sammen, spurgte Kongen Hakon, om han havde sagt, at han ikke var den største Konge i Norden, thi der var ham saa fortalt. Hertil svarede Jarlen: "Jeg sagde hverken til eller fra, Herre! da de andre vare mest ivrige i at tale derom, men jeg deeltog ikke i deres Samtale, og jeg troer mig sagløs i dette." "Da vil jeg dog vide," sagde Kongen, "hvad Grund du har for dig, at du ikke heri er af samme Tanker som andre." "Det er vanskeligt, Herre!" sagde Jarlen, "at tale om sligt, men aldrig kan jeg holde den Mand for større, som lader en anden hæve Skatterne af sine Lande, og saaledes har det gaaet længe, og den, som eier dem, har ikke Magt til at kræve dem." Da tav Kongen en Stund, og tog dernæst til Orde, og sagde: "Jeg har nu overveiet, at du har sagt sandt, og fundet Grund dertil; men ei vil man kunne kalde dig den

Viseste Jarl og min bedste Ven, om du ikke giver mig et Raad, som kan hjælpe imod Gunhilds Søn Harald Graafeld, thi jeg indseer vel, at det er ham, du sigter til." "Alene derved," svarede Jarlen, "kan din Anseelse tiltage ved denne Indbydelse til mig og din Frænde Guld-Harald, hvis du herefter kan ansees for en større Konge end tilforn, og lad os derfor alle i Forening fatte et Raad, som vi kunne finde godt, og hvorved vi alle kunne vente vor Hæder forøget!" "Giv du da Raadet," sagde Kongen, "og lad det sees, at du med Rette kaldes viis og raadsnild!" Hertil svarede Hakon: "Hvis det skal overlades til mig at give Raadet, da har jeg nu betænkt det," sagde han; "der skal afsendes nogle Mænd paa eet velbemandet Skib til Harald Graafeld, hvilke skulle bringe ham saadant Budskab, at I, for, saa meget det staaer til eder, at hædre ham, byder ham hid, dog ikke med meget Mandskab, til et anseeligt Gjæstebud, og lad saa sige ham, at hvad der hidtil har været eder imellem, det ville I nu selv kunne komme overeens om, naar I komme sammen; ogsaa skal du lade tilføie," vedblev han, "at du agter at beile til hans Moder Gunhild, men jeg kjender hendes Sind i saa Henseende, skjønt hun er noget til Alders, at hun da vil gjøre sig al Umage for at tilskynde sin Søn til Reisen, naar det bliver tilføiet, thi hun har længe syntes noget giftelysten. Vi skulle da paatage os at besørge Reisen, men du skal tilstaae din Frænde Guld-Harald Hælften af Norge, og Hælften mig, dersom vi kunne faae Harald Graafeld taget af Dage, uden at du behøver at være til stede med dine Mænd; men jeg gjør dig derimod det Løfte, og det samme gjør Guld-Harald, at du skal have følgende Skatter af Norge, som jeg nu vil opregne: vi love nemlig at udrede, hvis Landet bliver vort, hundrede Mark Guld og tresindstyve Falke, og hvis dette faaer saaledes Fremgang, som jeg nu har foreslaaet, da ville vi alle tiltage i Magt og Anseelse." Kong Harald sagde: "Dette Raad synes mig vil kunne lede til noget, og dette skal saa skee og iværksættes, om det vil lade sig udføre." Ogsaa Guld-Harald syntes særdeles vel om dette Anslag, og de ginge nu fra Forsamlingen. Kong Harald lod et Skib gjøre færdigt, inden nogen tænkte derpaa, det var en stor Snekke, som han besatte med tresindstyve Mand; de fore derpaa bort, saa snart de vare færdige, havde en heldig Reise, og traf Kong Harald Graafeld i Norge; de fremførte det dem overdragne Ærende for ham, og bragte Frieriet paa Bane hos Gunhild, at Kong Harald Gormsøn agtede at beile til hende, og, da hun hørte det, gik det som Hakon formodede, at hun tilskyndte sin søn Harald til Reisen: "og det bedste bliver," sagde hun, "at du skynder dig afsted; thi jeg skal bestyre Landet imedens, og det formoder jeg kan være tilstrækkeligt for saa kort en Tid, og skynd dig med Reisen saa meget som mueligt!" Derefter drog Harald Gormsøns Udsendinge tilbage, og havde en heldig Hjemreise, og de berettede Kongen, at Harald Graafeld kunde ventes der.

7. Kapitel

Hakon og Guld-Harald fremsatte nu deres Skibe, og Harald Gormsøn bestyrkede dem saaledes, at de i alt havde tresindstyve Skibe. De laae da paa Vandet heelt beredte til Slag, og agtede at tage imod Harald Graafeld, hvis han kom. Han brød ikke sit givne Løfte om at møde, og han havde to store Skibe og fire hundrede Mand, og nærede ingensomhelst Frygt. De mødtes ved Hals i Limfjorden. Hakon sagde, at han ikke syntes om at lægge til med mange Skibe, hvor der kun behøvedes lidet: "Og for at sige min Mening ligefrem," føiede han til, "saa finder jeg det meget betænkeligt for mig at drage imod Harald Graafeld for vort Slægtskabs

Skyld, men jeg under dig meget vel denne Seier." Det fortælles ogsaa, at Harald, da han i Hakon havde en snedigere Mand for sig, lod sig af denne tilskynde dertil. Guld-Harald lagde da med tredive Skibe imod sin Navne, og lod raabe Krigsraab, og de saae sig nu pludselig indviklede i Kamp, thi de ventede aldeles ingen Ufred; men de værgede sig dog vel og mandig. Hakon Jarl lod sig ikke tilsyne ved Slaget imellem de tvende Navner, og han tilbageholdt ogsaa den Deel af Flaaden, som var forbleven hos ham. Da Kong Harald Graafeld var stædt i denne Fare, og mærkede, at der var Svig under, og forudsaae, hvad Udfaldet vilde blive, da sagde han: "Det fornøier mig, min Navne! at jeg seer, at din Seier ikke vil blive langvarig, om du end fælder mig, thi jeg veed, at dette er Hakon Jarls Raad, som her nu iværksættes, og saasnart jeg er død, kommer han strax imod dig, og dræber dig strax efter, og hævner saaledes os." Og det fortælles nu, at Kong Harald Graafeld faldt i Slaget tilligemed den største Deel af hans Mandskab, og saaledes endte han sine Levedage. Da havde han regieret over Norge i femten Aar i Forbindelse med sine Brødre og sin Moder Gunhild. Saasnart Hakon Jarl spurgte dette, gjorde han et haardt Angreb paa Guld-Harald, da han og hans Folk vare mindst beredte derpaa, og bød Haralds Folk de Vilkaar, om de heller vilde holde Slag imod ham, eller overgive Guld-Harald til ham, og han sagde, at han vilde hævne sin Frænde Harald Graafeld. De foretrak, ikke at slaaes imod Hakon, thi de vidste, at Kong Harald Gormsøn vilde, at Guld-Harald skulde dræbes; og det havde været en hemmelig Aftale imellem ham og Hakon, hvad som nu viste sig. Guld-Harald blev da tagen fangen, ført bort i Skoven og hængt. Nu drog Hakon Jarl dernæst til Harald Gormsøn, og underkastede sig hans Dom, fordi han havde dræbt hans Frænde Guld-Harald, men dog var dette blot alene Forstillelse, thi det var i Grunden begges fælles Anslag. Kong Harald idømte ham, at han skulde være skyldig at drage til Danmark een Gang, og udbyde Leding over hele Norge, og komme ham til Hjælp, naar han troede at have Hjælp nødig, men stedse selv at komme, naar han sendte ham Bud, og vilde spørge ham til Raads; han skulde ogsaa betale alle de før omtalte Skatter. Og førend han og Hakon skiltes, tog denne det Guld, som Guld-Harald havde eiet, og hvoraf han havde faaet Navn og var bleven kaldt Guld-Harald; dette Guld, havde han ført fra de sydlige Lande, det var saa meget, at det fyldte to Kister saa store, at to Mænd ikke kunde løfte mere. Alt dette Guld tog nu Jarlen i Bytte, og betalte Kong Harald deraf Skat for de tre paafølgende Aar, sigende, at han ikke nogensinde vilde blive bedre i Stand til at betale Skatten end nu. Kong Harald tog vel imod det. De skiltes derpaa, og Hakon drog bort fra Danmark, og begav sig til Norge. Han drog strax til Gunhild Kongemoder, og sagde hende, at han havde hævnet hendes Søn Harald Graafeld og dræbt Guld-Harald, og desuden, at han skulde hilse hende fra Harald Gormsøn, at han inderlig ønskede, at hun skulde drage til ham med et anseeligt Følge, da han vilde ægte hende; men dette var i Grunden Haralds og Hakons fælles oplagte Raad, og det tillige, hvis hun gik i denne Snare, og kom til Danmark, da havde de sat Mænd til strax at dræbe hende. Det viste sig nu, som mange sagde, at hun syntes at være noget giftelysten; thi hun drog nu bort fra Landet med tre Skibe og tresindstyve Mand paa hvert. Hun reiste nu uafbrudt, indtil hun kom til Danmark; og da det spurgtes, at Gunhild var kommen til Landet, lod Harald kjøre Vogne imod hende og hendes Folk, og hun blev strax sat i en prægtig Vogn, og man sagde hende, at der hos Kongen var anrettet et kosteligt Gilde for hende. De kjørte med hende om Dagen; og om Aftenen, da det var bleven mørkt, kom de

ikke til Kongens Hal, men i det Sted var der et stort Morads for dem; og de grebe da fat i Gunhild, og trak hende af Vognen, og handlede noget .....Streng..... siden ud i Moradset, og druknede hende der, og saaledes lod hun sit Liv; og det Sted kaldes siden Gunhilds Mose. Derefter droge de bort, kom hjem til Kongen, og fortalte ham, hvad der var skeet. Kongen sagde: "Da have I gjort vel; der har hun nu den Hæder, som jeg tiltænkte hende." Kong Harald og Hakon Jarl sade nu nogle Aar i god Ro, og der var nu Fred imellem Landene Norge og Danmark. De vare i særdeles god Venskabs Forstaaelse, og Hakon Jarl sendte Kong Harald et Halvaar tresindstyve Falke, og lod sig forlyde med, at han syntes bedre om, heller at betale sin Skyld i eet Aar og ikke hvert Aar.

8. Kapitel

I den Tid regjerede Keiser Otto, med Tilnavnet den Røde, over Saxland og Peituland, tillige med sine to Jarler Urge-Thrjot og Brimiskjær. Det fortælles, at Keiser Otto en Juul gjorde det høitidelige Løfte, at han vilde drage til Danmark tre Somre efter hinanden, om det Behøvedes, og kristne hele Danmark, hvis han kunde faae det udført; og efter dette Løfte samler Keiseren Folk til denne Færd. Da Harald Gormsøn spurgte dette, og fik at vide, at Keiseren havde en meget betydelig Styrke, afsendte han strax tresindstyve Mand paa en Snekke til Norge til Hakon Jarl, og bad dem at sige saaledes til Jarlen, at Kongen vilde aldrig mere end nu komme til at behøve, at han udbød Leding over hele Norge, og kom ham til Hjælp. Kongens Udsendinge droge bort, kom til Norge, forkyndte Jarlen Kongens Budskab, og droge siden tilbage. Hakon Jarl tog sig strax af denne Sag, og fandt, at Nødvendigheden krævede, at Folket i Danmark og andre nordiske Lande ikke bleve tvungne til at antage Kristendommen, og afstaae fra deres Fædres Tro og Skikke. Han samlede da i en Hast nogle Folk, men vilde have faaet flere, hvis Ledingen havde været fuldstændig, og der havde været given længere Frist. Jarlen begav sig strax paa Veien, saasnart han var færdig, med hundrede Skibe; men senere hen paa Sommeren kom der atter Mænd fra Norge med betydeligt Mandskab, som stødte til Hakon Jarl. Nu drog Hakon Jarl afsted, men havde ikke den heldigste Reise; og da han kom til Danmark, spurgte Kong Harald det, og blev meget glad, og drog ham strax i møde ..... med inderlig Glæde, og anrettede et Gilde, og de toge den Beslutning, at de droge imod Keiser Otto med saa meget Mandskab, som da var sammentrukket over hele Danmark, og over denne Hær vare Kong Harald og Hakon Jarl de øverste Høvdinge, og de droge nu, indtil de traf Keiseren. De mødtes til Søs, og det kom strax til Slag imellem dem, og der blev en meget skarp Strid. De strede hele Dagen igjennem, og der faldt meget Mandskab paa begge Sider, men dog flere paa Keiserens. Da det begyndte at blive Nat, gjorde de en Stilstand paa tre Dage imellem sig, og lagde til Land, og beredte sig paa begge Sider. Og da nu de tre Dage vare forløbne, ginge Keiser Ottos og Kong Haralds og Hakon Jarls Fylkinger sammen, og sloges nu paa Land, og Kampen faldt nu Keiseren besværlig, og der faldt langt flere af hans Folk om Dagen, og det kom saa vidt, at han begav sig paa Flugten med sin Hær. Keiser Otto var til Hest om Dagen, og det fortælles, at de søgte ned til Skibene, og Keiseren red frem til Stranden, og havde et stort, guldbeslaaet og ganske blodigt Spyd i Haanden, og siden stak han Spydet i Vandet, kaldte den almægtige Gud til Vidne, og sagde derpaa: "Anden Gang, naar jeg kommer til Danmark, da skal een af Delene skee, enten skal jeg kristne Danmark,

eller lade her mit Liv." Derefter ginge Keiser Otto og hans Folk om Bord paa deres Skibe, og fore nu hjem til Saxland. Men Hakon Jarl blev endnu hos Kong Harald, og gav ham mange kloge Raad, og nu lode de opføre det Virke (3), som er meget berømt, og kaldes Danevirke; det var opført imellem Ægisdør og Slesmynne tværs over Landet imellem Havene. Siden drog Hakon Jarl til Norge, og førend de skiltes, sagde han til Kongen: "Det gaaer nu saa, Herre! at jeg seer mig ikke i Stand til at udrede Skatterne, saaledes som jeg vilde, formedelst al denne store Anstrængelse og Bekostning, som jeg har haft for eders Skyld; men fremfor alt ville vi betale eder Skatterne, naar vi slippe for dette." Kongen svarede, og bad ham raade derfor; men dog troede Folk at mærke, at Kongen tyktes, at Skatterne kom noget vel seent. De skiltes nu saaledes, og Hakon Jarl foer hjem i sit Land, og tyktes nu at have vundet en stor Seier. Det var nu roligt baade i Norge og Danmark i tre Aar, og i disse tre Aar lod Keiser Otto samle Folk, og fik en overordentlig stor Hær, og da disse Aar vare omme, drog han til Danmark med denne store Hær, og Jarlerne Urge-Thrjot og Brimiskjær fulgte ham.

9. Kapitel

Da Kong Harald spurgte dette, skikkede han Mænd til Hakon Jarl, ligesaa mange som forrige Gang, og sendte ham det Budskab, at han tyktes aldrig mere end nu at behøve hans Hjælp og Bistand. Hakon Jarl gjorde sig strax færdig paa Budskabet fra Kong Harald, da det syntes ham høist nødvendigt; han drog strax afsted, saasnart han var færdig, og han havde nu ikke mindre Mandskab end forrige Gang. Da han kom til Danmark, drog han strax med tolv Mænd til Kong Harald; Kongen blev særdeles glad ved ham, og sagde, at han havde taget sig vel af hans Trang. "Og der skal nu," tilføiede han, "sendes Bud efter hele dit Mandskab, at det kan komme hid til Gilde, og jeg takker enhver af eder." "Vi skulle dog forud tales et Ord ved," sagde Jarlen, "førend dette skeer; paa mig kan du gjøre Fordring, at jeg skal følge dig og staae dig bi med Raad, og paa dette Mandskab, som jeg nu har, disse tolv Mænd; men ikke flere, uden jeg vil, thi jeg er førhen een Gang kommen dig til Hjælp med Leding, ligesom vi forud havde aftalt det imellem os." "Det er sandt, hvad du siger," sagde Kong Harald, "men jeg venter dog, at du lader dette Mandskab, som du har ført hid for vort Venskabs Skyld, komme mig til Gavn." "Det kan jeg vel formaae mine Mænd til," sagde Hakon, "at de anse sig skyldige at følge mig til at forsvare mit Land og Rige; men det tykkes de ikke skyldige, at forsvare Danmark eller et andet Kongerige, og udsætte sig for Krigens Farer, men ikke faae Gods eller Anseelse til Gjengjeld derfor." "Hvad skal jeg da tilstaae dig eller dine Mænd," sagde Kong Harald, "for at I skulle være mig til Hjælp, nu da jeg mest behøver det, thi jeg har spurgst for vist, at jeg har med Overmagten at gjøre, da Keiseren har en meget betydelig Hær?" Jarlen svarede: "Derfor er een Betingelse," sagde han, "hvorom jeg og mine Mænd ere blevne enige, det er nemlig den, at du skal eftergive alle Skatterne af Norge, som ikke ere betalte, og ligeledes skal du aldeles eftergive Skatterne for Fremtiden, saa at Norge aldrig herefter skal være skatskyldig under dig; men hvis du ikke vil tilstaae denne Betingelse, da vil hele denne Hær, som har fulgt mig hid, drage tilbage, undtagen jeg selv, som skal blive her og staae dig bi med disse tolv Mænd, som nu ere komne her, thi jeg skal opfylde alt det, som vi kom overeens om." "Det er et sandt Ord, man siger," sagde Kongen, "at du ved din Forstand og dine Raad sætter alle i Forlegenhed, og der ere mig nu budne tvende vanskelige Vilkaar, af hvilke intet synes mig godt." "Ja betænk du

nu nøie Vilkaarene!" sagde Jarlen, "men saa synes mig, som Skatten af Norge ikke vil komme dig til nogen Nytte, hvis du lader Livet her i Danmark." "Jeg skal da hurtig vælge," sagde Kongen, "eftersom Sagen nu staaer, at du med hele dit Mandskab skal være mig til Hjælp, saa megen som du har Mandighed til, og du skal da opnaae det, som du forlanger." Derefter sendtes der Bud efter hele Jarlens Hær, at den skulde komme did til et Møde, paa hvilket de sluttede en fast Aftale med Haandslag om dette, og de bleve nu prægtigen bevættede af Danekongen, og droge siden mod Keiseren med hele den Hær, som de kunde faae. Kong Harald foer med Flaaden til Ægisdør, men Hakon Jarl med sin Hær til Slesdør paa den anden Side af Landet. Keiser Otto spurgte nu, at Hakon Jarl var kommen til Danmark, for at stride imod ham; han tog da den Beslutning, at han sendte sine Jarler Urge-Thrjot og Brimiskjær imod ham til Norge med tolv Kugger (4), som vare vel besatte med væbnet Mandskab, i det Ærende at kristne Norge, medens Hakon Jarl var borte.

10. Kapitel

Nu er først at fortælle om Keiseren og den store Hær, som han førte med sig, at de gik op i Land, saasnart de kom til Danmark, og betragtede Danevirke, som ikke forekom dem let at angribe, naar der vare Forsvarere derpaa, og de gik da igjen derfra og ned til deres Skibe og ud paa samme. Og i det samme mødtes Kong Harald og Keiser Otto, og det kom strax til Slag imellem dem. De sloges paa Skibene, og der faldt mange paa begge Sider, men ingen af dem fik nogen fuldstændig Seier, og dermed skiltes de. Derpaa lagde Keiseren sin Flaade ved Slesdør, og der traf han Hakon Jarl med sit Mandskab; de angrebe ogsaa strax hinanden, og det blev en meget skarp Strid, og Slaget gik da Keiseren imod, og han mistede der meget Mandskab, og det sluttede med, at Han undflyede med sin Hær. Han fandt, at han havde en haard Modstrider, og han tænkte, at det derfor var bedst, at han nærmere overveiede, hvorledes han helst skulde bære sig ad. Det fortælles, at, da Keiseren lagde sine Skibe til Leie, mødte de en Flaade, som bestod af fem Skibe, som alle vare store Langskibe. Keiseren spurgte, hvad Anføreren for denne Flaade hed; han svarede, og sagde, at han hed Ole. Derpaa spurgte Keiseren, om han var Kristen eller ikke; Ole sagde, at han havde antaget Kristendommen vester ovre i Irland, og han tilbød Keiseren sin Hjælp, hvis han troede at behøve mere Styrke, end han forud havde. Keiseren sagde, at han gjerne vilde modtage det Tilbud, og at han takkede ham meget derfor: "Og du seer mig ud til at have Held med dig," tilføjede han. Ole forenede sig da med ham, og havde tre hundrede Mand, som alle vare særdeles raske Folk, skjønt dog den, som styrede Mandskabet, overgik dem alle. Keiseren og hans Mænd gik nu paa Raad sammen, fordi de vare komne i den vanskelige Stilling, at de ikke havde Fødemidler, og hertil kom, at alt det Kvæg, som havde været paa den Side af Danevirke, hvor de laae, var drevet bort til det sidste Høved, saa at de intet kunde faae, og de mest betænksomme Mænd fandt, at der vare kun to Nødmidler for Haanden, enten at drage bort med saa forrettet Sag, eller at dræbe deres Rideheste til Fode, og man syntes at begge disse Vilkaar dog vare haarde. Dette voldte nu Keiseren stor Bekymring, og han henvendte sig da til Ole, om han kunde hjælpe dem ud af denne vanskelige Stilling, og bad ham at give dem noget Raad, som kunde gavne. Ole svarede, og sagde, at han satte stor Priis paa sine Raad, og vilde have det, som han foreslog, paa nogen Maade sat igjennem, og at alle skulde antage

det, ellers vilde han slet intet Raad give. Det blev da Udfaldet af Sagen, at alle gave lydelig tilkjende, at de vilde følge det Raad, som Ole vilde give. Da sagde han: "Det er da mit Raad, at vi alle, som troe paa Krist, skulle gaae til Skrifte, og love den almægtige Gud, alle Tings Skaber, sex Dages Faste, for at han skal give os Seier, og at vi ikke skulle behøve at dræbe Heste til vor Fode; dernæst vil jeg give et andet Raad, sagde han, "at vi skulle i Dag drage hen i de nærmest liggende Skove og Lunde, og hver Mand skal hugge sig en Dragt af det Slags Ved, som vi ville finde lettest til at fænge Ild, og alt dette Træ skulle vi bære til Virket, og saa siden see, hvad vi kunne finde paa." Dette Oles Raad syntes de vel om, og de gjorde nu, som han havde raadet. Danevirkes Beskaffenhed var saaledes, at en stor Grav var gravet paa den Side, hvor de vare, den var ti Favne bred og ni Favne dyb, men noget smallere der, hvor der stode Kasteller oppe over; disse vare saaledes anlagte, at der stod et Kastel oppe paa Virket for hvert Hundrede Favne. Dagen efter at de havde ført Veddet til Virket, foretog de sig at gjøre store Broer over Graven, og lagde en Bro lige før hvert Kastel, og satte Pæle under, og Broerne naaede saaledes lige til Virket. Og den samme Dag toge de alle de Vandtønder, som de havde, udsloge den ene Bund i dem, og lagde deri tørre Splinter og Spaaner, som de afhuggede, indtil Karrene vare fulde; derpaa stak de Ild i Spaanerne, og satte nu Bundene igjen i Karrene, men lode dem være aabne foroven, for at Vinden kunde trænge derind. Ligeledes satte de Ild i det Ved, som de havde ført til Virket; det traf sig netop saa, at det var tørt Veirlig, og der blæste en skarp Søndenvind, saa at Vinden stod ind paa Virket; de toge nu Karrene, og stødte dem ud over Graven, og Vinden trængte nu ind i Aabningen paa Karrene, og slog ud paa Virket og ind under samme; det var om Aftenen, at de havde endt disse Tilberedelser. Nu fortælles det, at, da Natten kom, begyndte Ilden at blusse i Vandkarrene og Veddet, og Luen slog nu op i Kastellerne og dernæst i Virket, og det brændte nu, det ene Sted efter det andet, thi Virket var for det meste bygget af Træ. Det blev da Udfaldet, at i denne Nat brændte hele Danevirke op med Kastellerne, og der saaes intet Mærke eller Ruin deraf, og al denne Ødelæggelse voldte Vandkarrene, som førte Ilden paa Virket. Men strax ved Morgenens Begyndelse kom der en stærk Regn, saa at Folk næppe mindedes et saadant Vandskyl fra Himmelen; den slukte ganske Ilden, saa at man strax kunde fare over det store Brandsted; men hvis det ikke var blevet slukt af Regnen, saa havde man ikke saa snart kunnet komme der over. Da Kong Harald og Hakon Jarl saae alt dette, overfaldt der dem nogen Frygt, og de undflyede siden til deres Skibe. Men Keiseren gik med sine Folk over de Broer, som de havde gjort over Graven, hvilke endnu vare i Behold, da Ilden havde staaet der fra, den Gang Virket brændte, og de gik nu over hele Brandstedet, som nu var ganske slukt og koldt. De havde da fastet i to Døgn, for at den almægtige Gud skulde hjælpe dem; og paa den tredie Dag rykkede de fra Virket derhen, hvor den danske Konge og Hakon Jarl havde staaet. Da de nu kom der, fattedes de ikke Kvæg, og fik nu tilstrækkelige Fødemidler, thi der var dreven en betydelig Mængde Kvæg derhen, for at det ikke skulde falde Keiserens Folk i Hænderne; disse havde saaledes nu tilstrækkelig Føde, og de sparede ikke meget de Danskes Kvæg, og der vare gode Slagtefaar. Nu priste de Gud for denne skønne Seier, og Keiseren fandt, at Oles Raad havde hjulpet godt, og han spurgte nu, hvor Ole havde sin Slægt, og fra hvad Land han var. "Ei vil jeg længer holde mig skjult for dig," sagde Ole, "jeg hedder Olaf, jeg har min Slægt i Norge, og Tryggve hed Fader min."

11. Kapitel

Det fortælles nu, at Keiser Otto og Olaf satte efter Kong Harald og Hakon Jarl, og de holdt med hinanden tre Slag paa Fastlandet, i hvilke der skete et stort Mandefald; Kong Harald og Hakon Jarl undflyede saarede, men Keiseren og Olaf satte efter dem gjennem Landet, og hvor de kom frem, bøde de alle dem, som de toge fangne, at enhver af dem skulde enten antage Troen og Daaben, eller strax blive dræbt; mange valgte da det bedste Vilkaar, og antog Troen og Daaben, men de Bønder, som ikke vilde underkaste sig det Vilkaar, fik ingen Huusholdning at føre de næste tolv Maaneder, thi Keiserens Folk brændte Bygderne og Landsbyerne, og ødelagde saaledes alle Eiendomme for dem, som ikke vilde antage Troen, og dræbte endogsaa mange af dem selv. Keiser Otto og Olaf Tryggvesøn vandt nu en stor og skøn Seier i disse tolv Maaneder, thi Hæren holdt ikke Stand imod dem, og Kong Harald og Hakon Jarl undflyede bestandig, og mærkede nu tydelig, at deres Styrke blev stedse mindre og mindre, eftersom alt flere og flere bleve kristnede i Landet. Kong Harald og Hakon Jarl holdt nu en Sammenkomst, for i Forening at overlægge, hvad Beslutning de skulde fatte, da de nu mærkede, at de trængtes haardt, og havde flyet bort fra deres faste Eiendomme og fra deres Skibe og Gods. Det kunde de indsee, at Skibene kunde de ikke igjen komme til, efterdi de Steder, hvor de laae, allerede vare faldne i Keiserens Hænder, og de fandt det da raadeligst, da det nu var kommet saa vidt, at skikke Mænd til Keiser Otto og Olaf Tryggveson. Der bleve da afsendte nogle Mænd til Keiseren, som fremførte den danske Konges og Hakon Jarls Andragende. Keiseren optog det vel, og bestemte dem det Vilkaar, at de skulde antage Troen, og gjorde dem det Forslag, at de skulde alle i Forening have et Møde. Kong Haralds og Hakon Jarls Udsendinge droge nu tilbage og berettede dem Udfaldet af deres Ærende. Derefter kom de alle sammen til et Møde, som var det talrigste Thing, der indtil da havde været holdt i Danekongens Rige. Paa Thinget fremtraadte nu Biskoppen Poppo, som var med Keiseren, og forkyndte med megen Veltalenhed Troen for de paa Thinget Forsamlede, og han talte længe og vel. Kong Harald førte Ordet paa den anden Side, og svarede, da han havde hørt Talen ud: "Det er ikke at vente," sagde han, "at jeg lader mig bevæge ved Ord alene, naar det ikke kommer til, at jeg faaer nogle Jærtegn at see, at jeg kan skjønne, at den Tro, som I forkynde, besidder større Kraft, end den vi hidtil have haft." Dette var dog egentlig Hakon Jarls Ord, skjönt Kongen fremførte dem, thi han vilde heller alt andet, end antage Troen. Biskoppen svarede derpaa saaledes: "Ei skal det fattes," sagde han, "at man jo skal prøve denne Troes Kraft; nu skal der fremtages gloende Jern, men jeg vil forud synge Messe og anrette et offer for den almægtige Gud, og derpaa vil jeg gaae over gloende Jern ni Skridt i Haab til den hellige Treenighed, og hvis Gud beskjermer mig derimod, saa at mit Legem bliver aldeles heelt og uforbrændt, da skulle I alle tilstaae at ville bekjende eder til den sande Tro." Kong Harald, saavel som Hakon Jarl og alle deres Mænd tilstode dette, at, hvis han kunde gaae over gloende Jern, uden at blive forbrændt, da vilde de antage Troen. Det gik nu for sig, at Biskoppen sang Messe, og efter Messen gik han til denne Prøve, satte med Kjød og Blod sin Fortrøstning til den almægtige Gud, og var iført hele sin biskoppelige Prydelse, da han betraadte Jernene; men Gud beskjermede ham saaledes, at der ingensteds paa hans Legeme fandtes nogen forbrændt Plet, og heller ikke vare hans Klæder nogensteds svedne. Da

Danekongen saae denne mærkelige Begivenhed, antog han strax Troen og Daaben, og det samme gjorde alle hans Mænd, og Kongen fandt disse Jærtegn meget mærkværdige, og hele de Danskes Hær blev nu døbt med det samme. Hakon Jarl var meget uvillig til at lade sig døbe, men fandt dog det andet Vilkaar haardere, og bekvemmede sig derfor tilsidst til at lade sig døbe, og udbad sig derefter Tilladelse til at drage bort, og han agtede at skynde sig hjem, men det kom dog saa vidt, at Hakon Jarl maatte love Keiseren, at han skulde kristne Norge, om han blev i Stand dertil, eller i andet Fald flye bort fra sit Rige. Derefter drog Hakon Jarl bort, og did hvor hans Skibe laae, og han fortsatte dernæst Reisen, indtil han kom hjem til Norge. Der begyndte nu at blive god Venskabs Forbindelse imellem Kong Harald og Keiser Otto, og de droge nu begge til et Gjæstebud, som Kongen havde ladet anrette. Olaf drog ogsaa did; og førend Keiser Otto og Kong Harald skiltes, lovede den danske Konge, at alle hans Mænd, som han kunde overtale dertil, skulde antage Troen, og dette løfte holdt han vel. Keiser Otto drog hjem til Saxland til sit Rige, og bad Olaf hjem med sig, men denne sagde, at han havde i Sinde at drage til Østervegen, og han begav sig ogsaa did. Keiser Otto og Olaf skiltes i Danmark, og vare bestandig siden gode Venner.

12. Kapitel

Nu staaer det til at fortælle, hvad der hændte sig paa Hakon Jarls Færd. Paa Hjemreisen til Norge kom han til Gotland, og saasnart han kom der, gjorde han Landgang hist og her, og begyndte at hærje, og han tilbagesendte alle de Præster og Lærere, som Keiseren havde givet ham med til Følge, for at døbe Folket i Norge. Hakon vilde nu ikke, at de skulde følge ham længere. I det han hærjede, fik han Underretning om det største Afgudstempel i Gotland, medens Hedenskabet endnu herskede der; i dette Tempel vare hundrede Afgudsbilleder. Hakon bemægtigede sig al den Rigdom, som fandtes der inde, men de, som passede Templet og Offerstedet, undflyede, og nogle af dem bleve dræbte. Hakon drog dernæst tilbage til sine Skibe med Godset, og skændte og brændte alt, som traf for ham paa denne Vei, og han havde en umaadelig Mængde Rigdomme, da han kom til Skibene. Da Hakon nu saaledes færdedes omkring i Gotland, spurgte Ottar Jarl, som herskede over en stor Deel af dette Land, til hans Færd; han gjorde sig da i Hast færdig, sammentrak hele Landets Hær imod Hakon Jarl, og rykkede med betydeligt Mandskab imod ham; det kom strax til Slag imellem dem, Hakon blev overmandet af den Hær, som strømmede til fra Landet, og Udfaldet af Kampen blev, at Hakon undflyede med sin Hær, og drog hjem til Norge. Der efter lod Ottar Jarl et Thing sammenkalde, paa hvilket han afsagde en Kjendelse, hvorved han erklærede Hakon Jarl for en Ulv i Helligdommen, fordi intet Menneske havde bedrevet nogen slettere Gjerning, end den, at Hakon havde ødelagt det ypperste Tempel i Gotland, og derhos udøvet meget andet Ondt, hvis Lige intet Menneske havde hørt, og hvor han foer eller kom, der skulde han bære dette Navn. Medens dette nu foregik, spurgte de før i denne Fortælling omtalte Jarler, Urge-Thrjot og Brimiskjær, til Hakon Jarls Færd, og hvad han foretog sig, og syntes, at han kun gik lidet fredsommelig til Værks, og de ønskede nu ikke at oppebie hans Ankomst did; men flyede nu bort fra Landet med alle deres Skibe, som alle vare fuldt besatte med Mandskab, og de vilde helst søge at undgaae at træffe Hakon Jarl. Men da Jarlen kom i Land i Viglen, og strax spurgte, hvad Jarlerne imidlertid havde foretaget sig, at de havde kristnet hele Viglen nord op

til Lindesnæs, saa blev Jarlen derover meget vred og opbragt, og han sendte strax Bud over hele Vigen, at det skulde ikke nytte nogen at holde den Tro, men at enhver, som vilde forsøge det, skulde blive haardt straffet af ham. Da dette spurgtes, undflyede alle de, som vilde holde Kristendommen, men nogle ginge formedelst Jarlens Voldsomhed tilbage til Hedenskabet og den Vildfarelse, hvori de tilforn vare. Selve Hakon Jarl afkastede Troen og Daaben, og blev da den største Gudsfor nægter og Blotmand, saa at han aldrig før havde ofret mere end nu. Hakon sad nu rolig i Landet, og herskede nu ene over hele Norge, og betalte aldrig siden Skat til Kong Harald Gormsøn, og deres Venskab var nu meget i Aftagende.

13. Kapitel

Kong Harald udbød nu Leding af hele Danmark, og drog derpaa til Norge med en overordentlig stor Hær imod Hakon Jarl, og da han var kommen op forbi Lindesnæs i det Rige, som Jarlen havde løsrevet fra Skatskyldigheden til ham, begyndte han at hærje, og lod Ild og Jern rase over Landet, hvor han foer frem, og ødelagde hele Sogn i Norge langs med Søen lige op til Stat, paa fem Gaarde i Læredalen nær. Siden spurgte han, at Thrønderne, Rummedølerne, Romsdølerne og Haleyerne i Norge havde samlet sig, hver Mand, som kunde føre Vaaben, paa eet Sted under Hakon Jarl, for at forsvare Landet, og at han havde saa betydelig en Styrke, at det ikke vilde være muligt at stride imod den med en fremmed Hær. Kong Harald gik nu paa Raad med sine viseste Mænd. Kongen laae da ved Solunderne, og truede med at ville drage ud til Island, for at hærje der, og saaledes hævne det Nidkvad, som alle Indbyggerne havde gjort om Kong Harald, formedelst det Ran, at Birgir Bryde havde ulovlig bemægtiget sig nogle Islænderes Gods, og fordi Kongen ikke vilde godtgjøre Ranet, da han var anmodet derom. Dette Nidkvad var saaledes beskaffent:

Da den drablystne Harald,
Venders Morder, om Bord paa
Skibet gik, blev i Hingste-
Ham til Vox han forvandlet;
Men den svage, af Landets
Klippeguder (5) forskudte
Birger saaes i Hoppe-
Ham i Spidsen at fare.

Følgende Vise havde Eyolf Valgerdesøn digtet, da hans Tjenestekarl havde solgt sin Oxe og faaet en graa Skindpels derfor, og da havde Kong Haralds Fjendskab spurgtes herud, og nu kvad Eyolf denne Vise:

Man ei Vaaben bør sælge,
Saa maa Kvadet lyde,
Thi nu Sværdegny skal
Høres, og Landser farves;
Gorms Søn nu fra Gandvigs
Gamle Taageland (6) vi

Vente skulle, en vældig
Vaabendyst er at haabe.

Kong Harald fattede, som man kunde vente, da han havde mange vise Mænd paa Raad med sig, den Beslutning, som var ham bedst tjenlig; han vendte nu tilbage, og drog ned igjen til Danmark, og han styrede nu sit Rige til sin Dødsdag med al Hæder og Anseelse, men Hakon Jarl beholdt Skatterne og Norge.

Anden Fortælling

14. Kapitel

I det Herred i Danmark, som kaldes Fyen, boede en Mand, ved Navn Toke, hvis Kone hed Thorvør. De havde tre Sønner, som nævnes her i Sagaen, af hvilke den ældste hed Aage, den anden, som i Alder var ham nærmest, Palner, den tredie, som han avlede med en Frille, Fjølner. Deres Fader Toke havde allerede opnaaet en høi Alder, da dette, som her skal fortælles, foregik, og en Høst ved Vinterens Begyndelse faldt han i en Sygdom, og døde af samme. Det varede ikke længe, inden ogsaa hans Kone Thorvør blev syg og døde. Alle deres Eiendomme tilfaldt da Aage og Palner, thi dem tilhørte Arven efter deres Fader og Moder. Da det nu var kommet saa vidt, spurgte Fjølner sine Brødre, hvad af Godset de tiltænkte ham. De svarede, at de vilde tilstaae ham den tredie Deel af Løsøret, men intet af Landene, hvorved det dog tyktes dem, at de gave ham en god Andeel, men som om han var fuldkommen arveberettiget, krævede han den tredie Deel af alt Godset. Det fortælles om Fjølner, at han var en viis Mand, snedig og onskabsfuld. Hans Brødre sagde, at han ikke skulde faae mere Gods, end de havde tilstaaet ham. Dermed var Fjølner ilde tilfreds, og han drog nu bort med denne Andeel, og kom til Kong Harald, og blev nu Kongens Hofsinde og Raadgiver. Det fortælles om Aage Tokesøn, at ingen Mand, der ikke bar høit Værdigheds Navn, var til den Tid ham lig i Danmark; han laae hver Sommer ude paa Krigstoge, og havde næsten Seier overalt, hvor han kom frem. Fjølner talte saaledes til Kong Harald, at han vilde ikke ansees for Enekonge i Danmark, saalænge hans Broder Aage Tokesøn var i Anseelse, og ved sin Tale virkede han til sidst saa meget paa Kongen, at det ikke længer var fredeligt imellem Aage og Kong Harald. Aage stod i god Venskabs Forstaaelse med Ottar Jarl i Gotland, og havde der et sikkert Tilholdssted, og engang drog han efter Indbydelse til Ottar Jarl, og havde to Skibe, af hvilke det ene var en god og stor Drage, det andet en Snekke (7); han havde paa disse Skibe hundrede Mand, som alle vare vel forsynede med Klæder og Vaaben. Det er ikke fortalt, at noget Mærkeligt forefaldt paa denne deres Reise, og Aage fik ved Skilsmissen gode Foræringer af Jarlen, og siden drog han hjem til Danmark. Imidlertid spurgte Kong Harald, at Aage var dragen til Gildet. Aage var i saa stor Anseelse hos Landsfolket, at der holdtes intet Gilde der i Landet, til hvilket han jo blev indbuden ligesaa vel som Kongen, og han fik da paa hvert Gilde anseelige Gaver, og han var saa vennesæl, at han af Almuen næsten agtedes ligesaa høit som Kongen selv, og kunde frit benytte enhver Mands Eiendom, saa meget som han vilde. Hensigten af Aages Reise til Gotland var fornemmelig den, at han beilede til Jarlens Datter, paa hvilket Andragende han fik ønskeligt Svar. Aage drog nu, som før er sagt,

hjemefter med de to Skibe, og da Kongen fik Underretning derom, lod han fremsætte ti Skibe, som han lod besætte med fire hundrede Mand, og bød dem drage ud og passe paa, naar Aage drog tilbage fra Gildet, og dræbe ham og hele hans Følge, om det vilde lykkes. De droge derpaa ud, og udspeidede Aages Færd, og det var en let Sag, da Aage ikke ventede nogen Fare. Det fortælles nu saaledes, at da Aage kom til Sjælland i Danmark, lod han opslaae Telte oppe paa Landet, og nærrede ingensomhelst Frygt. Men imidlertid kom Kongens Mænd med den før omtalte Hær uforvarende paa dem, hug Teltene ind over dem, og lode dem føle Vaabnene; og da de vare ganske uberedte, blev Udfaldet, at Aage faldt der med hele sit Mandskab. Derefter droge de andre tilbage til Kong Harald, og berettede ham, hvad de havde udført, at Aage og hele hans Mandskab var fældet; Kongen ytrede sin Tilfredshed dermed, og sagde, at han nu dog ventede at kunne være Enekege over Danmark for Aages Skyld. Kongens Mænd, som dræbte Aage og hans Folk, toge alle deres Vaaben og alt Godset, og førte det med sig som Bytte, og de bragte alt Godset til Kong Harald, og tillige Aages tvende Skibe, Dragen og Snekken, og alt dette tilegnede Kongen sig nu. Ogsaa Aages Broder Fjølner syntes, at det var gaaet fortræffeligt, og at han nu havde gjengjeldt sin Broder det, at han ikke fik den Arvedeel, hvortil han troede sig berettiget efter sin Fader.

15. Kapitel

Denne Tidende spurgtes nu hjem til Fyen, og da Aages Broder Palner hørte dette, gjorde det saadant Indtryk paa ham, at han derover lagde sig til Sengs, og mest tog han sig det nær, fordi han ikke kunde have noget Haab til nogensinde at faae Hævn over den, som han her i Grunden havde med at gjøre, nemlig Kongen selv. Der var paa den Tid en viis og rig Mand, ved Navn Sigurd, som var Aages og Palners Fostbroder; med ham raadførte Palner sig, hvorledes han skulde forholde sig. Sigurd svarede, at det var den bedste Bistand han kunde yde ham, at han vilde beile for ham til en Kvinde, hvem det vilde være ham til betydelig Forfremmelse at ægte. Palner spurgte, hvo det var: "Jeg vil drage til Gotland," sagde Sigurd, "og beile for dig til Ottar Jarls Datter Ingeborg." "Jeg frygter," sagde Palner, "at jeg ikke vil faae hende, men vist troer jeg, at jeg kunde snarest vente Bod for min Sorg, om jeg fik hende til ægte." De sluttede dermed deres Samtale, og Sigurd beredte sig til denne Reise; og med et Skib og tresindstyve Mand begav han sig paa Veien, og kom til Gotland, hvor Ottar Jarl tog vel imod ham. Sigurd kundgjorde snart sit Ærende, og beilede til Jarlens Datter Ingeborg for Palner Tokesøn, og sagde, at han i ingen Henseende gav sin Broder Aage noget efter, og at han besad betydelige Eiendomme i Fyen, og føiede til, at Palner næsten var død af Sorg, førend han begav sig paa Reisen did, og at det snarest vilde give ham Lindring i hans Kummer, om han fik Jarlens Datter til ægte. Jarlen svarede vel, men dog noget langsomt paa dette Andragende, og sagde, at man dog kom til nøie at overveie saadan Sag, inden man fattede nogen Beslutning, og ikke handle uden Overlæg, men tilføiede, at han dog holdt det for rimeligt, naar han tog Hensyn til sin Ven Aage, at dennes Broder fortjente et godt Giftermaal. Ei formaae vi at sige, hvor længe de underhandlede om denne Sag, men Udfaldet blev dog, at Ottar Jarl lovede Palner sin Datter Ingeborg. "Det er nu saa, Herre!" sagde derpaa Sigurd, "at Palner er ikke i Stand til at komme hid til eder, for at holde Bryllup, formedelst den Udmattelse, som Sorgen har voldt ham; men han fattes hverken Eiendomme eller Stormodighed til at

anrette Gildet ovre i Fyen, og derfor ville vi, da Nødvendigheden kræver det, bede, at I vil reise did til Gildes med eders Folk, saa mange som I selv vil tage med eder;" dette lovede Jarlen. Derpaa drog Sigurd hjem, og fortalte Palner dette, og dennes Sorg lettedes derved meget. De gjorde nu Anrettelser til et stort Gilde, for at modtage Jarlen, og sparede intet, for at det kunde i alle Henseender blive saa anseeligt, som det var mueligt. Paa den bestemte Dag, da de Indbudne skulde komme, indfandt Jarlen sig der med meget Folk, og der blev da holdt et kosteligt Bryllup, og Palner og Ingeborg bleve begge førte i een Seng. Det fortælles, at hun sov snart, da hun kom i Seng, og havde en Drøm, som hun fortalte Palner, da hun vaagnede: "Jeg drømte," sagde hun, "at mig syntes, at jeg var her paa denne Gaard, hvor jeg nu er, og mig syntes at jeg havde en Væv oppe, og det var et Stykke Lærred, som var graat af Farve. Væven tyktes mig opfæstet, og jeg var i Færd med den og vævede, og der var lidet vævet derpaa, eftersom det forekom mig, og da jeg slog Væven, da faldt en Rendegarnsteen ned bagved fra Midten af Væven, og jeg tog den da op, og saa nu, at disse Stene vare eneste Menneskehoveder; og da jeg havde taget det nedfaldne Hoved op, holdt jeg paa det og betragtede det, og jeg kjendte da Hovedet." Palner spurgte nu, hvis Hoved det da var; hun svarede, at det var Kong Harald Gormsøns Hoved. "Denne Drøm er bedre end ingen," sagde Palner; "saa tykkes ogsaa mig," svarede Ingeborg. De vare nu ved Brylluppet, saa længe de fandt for godt, og derefter drog Ottar Jarl hjem til Gotland med gode og anseelige Foræringer. Palner og Ingeborg levede særdeles lykkelig sammen, og fattede stor Kjærlighed til hinanden, og de vare ikke længe sammen, inden de fik sig en Søn, og der blev givet ham Navn, og han blev kaldt Palnatoke. Han voxte op der hjemme i Fyen, og blev tidlig baade forstandig og vennesæl. I hele sin Færd lignede han ingen saa meget, som sin Farbroder Aage. Palnatoke havde næsten ikke fyldt sine Børneaar, da hans Fader Palner faldt i en Sygdom, som gjorde Ende paa hans Liv; og Palnatoke tog nu alle Eiendommene at bestyre i Forbindelse med sin Moder. Det fortælles om ham, at han, saasnart han havde Alder dertil, om Sommeren drog ud paa Krigstog, og hærjede vide om Land.

16. Kapitel

En Sommer, berettes der, laae han saaledes igjen i Vikingsfærd, og havde tolv Skibe, som alle vare vel bemandede. Paa den Tid regjerede over Bretland en Jarl, som hed Stefner, der havde en Datter ved Navn Olof; hun var en forstandig og vennesæl Kvinde, saa at hun var et særdeles godt Parti. Det fortælles, at Palnatoke kom til dette Land med sine Skibe, og agtede at hærje paa Stefner Jarls Rige. Og da det spurgtes, fattede Olof, i Forbindelse med Jarlens Fostbroder Bjørn den Bretske, af hvis Raad hun meget betjente sig, den Beslutning, at byde Palnatoke hjem til Gilde, og tilbyde ham megen Hædersbeviisning og et sikkert Tilholdsted i Landet, for at han ikke skulde hærje der. Palnatoke tog imod Indbydelsen, og drog til Gildet med hele sin Hær; og paa dette Gilde beilede Palnatoke til Jarlens Datter. Dette var let udvirket, og Kvinden blev ham lovet og dernæst fæstet, og hun sad ikke længere som Fæstemø, end saa, at deres Bryllup blev strax holdt paa samme Gilde, og derhos blev der givet Palnatoke Jarlsnavn og Halvdelen af Stefner Jarls Rige, for at han skulde nedsætte sig der, men efter Stefners Død skulde han have hele Riget, da Olof var Jarlens eneste Arving. Palnatoke forblev der det tilbagestaaende af Sommeren og ligeledes den følgende Vinter; men

om Vaaren kundgjorde Palnatoke Jarl, at han vilde drage hjem til Danmark. Førrend han om Sommeren drog derfra, sagde han til Bjørn den Bretske: "Nu vil jeg, Bjørn! at du skal blive her tilbage hos min Svigerfader Stefner, og paa mine Vegne staae ham bi med Landets Styrelse, thi han begynder nu at blive meget til Alders, og det er ikke usandsynligt, at det vil vare længe, inden jeg kommer her tilbage, og om Jarlen imidlertid skulde komme noget til, da vil jeg, at du skal passe hele Riget, indtil jeg kommer tilbage." Derefter drog Palnatoke bort derfra med sin Kone Olof, og han havde en lykkelig Reise, og kom hjem til Fyen i Danmark. Han var nu hjemme en Tid, og blev holdt for den mægtigste og forstandigste Mand i Danmark næst efter Kongen selv.

17. Kapitel

Det fortælles nu, at Kongen drog omkring i Landet, og gjæstede hos sine Venner. Palnatoke anrettede da et kosteligt Gilde for Kongen, drog siden til ham og indbød ham; han tog imod Indbydelsen, og drog til Gildet med meget Folk. Der paakom da et Uveir for dem, og de kom om Aftenen til en Bonde, som hed Atle, og kaldtes med Tilnavn Atle hin Svarte; han var en fattig Mand, og tog med særdeles Glæde imod Kongen. Hans Datter gik og vartede op om Aftenen; hun hed Æsa, og blev kaldt Saum Æsa eller Sy-Æsa, og var stor af Væxt og af et mandigt Udseende. Kongen syntes vel om hende, og sagde til hendes Fader: "Det kan man sige med Sandhed, at vi neppe kunde nogensteds vente os bedre Beværtning, end den som vi her nyde hos dig, Bonde! men der er dog een Ting, som du holder tilbage for os, det er din Datter Æsa og hendes Seng." Bonden sagde, at det ikke anstod sig for ham, at ligge hos saadan en simpel Pige, som hans Datter var; men Kongen sagde, at han kunde vente sig hans Venskab til Gjengjæld, om han tilstod ham hans Ønske; og det blev Enden paa deres Samtale og Snak, at Kong Harald laae hos Bondens Datter om Natten. Dagen derefter standsede Uveiret. Kongen beredte sig tidlig til at drage bort fra Atle, og førrend de skiltes, gav han ham gode Gaver og betænkte ogsaa Datteren. Derefter fortsatte Kongen Reisen, og kom til det før omtalte Gilde. Kongen var længe paa dette Gilde, og Palnatoke beværtede ham særdeles kostelig, og da Kongen drog bort fra Gildet, gav Palnatoke ham gode og anseelige Foræringer, hvilket Kongen ogsaa tog vel op. Men i Begyndelsen af den følgende Vinter mærkede Folk, at Bondens Datter Saum-Æsa begyndte at trives og blive tyk, og maatte være frugtsommelig. Hendes Fader talte da med hende i Eenrum, og spurgte om, hvo der havde haft med hende at gjøre; hun sagde, at ingen havde været hos hende uden Kong Harald, "men dog har jeg," tilføiede hun, "ikke turdet sige dette til noget Menneske uden til dig allene. "Ja," sagde han, "saa meget desto høiere skal jeg agte dig, jo anseeligere Mand du har ladet ligge hos dig." Og Tiden led nu frem, indtil hun nedkom. Hun fødte et Drengbarn, og der blev givet denne Dreng Navn og han blev kaldt Svend, og han sik Tilnavn efter sin Moder, og blev kaldt Saum-Æsa-Svend. Det hændte sig nu saa, at Kong Harald den tredie Sommer derefter atter skulde drage til Fyen til Gildes. Da nu Kongen kom, talte Palnatoke til Æsa, som var kommen der med sin Søn, til hvem hun udlagde Kong Harald som Fader: "Nu skal du," sagde han, "gaae djærvt ind for Kongen, i det han sidder ved Drikkebordet, og kun tiltale ham frit ud angaaende det, som ligger dig paa Hjerte; du skal ogsaa føre Drengen med dig, og derpaa tiltale Kongen med disse Ord: Her fører jeg en Dreng med mig, til hvem jeg ingen anden

udlægger som Fader end dig, Kong Harald! men hvad Svar Kongen end giver dig herpaa, saa skal du kun tale djærvt; men jeg skal være i Nærheden og stemme i med dig, og understøtte din Sag." Hun gjorde, som han raadede hende; og hun gik nu for Kong Harald, førte Drengen med sig, og sagde disse samme Ord, som Palnatoke havde lagt hende i Munden. Kongen svarede strax, da hun havde sagt disse Ord, og spurgte efter, hvad det var for en Kvinde, som var saa dristig, at hun torde fremføre sligt for Kongen, og han spurgte hende om Navn; hun sagde, at hun hed Æsa, og hendes Fader var en Bonde der i Danmark. "En saare dumdristig og taabelig Kvinde est du," sagde da Kongen, "og understaa du dig ikke oftere at tale sligt, om du vil beholde dine Lemmer hele!" "Dette taler hun, Herre!" sagde da Palnatoke, "fordi det tykkes hende, at en stor Nødvendighed kræver det, og hun er ingen Skjøge eller løs Kvinde, men derimod en brav og retscaffen Kvinde, og skjønt hun er af ringe Æt og Herkomst, saa troe vi dog, at hun kun taler Sandt allene." Da sagde Kongen: "Ei ventede jeg det af dig, Palnatoke! at du vilde saaledes paabyrde mig denne Sag, som det nu viser sig." "Det skal nu ogsaa være saa," sagde Palnatoke, "at jeg ikke vil foruleilige eder, Herre! med denne Sag, men saa skal jeg behandle Drengen i alle Henseender, som han er din eneste Søn, men nu ville vi for dennesinde ikke tale mere herom." Kort efter dette beredte Kongen sig til at drage bort fra Gildet; Palnatoke gav ham Foræringer, men han vilde hverken antage eller modtage dem. Men den her i Sagaen før omtalte Fjølner, som var Palnatokes Farbroder, var den Gang med Kong Harald, og han bad Kongen at tage imod disse anseelige Gaver, og ikke blotte sig saa meget i denne Sag, at han saaledes vilde beskæmme den mest anseete Høvding, ved ikke at ville modtage Æresbeviisninger af ham, skjønt han forud var hans kjæreste Ven. Og han fik da saaledes talt for Kongen, at denne antog Gaverne, og tog imod dem, men dog takkede han ikke, og det var tydeligt at see, at det havde særdeles mishaget Kongen, at Palnatoke havde erklæret ham for Fader til Drengen; og de skiltes nu saaledes, at der herskede megen Kulde imellem dem, og deres Venskab blev aldrig saa godt siden. Kongen drog nu hjem med sine Mænd; men Palnatoke tog Svend Haraldsøn og hans Moder Æsa hjem til sig, efterdi Æsas Fader Atle hin Svarte da var død, og Godset næsten alt gaaet op. Svend voxte nu op hos Palnatoke i Fyen, og han behandlede Drengen saa vel, som om han var hans egen Søn, og holdt ham hæderlig i alle Henseender; han elskede ham ogsaa meget. Det fortælles nu, at Palnatoke avlede en Søn med sin Kone Olof, som fødtes kort efterat Kongen var dragen bort fra Gildet; denne Dreng blev kaldt Aage; han blev opfødt hjemme hos sin Fader, og han og Svend Haraldsøn vare Fostbrødre. Der opfødtes Svend, indtil han var femten Aar gammel.

18. Kapitel

Men da nu denne unge Mand var bleven saa gammel, vilde hans Fosterfader Palnatoke sende ham til hans Fader Kong Harald, og han medgav ham da tyve anseelige Mand, og raadede ham, at han skulde gaae ind i Hallen for Kongen, sin Fader, og sige, at han var hans Søn, hvad enten denne saa vilde synes vel eller ilde derom, og han skulde da forlange af ham, at han skulde vedgaae deres Slægtskab. Han gjorde nu efter Palnatokes Raad, og der fortælles intet om hans Reise, førend han kom i Hallen for sin Fader Kong Harald, og sagde alle de Ord, som Palnatoke havde raadet ham at sige; og da han havde udtalt, svarede Kongen: "Det tykkes jeg finde og forstaae af din Tale, at der ikke er Løiet om din Mødreneæt, eftersom det

forekommer mig, at du maa være den største Fjante og Tosse, og ikke ulig din Moder Saum-Æsa." Derpaa svarede Svend: "Hvis du ikke vil vedgaae at være min Fader, da vil jeg dog bede dig, at du vil give mig tre Skibe og Mandskab til at besætte dem med, og det er ikke for meget at tilstaae mig, thi jeg veed vist, at du er min Fader, men min Fosterfader Palnatoke vil silkert give mig ligesaa meget Mandskab og ikke mindre Skibe, end du giver mig." "Det synes mig," svarede Kongen, "at være en god Handel, at købe dig bort med det, som du nu begjærer, saa at du aldrig mere kommer for mine øine." Det fortælles nu, at Kong Harald gav Svend tre Skibe og hundrede Mand, og baade Folk og Skibe vare vel udrustede; og derefter drog Svend bort derfra, og begav sig igjen hjem til sin Fosterfader Palnatoke, og fortalte ham nøiagtig alt, hvorledes det var gaaet af imellem ham og hans Fader. "Sligt kunde man vente af ham," sagde Palnatoke, "og ikke bedre." Derpaa gav Palnatoke Svend tre gode Skibe og hundrede meget udvalgte Mænd, og han gav ham nu Raad, hvorledes han skulde forholde sig; og førend de skiltes, sagde Palnatoke til ham: "Nu maa du forsøge i Sommer at drage ud paa Krigstoge med dette Mandskab, som du nu har faaet; men det Raad vil jeg give dig, at du for det første ikke drager længere bort end saa, at du hærjer her i Danmark paa de Dele af din Faders Rige, som ere noget fjernt fra ham, og udøver der alt det Onde, som du formaaer. Far over Landet med Hærskjold, og skænd og brænd saa meget, som du er i Stand til, og bliv saaledes ved hele Sommeren, men kom til mig til Vinter, og ophold dig her med dit Mandskab!" Svend drog dernæst bort fra sin Fosterfader med sin Flaade, og han foer nu frem i alt, som hans Fosterfader havde raadet ham, og anrettede store Ødelæggelser i Kongens, sin Faders, Rige, og der opstod en stor Knurren blandt de Bønder, som bleve udsatte for hans Ufred og Overfald, thi han sparede hverken Ild eller Jern imod dem. Dette spurgtes nu snart, og kom Kongen for Øren, og han syntes nu ilde om, at han havde bestyrket ham til saadan Ufred og Overfald, og sagde, at det saaes af denne hans Fremfærd, at han vilde slægte sin Mødreneæt paa. Nu forløb denne Sommer, og da Vinteren kom, drog Svend hjemefter, og fortsatte Reisen, indtil han kom til Fyen til sin Fosterfader Palnatoke; og han havde da forhvervet sig meget Gods om Sommeren. Førend de kom hjem, fik de en stor Storm og Uveir, og alle de Skibe, som Faderen havde givet ham, forliste med hele det Mandskab, som var paa samme. Men der efter seilede Svend hjem til Fyen efter Bestemmelsen, og han opholdt sig nu der med det øvrige af sit Mandskab, og blev vel behandlet.

19. Kapitel

Det er nu at fortælle, at Palnatoke, da Vaaren kom, igjen talte til sin Fostersøn, og bad ham atter at drage til sin Fader Kong Harald, og bede ham, at han skulde give ham sex Skibe, og Mandskab til samme, saa at de kunde blive fuldt besatte; "men husk vel paa," tilføiede han, "at du i alt, hvad du beder ham om, tiltaler ham med onde Ord, og før i alt et djærvt Sprog!" Svend drog nu bort, og kom til sin Fader, og forlangte af ham sex Skibe tilligemed Besætning til samme, og gav onde Ord af sig i alt, ligesom Palnatoke havde raadet ham; men Kong Harald sagde: "Til Ondt allene tyktes mig du brugte det Mandskab, som jeg gav dig forrige Sommer, og du er meget dumdristig, at du atter tør forlange Mandskab af mig, saadan Ondskab som du nu har udviist." "Ei vil jeg drage bort herfra," sagde Svend, "førend I giver mig det, som jeg kræver; og hvis jeg ikke faaer det, da vil min Fosterfader Palnatoke give mig Folk, og jeg vil da

anfalde dine egne Mænd selv, og jeg skal da ikke spare at tilføie dem alt det Onde, som jeg formaaer." Da sagde Kongen: "Du skal da have sex Skibe og to hundrede Mand, men kom aldrig mere for mine Øine!" Svend drog nu bort med saa forrettet Sag til sin Fosterfader Palnatoke, og fortalte ham alt, hvorledes det var gaaet af imellem ham og hans Fader. Palnatoke gav ham igjen ligesaa mange Skibe og Folk, som hans Fader havde givet ham, og gav ham ligeledes atter Raad. Nu havde Svend altsaa tolv Skibe og fire hundrede Mand. Og før han drog bort, sagde Palnatoke til ham: "Nu skal du igjen hærje, og, skjønt ikke der, hvor du hærjede forrige Sommer, saa skal du dog igjen hærje paa de Danske, og lad dem nu finde, at Overfaldet paa dem er saa meget haardere end forrige Sommer, som du nu har baade større og bedre Skibe og Mandskab end da, og forlad dem nu ikke hele Sommeren, men drag til Vinter igjen her hjem til Fyen, og ophold dig her hos mig!" Svend drog nu bort fra sin Fosterfader med sin Flaade, og foer frem med Hærskjold vidt omkring i Landet; han hærjede baade paa Sjælland og Halland, og saadan Heftighed udviste han om Sommeren, at man kunde sige, at han hærjede baade Nat og Dag, og den Sommer forlod han aldrig den danske Konges Rige. Han dræbte mange Mennesker, og brændte mange Herreder om Sommeren. Det spurgtes nu vidt omkring, at der var kommen en stor Ufred i Landet, men, skjønt det blev berettet Kongen, lod denne dog, som han ikke lagde Mærke dertil, og lod det gaae, som det kunde. Ud paa Høsten drog Svend hjem til Fyen til sin Fosterfader Palnatoke, og mistede nu ingen Skibe paa Hjemreisen saaledes som forrige Sommer, og han opholdt sig nu om Vinteren med hele sit Mandskab hos sin Fosterfader.

20. Kapitel

Om Vaaren gik Palnatoke atter til sin Fostersøn, og sagde da saaledes til ham: "Nu skal du udruste alle dine Skibe, og dernæst drage til din Fader med hele din Flaade; du skal da gaae for ham og sige, at han skal give dig tolv Skibe til, alle med fuld Besætning; og hvis du ikke kan faae ham til at tilstaae dig det, udbyd ham da til Slag strax paa Stand med den Flaade, som du nu har, og tiltal ham endnu langt haardere end før!" Svend gjorde nu, som Palnatoke raadede ham, og drog med hele sin Flaade lige til sin Fader Kong Harald, og krævede det, som hans Fosterfader havde raadet ham. Da han havde udtalt, svarede Kongen: "Du er saa dumdristig en Mand," sagde han, "at jeg kjender neppe din Lige, i det du tør komme til mig, skjønt du baade er Sørøver og Tyv, og det holder jeg for, at du er eet af de allerværste Mennesker i alt, hvori du maa raade dig selv; og ikke tør du at troe, at jeg skulde vedgaae at vare din Fader, thi jeg veed vist, at du er ikke af min Slægt." "Tilvisse er jeg din Søn," sagde Svend, "og sandt er det, at vi ere i Slægtskab, men dog skaaner jeg dig derfor i ingen Henseende, og hvis du ikke giver mig det, som jeg forlanger, saa ville vi nu prøve en Dyst med hinanden, og vi skulle slaaes strax paa Stand, og du skal ingensteds kunne undflye!" Kongen svarede: "Et vanskeligt Menneske er du," sagde han, "og dit Sind synes rigtignok at vidne noget om, at du ikke maa være af saa ganske ringe Forældre; og du kommer til at have det, som du forlanger; men drag siden bort af mit Rige og til andre Lande, og kom her aldrig mere, saa længe som jeg lever!" Svend drog da bort med fire og tyve Skibe, som alle vare vel bemandede, og han drog nu hjem til Fyen til sin Fosterfader Palnatoke. Denne tog vel imod sin Fostersøn, og sagde: "Det tykkes mig at du udfører mine Raad vel, og nu ville vi begge i

Forening overlægge, hvad der kan synes os raadeligst. Du skal nu drage ud, og hele Danmark skal nu staae dig frit til at hærje i, undtagen Fyen, her hvor jeg opholder mig, her skal du ogsaa have dit Tilholdsted. Den Gang, da dette foregik, var Svend atten Aar gammel. Palnatoke kundgjorde, at han agtede om Sommeren at drage bort fra Landet og til Bretland, at besøge sin Svigerfader Stefner Jarl, og sagde at han vilde have tolv Skibe: "Og far du kun i alt frem, Svend!" sagde han, "saaledes som jeg nu har raadet dig, men imod Slutningen af Sommeren skal jeg komme til dig med meget Mandskab, thi det aner mig, at der i Sommer vil blive sendte Folk ud imod dig, og at Kongen ikke længer vil taale, at du anfalder hans Rige; jeg skal da komme dig til Hjælp; men vogt dig omhyggelig for at undflye, skjønt der sendes Folk imod dig, og hold Slag med dem, om der end er nogen Overmagt!" Palnatoke og Svend skiltes nu, og hver af dem drog sin Vei; de droge begge bort paa een Gang, og Palnatoke begav sig til Bretland. Men Svend gjorde nu, som der var ham raadet; han hærjede paa ny i sin Faders Rige, Nat og Dag, og foer vidt omkring i Landet, Landsfolket undflyede, og syntes at være ilde behandlet, og de kom til Kongen, og berettede ham deres ulykkelige Stilling, og bade ham at tage nogen hurtig Beslutning, for at frelse dem. Kongen syntes da, at det ikke kunde være længer saa, og at han havde altfor længe taalt af Svend det, som han ikke vilde have taalt af nogen anden. Han lod da halvtredsindstyve Skibe udruste, og drog selv med denne Flaade, og agtede at dræbe Svend og hele hans Hær. Udpaa Høsten mødtes Kong Harald og Svend en Aften silde ved Bornholm. De kunde godt see hinanden, men da det var saa mørkt om Aftenen, at de ikke kunde see at stride, lagde de deres Skibe til Leie. Men den følgende Dag strede de lige til Nat, og da vare ti af Kong Haralds og tolv af Svends Skibe ryddede. De forbleve endnu begge liggende der, og Svend lagde om Aftenen sine Skibe ind i Havbugten, men Kongen lod sine Skibe lænke sammen tværs over Mundingen af Vigen, og lægge Stavn ved Stavn, saaledes at Svend var indesluttet i Vigen, og han ventede nu, at denne ikke skulde komme ud, om han vilde forsøge derpaa. Men de havde i Sinde, at lægge imod dem om Morgen, og dræbe Svend og hele hans Mandskab.

21. Kapitel

Samme Aften, da det saae ud til, at der vilde følge saadanne store Begivenheder, kom Palnatoke tilbage fra Bretland, og han naaede Land i Danmark denne Aften, og havde fire og tyve Skibe. Han lagde til under Næsset paa den anden Side, og tjældede der over sine Skibe. Derefter gik Palnatoke ene bort fra sit Skib op i Land, og havde et Pilekogger paa sin Ryg. Det traf sig just saa, at Kong Harald ogsaa gik i Land, ledsaget af nogle Mænd; de gik hen i en Skov, og gjorde en Ild for sig, til at varme sig ved. De sade alle paa en Træbul. Det var blevet mørkt, da dette skete. Palnatoke gik op til Skoven ligeover for, hvor Kongen varmede sig ved Ilden, og han blev staaende der en Tid. Men Kongen varmede sit Bryst, og der bleve lagte Klæder for ham, og han laae da paa Knæerne og Albuerne, og heldede sig meget ned, i det han varmede sig ved Ilden; han varmede sig nu om Skuldrene, og hans Bagdeel hævedes i det samme meget i Veiret. Palnatoke hørte nøie, hvad de sagde, og han kunde tydelig kjende sin Farbroder Fjølners Stemme; og han lagde nu Piil paa Streng, og skød til Kongen, og saa berette de fleste kyndige Mænd, at Pilen fløi lige i Bagdelen paa Kongen og langs igjennem ham, og kom frem i Munden, og Kongen faldt strax død til Jorden, som man kunde vente.

Hans Ledsagere saae nu, hvad der var skeet, og tyktes at det var et meget stort Under. Da tog Fjølner til Orde, og sagde, at den Mand havde gjort en stor Ulykke, som havde bedrevet denne Gjerning eller raadet dertil, og det var et uhørt Tilfælde, saaledes som det var skeet. "Men hvad Beslutning skulle vi nu tage?" sagde de, og alle henvendte de sig til Fjølner, fordi han var den viseste og mest anseete af dem. Det siges nu, at Fjølner gik hen, hvor Kongen laae, og tog Pilen bort fra det Sted, hvor den sad, og gjemte den i samme Forfatning, som den var; men Pilen var let at kjende, thi den var omvunden med Guld. Derpaa sagde Fjølner til sine Mænd, som vare der tilstede: "Jeg raader helst til," sagde han, "at vi alle skulle have eet Udsagn om denne Tildragelse, og intet tykkes mig mere passende at sige, end at han er bleven skudt i Slaget i Dag; det vil være os hæderligst; men en stor Skændsel vil det være for os, som have været til stede ved denne Tildragelse, saa uhørt som det her er gaaet, at bekendtgjøre dette for Folket." De indgik nu en fast Aftale herom, og havde alle eet Udsagn, ligesom de vare komne overeens om. Palnatoke gik strax efter denne Gjerning til sine Skibe, kaldte dernæst tyve Mænd til sig, og sagde at han vilde drage til sin Fostersøn Svend. De gik da fra Skibene og tværs over Næsset, og kom der sammen om Natten, og beraadsloge med hinanden, hvad Beslutning de skulde tage. Palnatoke sagde, at han havde spurgt, at Kong Harald vilde gjøre Angreb paa dem, saasnart det om Morgen var blevet saa lyst, at der kunde strides. "Men," sagde han, "jeg skal holde, hvad jeg har lovet dig, nu da jeg er kommen hertil, at jeg skal hjælpe dig, saa meget som jeg kan, og begge skulle vi dele een Skjæbne." Ikke en eneste af Svends og Palnatokes Hær vidste, at Kongen var død uden Palnatoke selv, og han lod, som intet Mærkeligt var foregaaet, og fortalte endnu ikke dette til noget Menneske. Svend tog til Orde, og sagde til sin Fosterfader: "Jeg vil bede dig, min Fosterfader! at du vil give os noget Raad, som kan hjælpe os i vor nærværende vanskelige Stilling." Palnatoke sagde: "Ei skulle vi være sene i at tage en Beslutning; vi skulle gaae om Bord hos eder, og derpaa skulle vi løse alle Skibene fra hinanden, og binde Ankeret foran Forstavnen paa ethvert Skib; vi skulle da have Lygter under Teltene, fordi det nu er mørkt om Natten; derpaa skulle vi roe saa heftig som mueligt ud imod Kongens Flaade, thi det er mig fortrædeligt, at Kong Harald skal indeslutte os her i Havbugten i Morgen, og dræbe os." De gjorde nu efter Palnatokes Raad, og roede saa heftig de kunde lige ud paa Flaaden, saa at tre af Kongens Snekker bleve stødt i Sænk, og blot de Mænd, som kunde svømme, reddede sig i Land; men Palnatoke og Svend roede ud efter dem igjennem den samme Aabning med alle deres Skibe, lige til de naaede til den Flaade, som Palnatoke havde ført did. Saasnart det om Morgen blev lyst til at stride, lagde de mod Kongens Folk, og de spurgte da den Tidende, at Kongen var død. Derpaa sagde Palnatoke: "Da ville vi sættte eder to Vilkaar, hvoraf I kunne vælge, hvilket I ville, at I enten skulle holde Slag og slaaes med os, og seire saa den, hvem Lykken vil være gunstig! men det andet Vilkaar er, at alle de, som have fulgt Kong Harald, skulle nu tilsværge min Fostersøn, Kong Svend, Land og Folk, og tage ham til Konge over hele Danmark. Kongens Mænd gik nu paa Raad sammen, og bleve da alle enige om, at tage Svend til Konge, og ikke slaaes; og derpaa gik de til Palnatoke, og berettede ham, hvad de havde valgt, og dette gik nu i Udførelse, og alle de Tilstedeværende tilsvore Svend Land og Folk. Derpaa droge Palnatoke og Svend begge sammen igjennem hele Danmark, og, hvor de kom frem, lod Palnatoke holde Huusthing, og Svend blev nu tagen til Konge over hele

Danmark, inden de standsede, og over alle danske Lande. Kong Haralds Lig blev ført til Roeskilde, og der jordet. Da havde han været Konge over Danmark efter sin Fader Kong Gorm i syv og fyrretyve Aar. Da Svend nu var bleven Konge, holdt han det for sin Pligt, ligesom alle andre Konger, at gjøre Arveøl efter sin Fader inden tre Aars Forløb. Han besluttede strax at holde dette Gilde og ikke opsætte det længer. Han indbød da først sin Fosterfader Palnatoke til Arveøllet, og ligeledes Fyenboerne, hans Venner og Frænder. Men Palnatoke svarede saaledes herpaa, at det ikke var ham beleiligt, næste Vinter at komme til Gildet: "Jeg har nemlig hørt," sagde han, "hvad der er mig en mærkelig Begivenhed, at min Svigerfader, Bretlands Jarl Stefner, er død, og jeg maa nødvendig drage derover, thi mig tilkommer dette Rige efter hans Død." Men da Palnatoke ikke troede at kunne komme til Arveøllet, blev der den Gang intet af samme, thi Kongen vilde for al Ting, at hans Fosterfader skulde være tilstede ved Gildet.

22. Kapitel

Palnatoke drog nu om Høsten bort fra Landet med sin Flaade, og da han drog bort, lod han sin Søn Aage blive der tilbage, til at bestyre hans Gaarde i Fyen og alle hans Eiendomme der; og inden de skiltes udbad han ham Kongens Gunst, og Kongen lovede, at han vilde drage den bedste Omsorg for Aage, og dette Løfte holdt han. Derpaa drog Palnatoke bort; han fortsatte Reisen, indtil han kom til Bretland, og tog nu imod det Rige, som hans Svigerfader Stefner Jarl havde besiddet, og Bjørn den Bretske styret i Forbindelse med ham, og saaledes forløb det næste Aar. Om Sommeren efter sendte Kong Svend Bud til Bretland, at Palnatoke skulde komme der til Gildet med saa meget Mandskab, som han vilde tage med, da Kongen nu vilde holde Arveøl efter sin Fader. Kongens Udsendinge vare tolv i Følge, og det var næsten kommet saa vidt, at Palnatoke vilde begive sig paa Reisen derfra; men da sagde han: "Jeg beder eder at takke Kongen for hans Indbydelse, men det er nu saa, at jeg har faaet en Sygdom paa mig, og saa længe det ikke bedrer sig, seer jeg mig ikke skikken til at reise; dertil kommer ogsaa, at jeg har her langt flere Forretninger at varetage, end at jeg kan drage saaledes bort denne Sommer. Han undslog sig saaledes paa alle Maader fra Reisen, og Kongens Mænd droge med saa forrettet Sag hjem, og berettede Kongen Udfaldet af deres Ærende. Men da de vare dragne bort, forlod al Sygdom strax Palnatoke. Kongen opsatte da Arveøllet endnu denne Høst, og nu forløb den følgende Vinter og næste Sommer; og det var altsaa kommet saa vidt, at Svend ikke vilde kunne ansees for en brav Konge, hvis han ikke nu holdt Arveøl efter sin Fader, inden de tre Aar vare omme; og Kongen vilde derfor paa ingen Maade opsætte det længer. Han sendte da de samme Mænd som før til Bretland til sin Fosterfader Palnatoke, for atter at indbyde ham ligesom før til Gildet, og han lod sige, at han skulde have hans store Vrede, hvis han nu ikke kom. Palnatoke gav da Kongens Udsendinge til Svar, at de skulde drage hjem, og sige saaledes til Kongen, at han kun skulde berede alt til Gildet, saa godt som han var i Stand dertil, at det kunde blive saa anseeligt som mueligt, og han sagde, at han vilde komme til Gildet samme Høst. Kongens Udsendinge droge nu hjem, og berettede Kongen Udfaldet af deres Ærende, at Palnatoke kunde ventes der. Kongen lod da gjøre Forberedelser til Gildet, og lod alt berede saaledes, at det kunde blive saa anseeligt som mueligt, baade i Henseende til Anrettelser og talrig Forsamling. Og da nu alt var ganske

færdigt til Gildet, og Gjesterne komne, var Palnatoke endnu ikke ankommen; og det var langt ud paa Dagen, og det kom endogsaa til den Tid, at man gik til Drikkebordet om Aftenen, og der blev anviist Folk Sæde i Hallen. Da fortælles det, at Kong Svend lod staae Plads aaben paa den laveste Bænk i Høisædet for hundrede Mand, hvilken Plads han tiltænkte sin Fosterfader Palnatoke og hans Følge; men da det syntes, at Palnatoke tøvede længe, inden han kom, begyndte de at drikke. Men om Palnatoke er det nu at fortælle, at han, tilligemed Bjørn den Bretske gjorde sig færdig til Afreisen med tre Skibe og hundrede Mand, af hvilket Mandskab Halvdelen var Danske og Halvdelen Britter. De droge siden derfra, og begave sig til Danmark, og samme Aften, da Gildet begyndte, kom de til Kong Svends Hovedsæde; de lagde Skibene til Leie, hvor det forekom dem at være dybest; det var da meget godt Veir om Aftenen; de lagde Skibene saaledes, at Forstavnene vendte fra land, og de lagde alle Aarerne imellem Roertollene, for at de desto hurtigere kunde gribe til dem, hvis de behøvede at skynde sig. Dernæst gik de op paa Land, og begave sig siden til Kongens Gaard, hvor Folk da sad ved Drikkebordene. Det var, som sagt, den første Aften af Gildet. Palnatoke gik nu ind i Hallen, og alle hans Mænd fulgte ham. Han gik ind langs igjennem Hallen, og hen for Kongen, og hilste paa ham; Kongen optog vel hans Hilsen, og viste ham og dem alle til Sæde, og de sad nu ved Drikkebordene og vare meget muntre. Og da de havde drukket en Tid, fortælles der, at Fjølner gik hen til Kongen, og talte nogen Tid sagte med ham. Kongen skiftede Farve derved, og blev rød og opsvulmet i Ansigtet. Der var en Mand, ved Navn Arnodd; han var Kongens Kertesvend eller Opvarter, og stod foran hans Bord; han rakte Fjølner en Piil, og sagde at han skulde bære den for hver Mand i Hallen, indtil nogen vedkjendte sig den. Arnodd gjorde nu, som Fjølner bød ham; han gik først fra Kongens Høisæde indefter i Hallen, og fremviste Pilen for hver Mand, men ingen kjendte sig ved den. Dernæst gik han udefter langs den lavere Bænk, indtil han kom for Palnatoke, og spurgte ham efter, om han kjendte Pilen. Palnatoke svarede: "Hvi skulde jeg ikke kjende min egen Piil, ræk hid!" sagde han, "det er min." Der blev nu ikke liden Støi i Hallen, og Folkene lyttede efter, da nogen vedkjendte sig Pilen. Og nu tog Kongen til Orde, og talte: "Du Palnatoke!" sagde han, "hvor skiltes du ved denne Piil sidste Gang?" Palnatoke svarede: "Ofte har jeg været føielig imod dig, Fostersøn! og hvis dig tykkes, at det er større Hæder for dig, at jeg siger dig det i en stor Forsamling, heller end naar faa ere tilstede, da skal jeg tilstaae dig det; jeg skiltes ved den paa Buestrengen, Konge!" sagde han, "da jeg skød den i Rumpen paa din Fader og langs igjennem ham, saa at den kom ud af Munden." "Stander op, alle Mand!" sagde da Kongen, "og griber Palnatoke og hans Følgesvende, og dræber dem alle! thi nu er sønderbrudt alt Venskab mellem mig og Palnatoke, og al den gode Forstaaelse, som har været imellem os." Da sprang alle Mand i Hallen op, og der blev nu ikke mindre uroligt. Palnatoke fik sit Sværd draget, og lod det nu være sin første Daad, at han hug til sin Frænde Fjølner, og kløvede ham ned i Skuldrene. Men saa mange Venner havde Palnatoke der i Huustroppen, at ingen vilde anfælde ham; og de kom alle ud af Hallen undtagen en bretsk Mand af Bjørns Folk. Da de vare komne ud, og der savnedes een Mand af Bjørns Folk, sagde Palnatoke: "Det var det mindste man kunde have ventet; og lad os nu ile saa hurtig som mueligt ned til vore Skibe, thi nu er der intet andet for." "Ei vilde du saaledes have løbet fra din Mand," svarede Bjørn, "hvis du var i mit Sted, og det skal jeg heller ikke;" og han vendte strax tilbage ind i Hallen; og da han kom

ind, kastede Kongens Folk den bretske Mand over deres Hoveder, og havde næsten, saa at sige, revet ham sønder. Dette blev Bjørn vaer, og han greb ham, kastede ham paa sin Ryg, og løb siden ud, og de ginge derpaa ned til deres Skibe. Dette gjorde Bjørn mest for at indlægge sig Berømmelse, thi han kunde vel vide, at Manden maatte være død, og det var ogsaa Tilfældet, at Manden døde, og Bjørn bar ham med sig; og de løb nu ned til deres Skibe, og grebe strax til Aarerne; men det var paa den Tid ganske bælmørkt om Natten og Blikstille; Palnatoke og Bjørn undkom saaledes med deres Folk, og standsede ingensteds, førend de kom hjem til Bretland. Men Kongen drog hjem til Hallen og alt Folket med ham, og fik ikke udført, hvad de vilde, og vare meget ilde tilfredse dermed. De begyndte derpaa igjen at drikke Arveøllet, og drog siden derfra, enhver til sin Hjemstavn.

23. Kapitel

Det fortælles nu, at Palnatokes Kone Olof næste Sommer derefter faldt i en Sygdom, hvoraf hun døde. Efter hendes Død syntes Palnatoke ikke længer om at være i Bretland, og han satte da Bjørn den Bretske til at styre dette Rige. Han drog derefter bort fra Landet med tredive Skibe, og agtede at drage i Vikingsfærd og paa Krigstoge. Han begav sig paa Veien, saasnart han var færdig, og hærjede samme Sommer paa Skotland og Irland, og forhvervede sig meget Gods og Berømmelse paa Krigstogene. Saaledes vedblev han nu tolv Somre efter hinanden og forøgede sine Rigdomme og sin Anseelse. Imedens han var paa disse Krigstoge, drog han en Sommer til Vindland, i den Agt ogsaa at hærje der; han havde da faaet ti Skibe til, saa at han i alt havde fyrretyve Skibe. I den Tid herskede over Vindland en Konge, som hed Burislaf. Han saae ikke gerne Palnatokes Overfald, fordi han havde hørt om ham, at han næsten havde Seier alle Steder, hvor han hærjede, og han var den berømteste Viking paa den Tid, og han syntes at overgaae enhver anden i Viisdom og Forstand, saa at de fleste havde tungt ved at modstaae ham. Da Palnatoke nu var kommen der til Land, og Burislaf spurgte hans Ankomst, og hvad han agtede, sendte Kongen, inden nogen tænkte derpaa, sine Mænd til ham, bød ham til sig, og lod ham sige, at han vilde holde Fred og indgaae Venskab med ham. Til Indbydelsen føiede han, at han vilde give ham det Fylke eller Rige af sit Land, som hed Jom, for at han skulde tage fast Bopæl der, og dette Rige vilde han give ham, fornemmelig for at han skulde være forpligtet til at forsvare Kongens Land og Rige. Dette Tilbud modtog, som der fortælles, Palnatoke og alle hans Mænd; og han lod strax der i sit Rige anlægge en stor og stærk Søborg, som siden blev kaldt Jomsborg. Oppe i denne Borg lod han gjøre en Havn, der var saa stor, at der i samme kunde paa een Gang ligge tre hundrede Langskibe, saa at alle vare indelukkede i Borgen. Den var indrettet med megen Kunst ved Indløbet; der vare anbragte Porte paa den, og en stor Steenhvælving oppe over, og foran Aabningerne vare Jerndøre, der vare laasede indenfra, og oppe paa Steenhvælvingen var bygget et stort Kastel, hvori der vare Valslynger. Den ene Deel af Borgen laae ud i Søen; de Borge, som ere saaledes byggede, kaldes Søborge; og saaledes var Havnen indenfor Borgen.

24. Kapitel

Dernæst gav Palnatoke efter vise Mænds Raad Love der i Jomsborg, for at der kunde samles flere til, end der tilforn vare: I Palnatokes Samfund maatte ingen Mand optages, som var ældre end halvtredsindstyve Aar, og ingen yngre end atten Aar, derimellem skulde alle være. Aldeles ingen Mand maatte være der, som veg for en lige stridbar og lige udrustet Mand. Alle, som gave sig i deres Samfund, skulde give fast Løfte om, at de skulde hævnne hverandre, som Bordfæller eller Brødre. For alting maatte ikke nogen udbrede onde Rygter imellem Folk, og naar nogen Tidende spurgtes dertil, da maatte ingen være saa ubesindig at fortælle den, thi Palnatoke skulde først fortælle alle Tidender. Og hvis nogen fandtes at handle imod det, som nu er opregnet, og at overtræde disse Love, da skulde han strax udvises og forjages af deres Samfund. Og om der optoges nogen, der havde dræbt een af de førhen Optagnes Broder eller Fader eller nogen af hans Nærpaarørende, og det blev opdaget, efterat han var optagen i Samfundet, da skulde Palnatoke fælde Dom i denne Sag. Aldeles ingen Mand maatte have en Kvinde hos sig i Borgen, og ingen maatte uden Palnatokes Befaling eller Tilladelse være længer end tre Nætter borte fra Borgen. Alt det Bytte, som de gjorde i Krigen, skulde, hvad enten det var lidet eller stort, bæres til Stangen at skiftes, saa og alt, hvad der kunde vurderes til Penge, og hvis det befandtes om nogen, at han ikke havde iagttaget dette, da skulde han drage bort derfra, hvad enten han var en større eller ringere Mand. Ingen maatte ængsteligt Ord mæle, eller nogen Ting frygte, hvor farlig den end saae ud. Ingen Forhandling maatte nogen have med dem, som vare i Borgen, men Palnatoke skulde fastsætte og bestemme alt, ligesom han vilde. Slægtskab eller Venskab skulde ikke komme i Betragtning, om nogen, som ikke svarede til disse Bestemmelser, ønskede at optages; og om end nogle af de Mænd, som forud vare der, indbøde saadanne did, der ikke svarede til Bestemmelserne, da skulde det dog ikke nytte dem noget. De sade nu saaledes i Borgen i god Fred, og holdt vel deres Love. De fore hver Sommer bort fra Borgen, hærjede paa forskellige Lande, og vandt megen Berømmelse; de bleve anseete for de ypperste Krigere, saa at næsten ingen i den Tid holdtes for deres Jævnlige, og de bleve fra den Tid bestandig kaldte Jomsvikinger.

25. Kapitel

Om Kong Svend er det nu at fortælle, at han i alle Henseender behandlede Palnatokes Søn Aage paa det Bedste, som om de bestandig havde været i god Venskabs Forstaaelse, og skjønt der var kommet noget imellem dem, lod Kongen dog ikke Aage undgjelde det, men agtede meget paa deres Fostbrødreleg. Aage boede i Fyen, og herskede der over de Eiendomme, hvilke hans Fader, som før blev fortalt, havde overdraget ham.

26. Kapitel

I Sagaen nævnes en Mand, ved Navn Vesete, der herskede over det Fylke, som kaldes Bornholm; hans Kone hed Hildegun; de havde tre Børn, som omtales her i Sagaen, nemlig to Sønner, Bue med Tilnavnet hin Digre eller den Tykke, og Sigurd, som kaldtes Sigurd Kappe, og en Datter ved Navn Thorgunna; hun havde nogle Aar, førend dette skete, været gift. Kong Svend beilede nu til hende for Palnatokes Søn Aage, og hun blev gift med ham, og de havde ikke været længe sammen, inden de fik en Søn, som blev kaldt Vagn. I den Tid herskede over

Sjælland en Jarl, som hed Harald, og blev kaldt Strut-Harald, fordi han havde en Hat, hvorpaa der var en stor Strut eller Kokarde, som var forfærdiget af brændt Guld, og saa stor at den vogt ti Mark Guld, og deraf fik han det Navn, at han blev kaldt Strut-Harald. Jarlens Kone hed Ingegerd; de havde tre Børn, som nævnes her i denne Saga, nemlig to Sønner Sigvald og Thorkel med Tilnavnet Thorkel den Høie, og en Datter ved Navn Tofa. Palnatokes Søn Aage boede i Fyen i megen Hæder og Anseelse, og Vagn voxte op der hjemme hos sin Fader, indtil han var nogle Aar gammel. Om ham fortælles der, at, saasnart hans Sindelag begyndte at vise sig, var han vanskeligere end alle andre, som havde opvoxet der; i sine Sæder og i hele sin Adfærd var han ogsaa saaledes, at man neppe kunde komme ud af det med ham. Ogsaa fortælles det, at Vagn i sin Opvæxt stundom opfødtes hjemme, men stundom var han paa Bornholm hos sin Bedstefader Vesete, fordi han var saa uregjerlig, at næsten ingen syntes at kunne komme ud af det med ham, eller tvinge ham med Magt. Af alle sine Frænder kunde han bedst lide Bue, og hvad han sagde, agtede han mest, fordi han var ham kjærest; men aldrig gjorde han det, som hans andre Frænder sagde, hvad det end var, hvis han selv ikke syntes derom. Han var den skønneste og mest velvoxne Mand, man kunde see, særdeles fortrinlig i Legemsfærdigheder, og tidlig udmærket i alt. Hans Morbroder Bue var uomgængelig og som oftest meget tavs, men heftig af Sind, han var saa stærk, at man ikke ret kjendte hans Kræfter. Bue var ikke nogen smuk Mand, men dog var han anseelig og stormodig, og var i alle Henseender en stor Helt. Hans Broder Sigurd Kappe var en smuk, beleven og rask Mand, men dog ogsaa vanskelig at omgaaes og meget faatalende. Strut-Haralds Søn Sigvald var meget bleg, og havde en styg Næse men deilige Øine, og var høi af Væxt og rask af Udseende. Hans Broder Thorkel var den høieste af Mænd; han var derhos stærk og forstandig, og saa vare de begge.

27. Kapitel

Det fortælles nu, at Sigvald og hans Broder udrustede to Skibe til Bortreise, i den Agt at drage til Jomsborg, og forsøge om de kunde blive optagne der, og de spurgte nu deres Fader Harald Jarl til Raads, om han fandt det tilraadeligt, at de gave sig i Jomsvikingernes Samfund. Han svarede, at han kunde ikke andet end tilraade, at de droge derhen, og søgte at vinde Hæder og Anseelse: "og det er nu paa Tide," føiede han til, "at I Brødre forsøge eder, om I ere duelige til noget." De bade ham om Reisepenge og Fødevarer, men han svarede, at eet af to maatte skee, at de enten selv maatte skaffe sig Fødevarer, og hvad andet de behøvede til Reisen, eller de skulde slaae sig til Ro, og ingensteds fare. De begave sig imidlertid ligefuldt paa Veien, skjønt deres Fader Harald intet vilde forstrække dem med. De havde to Skibe og hundrede Mand, hvilket Mandskab de udrustede paa det bedste; siden seilede de deres Kaas, indtil de kom til Bornholm. De troede da at behøve Kvæg og andre Fødevarer, og de toge derfor den Beslutning, at de gjorde Landgang, og plyndrede, og de opbrøde Vesetes rigeste Gaard, røvede alt Godset, og bare det ud paa deres Skibe. De fore derpaa deres Vei bort, og om deres Færd veed man dernæst intet videre at fortælle, førend de kom til Jomsborg. De lagde til udenfor Borgporten; men Palnatoke pleiede bestandig, naar nogen ankom til Borgen, at gaae med betydeligt Mandskab op i det Kastel, som var bygget over Indløbet til Havnen, og derfra pleiede han at tale med dem, som vare ankomne. Dette gjorde han ogsaa nu, da

Sigvalds Ankomst blev ham mældt, han gik med betydeligt Mandskab op i Kastelet, og spurgte derfra, hvo der styrede de Skibe og Folk, som vare ankomne. Sigvald svarede ham: "To Brødre styre dem," sagde han, "Strut-Harald Jarls Sønner; jeg hedder Sigvald, og min Broder Thorkel; men vort Ærende hid er, at vi ønske at optages blandt eder tilligemed de Mænd i vor Hær, som I finde duelige dertil." Palnatoke svarede vel paa deres Andragende, men raadførte sig dog desangaaende med sine Stalbrødre Jomsvikingerne, og sagde at han kjendte deres Herkomst, og vidste at de vare af god Byrd. Jomsvikingerne bade Palnatoke raade derfor, som ham selv syntes, og sagde, at hans Villie var ogsaa deres Raad. Derefter blev da Jomsborg lukket op, og Brødrene roede op i Borgen, og da de vare komne der, skulde deres Mandskab prøves, ligesom det var bestemt i Jomsvikingerens Love. Dette skete nu ogsaa, at deres Mandskab blev prøvet, om de befandtes at have Raskhed og Mandighed til at træde i Jomsvikingerens Samfund og være underkastede de Love, som gjaldt der. Men saa faldt Prøven ud, at Halvdelen af deres Mandskab blev antagen af Jomsvikingerne, men den anden Halvdeel sendte de tilbage. Sigvald og hans Broder Thorkel og tresindstyve Mand med dem bleve nu antagne, og indførte i Jomsvikingerens Samfund; ingen stode høiere i Anseelse hos Palnatoke end disse Brødre, og saaledes forløb nu en Tid.

28. Kapitel

Om Vesete er dernæst at fortælle, at han fik snart at høre, at hans rigeste Gaard var plyndret; han tog da først den Beslutning, at han stillede sine Sønner tilfreds, og holdt dem tilbage fra al Hidsighed og Selvhævn, og drog selv til Kong Svend, og fortalte ham, hvorledes Haralds Sønner havde baaret sig ad, at de havde plyndret ham og ødelagt hans rigeste Gaard. Kongen svarede: "Jeg giver dig det Raad," sagde han, "at du for det første skal lade alt være roligt; jeg vil imidlertid sende Bud til Strut-Harald, og lade forespørge hos ham, om han vil give Erstatning for sine Sønners Brud, saa at du kan staae dig derved, og jeg vil, at du skal dermed være tilfreds." Vesete drog nu hjem med saa forrettet Sag, men Kong Svend lod strax stikke Bud efter Harald Jarl, og bad ham komme til sig. Jarlen unddrog sig ikke fra Reisen, men begav sig til Kongen, hvor han blev vel imodtagen. Kongen spurgte ham, om han vidste, hvad Forurettelse hans sønner havde tilføiet Vesete; han sagde, at han ikke vidste det nøie. Kongen fortalte ham da, at de havde udplyndret hans rigeste Gaard, og han bad ham nu at give Erstatning for det røvede Gods, og tilføiede, at Sagen dermed skulde være endt. Men Jarlen svarede, at han endnu ikke havde Penge til at give i Bøder for, at unge Mennesker havde taget sig nogle Køer eller Faar til Føde. "Saa kan du nu drage hjem igjen," sagde Kongen, "og jeg har nu sagt dig min Villie, men jeg vil dog sige dig forud, at du maa selv vogte dig og dit Gods for Vesetes Sønner, og jeg vil nu ingen Deel tage i eders Forhandlinger, da du ikke vil gjøre det, som jeg raader til, men kun hvad du selv synes, og det aner mig, at det er en slet Beslutning." Harald Jarl svarede, at han skulde nok selv vogte sig derfor, og ingenlunde tilregne Kongen det. "Jeg er heller ikke," tilføiede han, "i nogen Maade bange for Vesete og hans Sønner." Derefter drog Harald Jarl hjem, og om hans Færd fortælles der ikke, at noget hændtes paa samme.

29. Kapitel

Det er dernæst at fortælle, at Vesete og hans Sønner spurgte Harald Jarls og Kong Svends Samtale, og ligesaa, hvad Udfald den havde faaet, og hvad Kongen havde sagt til Jarlen, da denne drog bort. Vesetes sønner agtede nu at gjøre noget ved den Sag, og udrustede tre Skibe, som alle vare store, og besatte dem med to hundrede Mand, hvilket Mandskab de udrustede paa det bedste. De droge derpaa lige til Sjælland, hvor de udplyndrede tre af Harald Jarls rigeste Gaarde, og efter det fore de hjem igjen med det meget Bytte, som de nu havde gjort; Det blev snart berettet Strut-Harald Jarl, at hans tre rigeste Gaarde vare udplyndrede, og han tænkte nu paa, hvad Kongen havde spaaet ham. Han sendte da strax Mænd til Kongen, om han nu vilde tage sig af at forlige dem, og sagde at han nu gjerne ønskede, at han skulde dømme i Sagen. Men Kongen svarede saaledes: "Harald Jarl kan nu følge sit eget gode Raad, eftersom han ikke vilde følge mit Raad, da vi talte om denne Sag, og da var der mindre at tale om, end der nu er; lad ham kun nu raade sig selv, og jeg vil ingen Deel have deri." Jarlens Udsendinge droge derpaa hjem igjen, og berettede Jarlen, hvad Kongen havde svaret. "Vi komme da til at følge vort eget Raad," sagde Jarlen, "om Kongen vil sidde rolig imedens." Harald Jarl skaffede sig nu ti Skibe og Mandskab til samme, og udrustede dem paa det bedste. Med denne Flaade drog han lige til Bornholm; der gik de i Land, og udplyndrede tre af Vesetes Gaarde, som ikke vare ringere end dem, Vesetes sønner havde udplyndret. Harald Jarl vendte nu tilbage til Sjælland med dette Gods, og tyktes nu, at han havde hævnnet sig godt i denne Færd. Det fortælles nu, at der ikke forløb lang Tid, inden Vesete spurgte dette, al den Skade, som han havde lidt paa sit Gods, og han fattede da den Beslutning, at han drog strax til Kong Svend, som tog vel imod ham. Nu fremførte Vesete sin Sag for Kongen, og androg den paa denne Maade: "Du maa have spurgt, Herre!" sagde han, "at der en Tid har hersket stor Uenighed imellem mig og Strut-Harald Jarl, og jeg frygter for, at Ufred deraf vil opstaae mellem selve Landets Indbyggere, hvis du ikke vil lægge dig derimellem, og det kan hændes, at det senere hen vil blive vanskeligere, end det nu er, thi begge Parter ere eders Mænd, Herre!" Kongen svarede paa denne Maade: "Jeg skal snart drage til det Thing, som kaldes Isørething, did vil jeg byde Harald Jarl, og I skulle da indgaae Forlig efter gode Mænds Raad og vor Bestemmelse, og det maa nu være bedst for Jarlen, at vi afgjøre denne Sag efter som os synes bedst, allerhelst da det forekommer os, at du farer vel med din Sag." Derefter drog Vesete hjem, og nu forløb den Tid, til Kong Svend skulde med sit følge drage til Thinget. Kong Svend havde halvtredsindstyve Skibe med sig, og saa betydelig en Magt, fordi han havde besluttet, ene at afgjøre hele Sagen imellem dem. Harald Jarl havde ikke langt til Thinget, og han havde ikke mere end tyve Skibe. Vesete drog ogsaa til Thinget, og havde allene tre Skibe. Det fortælles ogsaa, at hans sønner Bue Digre og Sigurd Kappe ikke fulgte ham. Da nu Kongen, Jarlen og Vesete vare komne til Thinget, reiste Vesete sine Telte nede ved Søen ved det Sund, som løber ind til Thingstedet. Strut-Harald Jarl derimod havde opslaaet sine Telte længere oppe fra Søen, og derimellem leirede Kongen sig. Ud paa Aftenen bleve de fra Thinget af vaer, at der kom ti Skibe seilende fra Harald Jarls Bopæl, og da de nærmede sig did, bleve Skibene lagte for Anker, og Anførerne gik op med deres Mandskab fra Skibene i Land; de begave sig strax hen paa Thinget. Disse Mænd kjendtes strax, og man saa, at

Vesetes sønner Bue og Sigurd vare komne. Bue hin Digre var meget prægtig klædt, thi han var da iført Harald Jarls Klædning, som var saa kostbar, at den var besat med tyve Mark Guld. De havde ogsaa frtaget Jarlen to Guldkister, som vare saa fulde af Guld, at der i hver af dem var ti hundrede Mark. Jarlens Hat havde Bue Digre paa sit Hoved; den var smykket med ti Mark Guld. Fuldt væbnede og med fylket Mandskab ginge disse Brødre rask frem paa Thinget; og da de vare komne der, tog Bue til Orde, og opfordrede til Tavshed, og da han havde faaet Ørenlyd, talte han saaledes til Strut-Harald Jarl: "Det er nu mit Raad, Jarl!" sagde han, "hvis du har noget Kjendskab til dette Smykke, som du seer skinne her paa os, at du nu uden Feighed søger at faae det tilbage, om du tør, og der er nogen Daad i dig, thi længe har du forurettet os Frænder; jeg er nu ganske færdig til at slaaes med dig, om du besidder noget Mandemod." Kong Svend hørte Bues Ord, og indsaae, at hans Værdighed vilde lide derunder, hvis han tillod dem at slaaes der paa Thinget, og ikke gik imellem dem, da han havde saa fast bestemt, at de skulde forliges der paa Thinget; Kongen tog da den Beslutning, at han gik imellem dem, saa det ikke kom til Strid, og ved hans kraftige Mellekomst kom det tilsidst saa vidt, at begge Parter maatte tilstæde Kongen at dømme imellem dem, som han vilde; dog betingede Bue sig i Forliget, at han vilde aldrig give Slip paa Jarlens Guldkister eller nogen af hans Prydelser, men han bad Kongen at raade for alt andet, som han vilde. Kongen svarede: "Du Bue!" sagde han, "du bliver os haard, lad din Fordring gaae igjennem i Henseende til Guldkisterne, og for dem skal Jarlen have saa meget andet Gods, at han tykkes holden der ved; men du kommer til, Bue Digre!" sagde han, "at overgive Jarlen sine Prydelser, som du har taget, og ikke gjøre ham saa megen Vanære eller Beskæmmelse, at han ikke skulde faae sin Hædersdragt tilbage." Udfaldet blev da, at Kongen kom til at raade, og Bue afførte sig Klæderne. Grunden til, at Kongen stod mest paa, at Jarlen skulde have sine Stadsklæder tilbage, var den, at Jarlen holdt det for størst Beskæmmelse for sig, at han ikke beholdt sine kostbare Klæder. Og de bleve nu enige om, at Kongen skulde saaledes afgjøre det imellem dem i Henseende til Kostbarhederne, som han nu havde bestemt, og ligeledes afgjøre hele den øvrige Sag, saaledes som han fandt det billigst for begge Parter. Og derpaa afsagde Kongen den endelige Afgjørelse, begyndte med den bestemmelse, som han forud havde sigtet til, at Bue skulde strax tilbagegive Jarlens kostbare Klæder, men selv beholde begge Guldkisterne, for fuldkommen at blive forligt med Jarlen; de skulde ogsaa godtgjøre Strut-Harald Jarl de tre Gaarde, som vare udplyndrede; "men han skal derimod," sagde han, "eder til Hæder gifte sin Datter Tofa med Sigurd Kappe, og disse Gaarde skulle være hendes Medgift, og I skulle ikke paa anden Viis gjengjelde Gaardenes Udplyndring, end at I skulle selv tage dem i Besiddelse." Paa denne Maade afgjorde Kongen Sagen, fordi han troede at vente, at de da vilde blive fuldkommen enige, og Forliget vilde kunne holde sig længst imellem dem naar de kom i Svogerskab sammen. Baade Vesete og hans Sønner vare meget veltfredse dermed, og Vesete overgav Sigurd Trediedelen af alle sine Eiendomme, men især Sigurd glædede sig meget ved det Giftermaal, som var ham bestemt. De forligtes nu saaledes, og droge strax fra Thinget til Strut-Harald Jarl, hos hvem Brylluppet strax skulde holdes. Did kom ogsaa, som rimeligt var, Kongen selv tillige med Vesete og hans Sønner, og Sigurds og Tofas Bryllup blev nu holdt med megen Pragt og Høitidelighed. Efter Gildet drog Kongen hjem, hædret med anseelige foræringer, og ligeledes de andre Gjæster. Vesete og Hans Sønner

droge nu ogsaa hjem til Bornholm, og Jarlens Datter Tofa fulgte med dem; det var nu roligt en tid, og der herskede god Fred imellem dem alle.

30. Kapitel

Kun en kort Tid havde Brødrene været hjemme hos deres Fader, inden Bue Digre lod sig forlyde med, hvad han havde i Sinde, at han nemlig agtede at drage til Jomsborg og søge sig Hæder og Berømmelse. Hans Broder Sigurd vilde ogsaa drage med ham, uagtet han nylig var bleven gift, og Brødrene beredte sig til at drage bort, og udrustede to Skibe og hundrede (8) Mand, og agtede at gjøre aldeles, ligesom Strut-Harald Jarls Sønner Sigvald og Thorkel før dem havde gjort. De fore dernæst lige til Jomsborg, og lagde strax til ved Steenhvælvingen udenfor Indløbet til Havnen. Da Høvdingerne i Borgen bleve deres Ankomst vaer, ginge Palnatoke, Sigvald og Thorkel Høie frem paa Steenhvælvingen, og Sigvald kjendte Mændene, som anførte Skibene. Bue fremførte da sit Ærende, og sagde, at han vilde give sig i Jomsvikingerne's Forbund, og ligesaa vilde hans Broder og alt deres Mandskab, hvis Palnatoke vilde tage imod dem. Men Sigvald tog til Orde: "Hvorlunde have I og min Fader Strut-Harald afgjort eders Sag?" sagde han, "inden I forlode Landet." "Saa meget er der foregaaet imellem os," svarede Bue, "at det vil udgjøre en vidtløftig Fortælling, men Udfaldet paa det Hele blev, at Kong Svend afgjorde hele Sagen imellem os, og alle de Forhandlinger, som vi havde med hinanden, vil jeg ikke i Korthed kunne opregne, men forligte ere vi nu." Da talte Palnatoke til sine Stalbrødre Jomsvikingerne: "Ville I vove paa," sagde han, "om disse Mænd sige sandt eller ikke, men meget tilbøielig er jeg til at tage imod dem, thi jeg venter, at det vil vise sig, at der i vor Trop ere faa saadanne, som de ere." Jomsvikingerne svarede ham: "Vi ønske at du optager disse Mænd i vort Forbund, om dig saa synes, men kommer der siden noget, dem angaaende, for Dagen, som vi nu ikke vide, da skal det, som andet, være underkastet din Dom." Derefter blev Jomsborg lukket op, og Bue og Sigurd lagde deres Skibe ind i Havnen. Dernæst blev deres Mandskab prøvet, og firsindstyve Mand holdt sig i Prøven, men fyrretyve droge tilbage hjem til Danmark. Alle Høvdingerne, baade de som til forn ere nævnte, og disse som nu kom til, vare nu sammen i Borgen, og vare gode Venner. De hærjede nu den ene Sommer efter den anden paa forskellige Lande, og forhvervede sig baade Rigdom og megen Berømmelse, og skjönt der ikke i denne Fortælling er berettet om de store Bedrifter, som de udførte, er det dog et almindeligt Ord, at man aldrig har fundet større Helte eller Kæmper end Jomsvikingerne, og vi troe, at deres Lige have neppe nogensinde været til; men hver Vinter opholdt de sig i Rolighed i Jomsborg.

31. Kapitel

Nu er at fortælle om Vagn Aagesøn, at han voxte op hjemme hos sin Fader i Fyen, men opholdt sig stundum hos sin Bedstefader Vesete. Han var saa vild og uregjerlig i sin Opvæxt, at det fortælles som det bedste Kjendemærke paa hans Sindelag, at, da han var ni Aar gammel, havde han dræbt tre Mennesker. Han var nu hjemme, indtil han var tolv Aar gammel, og det var da kommet saa vidt, at Folk neppe troede længer at kunne udholde hans Heftighed og Overlast; han blev ogsaa saa udædisk, at han ingen Ting vilde skaane. Hans Frænder

vidste ingen Udveie i denne vanskelige Sag; og man tog da den Beslutning, at hans Fader Aage gav ham et halvt Hundrede Mand og et Langskib, og ligesaa meget Mandskab gav hans Bedstefader Vesete ham og derhos et andet Langskib; ingen af de Mænd, der fulgte ham, var ældre end tyve, og ingen yngre end atten Aar, undtagen Vagn selv, som var tolv Aar gammel. Han forlangte ikke mere, end nu er sagt, hundrede Mand og to Langskibe, og sagde, at han behøvede ikke flere, og at han selv skulde skaffe sig Levnedsmidler, og hvad andet han havde nødig.

32. Kapitel

Vagn drog nu hjemmefra med dette skønne Mandskab; de kom strax til at trænge til Levnedsmidler, men Vagn var ikke meget raadvild, skjønt han var ung; han foer nu langs med Danmarks Kyster med væbnet Magt, og hug Strandhug (9) uden Skaansel, saa meget som han behøvede; han røvede baade Klæder og Vaaben, og han holdt ikke op, før han hverken fattedes Vaaben og Klæder eller Levnedsmidler; han seilede derpaa bort fra Danmark, efter at have ladet de Danske skaffe sig alle disse Fornødenheder, og han havde nu alt i Overflødhed, hvad han behøvede til disse to Skibe. Han drog nu ligetil Jomsborg, og kom der tidlig om Morgenens ved Solens Opgang. Han lagde strax Skibene udenfor til Steenhvælvingen, men Borgens Høvdinger Palnatoke og Sigvald, Thorkel, Bue og Sigurd begave sig, saa snart de bleve Skibene vaer, op i Kastellet, som de pleiede, og spurgte derpaa om, hvo der vare komne. Vagn spurgte igjen, om Palnatoke var i Kastellet; han svarede, og sagde, at den Mand, som var kommen at tale med ham, bar dette Navn: "Men hvilke ere disse Mænd," sagde han, "som føre et saa mandigt Væsen." Vagn svarede; "Ei vil jeg fordølge dig mit Navn, jeg hedder Vagn, og er en Søn af Aage i Fyen, og eders Nærpaarørende; og jeg er kommen Her, for at give mig i eders Samfund, da man fandt mig vanskelig at komme til Rette med hjemme, og mine Frænder syntes at have faaet nok af det, skjønt jeg nu drog bort derfra." "Troer du da, Frænde!" sagde Palnatoke, „at du vil her blive holdt for at være let at have med at gjøre, da man hjemme vanskelig kunde komme ud af det med dig?" Vagn svarede: "Løiet er for mig, Frænde!" sagde han, "om du ikke vil kunne styre mit Sind saaledes, at jeg kan være i raske Mænds Samfund, og jeg venter, at du vil hæderlig modtage os, da vi ere komne til eder." Da raadførte Palnatoke sig med Jomsvikingerne: "Tykkes det eder raadeligt," sagde han, "at vi tage imod min Frænde Vagn eller ikke?" "Det er mit Raad," svarede Bue Digre, "skjønt Vagn af sine Frænder agter mig høiest, at vi aldrig skulle tage imod ham, og at han aldrig skal komme indenfor Borgen." Palnatoke henvendte sig derpaa til Vagn, og sagde: "Mændene her i Borgen modsætte sig din Optagelse, Frænde! og det end ogsaa dine Frænder, som nøie kjende dig." Vagn spurgte videre: "Ville de Mænd, som staae hos dig, vedgaae det, at de ikke ville antage mig? mindst havde jeg ventet det af min Frænde Bue, at han vilde ved kjende sig den Mening." "Saa er det dog," svarede Bue, "at jeg ikke raader til, at I optages, snarere fraraader jeg det, men dog vil jeg, at Palnatoke skal raade derfor." "Men hvad stemme Strut-Haralds Sønner" vedblev Vagn, "det ønsker jeg at vide." "Det driste vi os dog til at sige," sagde Sigvald, "at det er vort bestemte Ønske, at du aldrig kommer i vor Flok." Nu tog Palnatoke igjen Ordet: "Hvor gammel er du, Frænde!" spurgte han. "Derom skal jeg ikke lyve," sagde han, "jeg er tolv Aar gammel." "Ja!" sagde Palnatoke, "da

kan du ikke komme i vort Forbund, da du ikke nær har den Alder, som vi have bestemt, for at kunne optages i vort Samfund her i Jomsborg, og det forhindrer altsaa, at du kan være her hos os." Vagn svarede: "Ei agter jeg, at du for min Skyld skal bryde dine Love, men da ville de mindst kunne siges at være brudte, om jeg er som een, der alt har fyldt sine atten Vintre eller mere." "Det er bedre, Frænde! at du opgiver dette forsæt," sagde Palnatoke, "jeg vil heller sende dig over til Bretland til Bjørn den Bretske, og for vort Slægtskabs Skyld vil jeg give dig Hælfte af mit Rige i Bretland til Eiendom og Bestyrelse." "Vel tykkes mig dette budet, Frænde!" sagde Vagn, "men dog vil jeg ikke antage dette dit Tilbud." "Hvad vil du da, Frænde!" sagde han, "om du ikke vil antage det, som jeg nu byder dig, thi jeg mener, at jeg gjør dig et godt Tilbud." "Alligevel vil jeg dog ikke antage det," svarede Vagn, "skjönt Tilbudet er godt og passende for en Frænde." "Hvad agter du da, Frænde!" spurgte Palnatoke videre, "med din Heftighed og Paastaaenhed, om du ikke vil modtage saadanne Tilbud?" "Det skulle I nu faae at vide, Jomsvikinger!" sagde Vagn, "hvad jeg har i Sinde, jeg vil udbyde Strut-Harald Jarls Søn Sigvald, at vi skulle prøve en Dyst sammen, og slaaes med lige meget Mandskab paa begge Sider; han skal lægge ud af Borgen med to Skibe og hundrede Mand, og vi skulle dernæst prøve hinanden, hvo af os der først trækker sig tilbage, og hvo der gaaer af med Seiren i vort Skifte; og saa skal det være en Aftale imellem os, at, hvis det gaaer saa, at de vige tilbage og undflye, da skulle I være forpligtede til at tage imod os, og tillade os at være hos eder i Jomsborg; men hvis vi faae den Lod, som jeg venter vil komme over Sigvald, da skulle vi drage bort, og have I da ikke nogen Forbindtlighed mere i den Sag. Men ei udfordrer jeg eder med ringere Ord, end at slaaes maa Sigvald Jarlsøn med os, hvis han tør, og hvis han er en uforsagt Mand, og hvis han har Mandemod og ei er feigere end det usleste Kryb." Nu svarede Palnatoke: "Det seer ud til at blive noget mærkeligt," sagde han, "hvad denne unge Mand vil foretage sig, og nu kan du høre, Sigvald! hvor lidet han skaaner dig i Udfordringen, skjönt du er en Jarls Søn, og det tykkes mig, at man kan vente, at du vil komme i en fuld Prøve, inden du faaer endt Striden med denne min Frænde. Men eftersom Udfordringen er saa bestemt og heftig fremført, da vil du neppe holdes for en brav Mand, naar du ikke forsøger dig med dem, thi der er talt alt for meget, til at du kan undslaae dig; det er derfor det bedste, at I lægge imod dem, og gjør det første Anfald paa dem saaledes, at de kunne faae deres Overmod dæmpet! Men hvis det gaaer saa, at vor Frænde Vagn ikke bliver saa seiersæl, som han fører store Ord til, og det gaaer ham mindre heldig, da vil jeg dog byde enhver at vogte sig for at røre ham med Vaaben, thi det vil komme dem dyrt at staae, som gjøre det, og ubehageligt vil det være mig at see paa, at han bliver haardt medtagen, eller at nogen Skade tilføies ham, skönt han tykkes vanskelig at komme til Rette med; men det aner mig, Sigvald! at der nu vil blive sat en Prøve paa, hvad Mand du er i Strid, skjönt min Frænde endnu er ung." Derefter beredte Sigvald sig, og roede ud af Borgen med to Skibe, og, saasnart de mødtes, angreb de hinanden og sloges, og det siges, at Vagn og hans Stalbrødre strax i Begyndelsen angreb deres Modstandere med saa heftig en Steenregn, at Sigvald og hans Folk ikke kunde andet end dække og beskytte sig, og de havde dog nok at bestille dermed, saa hidsige vare disse unge Mænd; og saasnart Stenene gik op, lode de det ikke bide med Hugvaabnene, de holdt da Hugstrid, og brugte Sværdene med megen Mandighed. Men saa faldt Sagen omsider ud, at Sigvald trak sig tilbage, og flyede ind til Land,

for at hente Stene. Men Vagn satte efter ham, og de mødtes nu paa Land, og Sigvald nødtes da til at vige, hvad enten han vilde eller ikke; der blev nu en anden Kamp, som var meget heftigere og skarpere end den forrige, og det siges, at ogsaa denne Kamp faldt Sigvald besværlig. Palnatoke og de andre Høvdinge stode i Borgens Kastel, og vare derfra Øievidner til, hvorledes Striden faldt ud for Sigvald. Vagn angreb nu Sigvald saa heftig, at han og hans Mænd vege ganske tilbage, lige til de kom til Borgen, men den var tillukket og laaset, saa at de ikke kunde komme ind i Borgen, og maatte da vende om, og enten forsvare eller overgive sig. Palnatoke og Jomsvikingerne saa nu, at een af Delene maatte skee, at enten vilde Vagn overvinde Sigvald og hans Mandskab, eller de maatte nødsages til at lukke Borgen op, for han kunde undslippe med Livet, thi flye kunde han ikke, og havde heller ikke villet, saadan en Mand som han var. Det blev da Udfaldet, at Palnatoke bød, at Borgen skulde lukkes op: "Du har, Sigvald!" sagde han, "neppe med din Lige at skifte, naar du strider mod denne vor Frænde, og det er nu det bedste, at standse denne Leg, thi den er nu prøvet tilfulde af eder, og vi kunne nu skjønne, hvad Mand enhver af eder er; og det er mit Raad," vedblev han, "hvis eder saa synes, at vi antage denne unge Mand og hans Mandskab, skjønt han er noget yngre, end det er bestemt i vore Love, og det venter jeg, at ikke een Mand her i vor Trop vil kunne faae Bugt Med ham, og saadanne Mænd kan man have godt Haab om for Fremtiden, og saadanne holde ikke Alting for at være stort og uoverkommeligt." De gjorde nu efter Palnatokes Ord, lukkede Jomsborg op, og standsede Kampen imellem dem, og Vagn blev nu med alle sine Mænd optagen i Samfundet. I denne Strid imellem Vagn og Sigvald faldt, ifølge Beretningen, tredive Mand paa Sigvalds Side, og ligesaa mange paa Vagns, men dog havde Vagn Anseelse for at have seiret i denne Træfning. Paa begge Sider vare ogsaa mange blevne saarede i Striden. Vagn var nu der i Jomsborg med alle Høvdingers Villie og Samtykke, thi deres Lov bød, at alle skulde være enige, naar det kom dertil, skjønt de forud havde været af forskjellig Mening. Det siges om Vagn, at han blev der i Jomsborg saa sagtmodig og sædelig, at ingen Mand der overgik ham i Besindighed, ligesaa lidt som nogen var behændigere i Legemsfærdigheder eller mere øvet i Ridderskab end han. Han drog bort, hver Sommer, styrede et Skib, og begav sig paa Krigstog, og ingen af Jomsvikingerne var større Kæmpe end han i Striden. Saaledes gik det nu i tre Aar fra den Tid, da han blev optagen i Jomsvikingerne's Forbund, at de hver Sommer laae ude paa Krigsskibe, og havde bestandig Seier, men om Vinteren var de hjemme i Jomsborg, og de vare nu navnkundige vidt omkring i Verden.

33. Kapitel

Udpaa Efteraaret det tredje Aar faldt Palnatoke i en Sygdom; den Gang var Vagn femten Aar gammel. Kong Burislaf blev da strax indbudet til Borgen, efterdi Palnatoke anede, at denne Sygdom vilde blive hans Død. Da Kongen kom til Palnatoke, talte denne saaledes til ham: "Det er min Anelse, Herre! at dette er min sidste Sygdom, og det er heller ikke usandsynligt, naar man tager Hensyn til min Alder; men det er mit Raad," vedblev han, "som jeg vil give eder, at der sættes en anden Mand i mit Sted til at være Høvding i Borgen og bestyre de Anliggender, som jeg tilforn har haft med at gjøre, saa at Jomsvikingerne blive her i Borgen,

og fremdeles værne Landet for dig, ligefom vi hidtil have gjort; og det forekommer mig, at af dem, som kunne komme i Betragtning, fattes Sigvald mindst, imod mig at regne, i hvad der udfordres for at kunne styre Borgen og afgjøre Folks Sager, baade i Henseende til Klogskab og Raadsnildhed, og maa det synes eder noget ubesindigt, hvad jeg nu siger eder, at jeg troer det, skjønt jeg ikke tør sige det for vist, at alle fattes noget, i det jeg har været." Kongen svarede ham: "Ofte have dine Raad været os gode," sagde han, "vi ville derfor ogsaa end følge dette, som du giver os, og det vil være os alle det bedste, men det er at befrygte, at vi nu ikke længe ville have Nytte af dig og dine Raad, og desto mere pligtige ere vi til at følge det sidste, og alle de gamle Love, som Palnatoke med forstandige Mænds Raad har givet her i Jomsborg, skulle fremdeles staa ved Magt." Det siges, at Sigvald var ikke meget uvillig til at antage den Post, som overdroges ham efter Kong Burislafs og Palnatokes Raad. Derefter gav Palnatoke sin Frænde Vagn det Halve af Riget i Bretland til Eie og Bestyrelse i Forbindelse med Bjørn den Bretske, og siden anbefalede han Vagn paa det bedste i alle Henseender til Jomsvikingerne og i Særdeleshed til Kongen; derom talte han meget, og viste derved, at han elskede sin Frænde Vagn høit, og at det var ham meget magtpaaliggende, at de skulde behandle Vagn vel. Kort derefter døde Palnatoke, og alle holdt det for et stort Tab, og her ender For tællingen om een af de bedste Helte.

34. Kapitel

Efter Palnatokes Død antog Sigvald Bestyrelsen over Jomsvikingerne Samfund, og det varede nu ikke længe, inden man afveg noget fra de forrige Vedtægter i Borgen, og Lovene bleve nu ikke overholdte med saa stor Nøiagtighed, som da Palnatoke styrede Borgen; saaledes varede det nu ikke længe, inden kvinder vare i Borgen to eller tre Nætter efter hinanden, ligesaa vare ogsaa Mændene længere ude af Borgen, end det var bestemt i Loven; stundum forefaldt endogsaa i Borgen Slagsmaal imellem Folk og enkelte Drab.

35. Kapitel

Sigvald drog nu ud af Borgen, og begav sig til Kong Burislaf. Kongen havde tre Døtre, som ere nævnte i Sagaen: den ældste hed Astrid og var meget smuk og forstandig; den næstældste hed Gunhild, og den yngste Geira; hende ægtede Olaf Tryggvesson. Da nu Sigvald var kommen til Kongen, bød han ham to Vilkaar, at enten vilde han ikke blive i Jomsborg længer, eller han skulde give ham sin Datter Astrid til ægte. Hertil svarede Kongen ham: "Det havde jeg bestemt," sagde han, "at jeg vilde have giftet hende til en Mand af en høiere Værdighed end du, men dog vil det være mig en Nødvendighed, at du ikke drager bort af Borgen; vi ville derfor alle i Forening overlægge, hvad der synes os raadeligst." Kongen gik nu til sin Datter Astrid, og spurgte hende, hvad hun syntes om dette Giftermaal, at hun blev gift med Sigvald; "og vil jeg," sagde han, "at vi tage en fornuftig Beslutning, for at Sigvald og Jomsvikingerne ikke skulde drage bort fra Borgen, thi jeg behøver særdeles meget deres Landeværn." Astrid svarede sin Fader: "Om jeg skal sige dig Sandheden, Fader!" sagde hun, "da vilde jeg aldrig ægte Sigvald; men dog skal du ikke afvise ham, men kun give ham Haab paa de Vilkaar, som jeg bestemmer: han skal, for at naae dette Giftermaal, sætte det igjennem, at han befrier

Landet fra alle de Skatter, som hidtil have været betalte til den danske Konge, før han kommer i min Arm, eller ogsaa han skal skaffe den danske Konge Svend herhid, saa at du har ham i din Vold." Kongen fremsatte nu dette Forlangende for Sigvald, og derefter sluttede de en fast Aftale derom indbyrdes, at det skulde være udført inden tredje Juul; men, hvis Sigvald ikke til den Tid fik det sat igjennem, da skulde hele Aftalen være ophævet.

36. Kapitel

Sigvald drog nu efter dette hjem til Jomsborg; og samme Vaar seilede han med tre Skibe og tre hundrede Mand bort fra Borgen; han foer lige til, Sjælland, og traf der paa nogle Folk, af hvilke Han spurgte, at Kongen gjæstede oppe paa Landet ikke langt derfra. Og da han nu troede at have faaet Vished om, hvor Kongen opholdt sig, lagde han sine Skibe ved et Næs, hvor der ingen Skibe vare i Nærheden; det var ikke langt fra den Gaard, hvor Kongen gjæstede med sex hundrede Mand. Sigvald lagde sine Skibe saaledes, at Forstavnene vendte fra Land, og han lod det ene Skib forbinde ved det andets Bagstavn, og alle Aarerne lægge imellem Roertollene. Derpaa sendte Sigvald tyve paalidelige Mand til Kong Svend, og bød dem at sige til Kongen, at han ønskede at tale med ham i et nødvendigt Anliggende, men at han var syg og laae for Døden, og at han havde Ting at aabenbare ham, hvorpaa Kongens Liv beroede. De Udsendte begave sig nu til Gaarden, og gik ind i Hallen for Kongen, og deres Formand fremførte hele det Ærende, hvormed de vare sendte. Da Kongen hørte denne Tidende, begav han sig strax, tilligemed de sex hundrede Mand, som vare ved Gildet, ned til Stranden, for at tale med Sigvald. Da denne blev vaer, at Kongen kom, fortælles det, at han var paa det Skib, som var fjernest fra Land, og han laae nu i Sengen, og var meget afmægtig. Han bød da sine Mænd saaledes: Naar tredive Mand ere komne ud paa det Skib, som er nærmest Land, da skulle I, trække Bryggen bort fra Landet og op i Skibet, og sige, at man ikke maatte trænge saa heftig ud paa Skibene, at de ikke skulle synke under os; og jeg venter, at Kongen vil være imellem de forreste; men naar tyve Mænd ere komne paa det midterste Skib, da skulle I ligeledes der trække Bryggen ind." Det fortælles nu, at Kongen kom der med sit Mandskab, og spurgte efter Sigvald; man sagde ham, at han var meget afmægtig, og laae paa det yderste Skib; og han gik dernæst ud paa det Skib, som var nærmest ved Land, og siden fra det ene til det andet, indtil han kom til Sigvalds Skib. Hans Mænd fulgte efter ham, men Sigvalds Folk forholdt sig i alt, som han havde budet. Og da nu Kongen kom selv tiende ud paa det Skib, paa hvilket Sigvald laae, spurgte Kongen om, hvorledes Sigvald befandt sig, og man svarede ham, at han endnu kunde tale, men var dog yderlig afmægtig. Derpaa gik Kongen hen, hvor Sigvald laae, bøiede sig ned til ham, og spurgte, om han kunde høre, hvad han sagde, og hvad Tidende han kunde berette ham, hvorfor det var ham saa magtpaaliggende, at de talte sammen, som Sigvald havde sendt ham Bud. "Bøi dig lidt ned til mig, Herre!" sagde da Sigvald, "for at du bedre kan høre, hvad jeg siger, thi jeg taler kun sagte." Og da Kongen bøiede sig ned til ham, tog Sigvald med den ene Haand over hans Skuldre, men med den anden under hans Arme, og han var nu ikke saa ganske svag, og holdt ikke Kongen saa meget løst; i det samme raabte han til Skibsfolkene, at de skulde bruge alle Aarerne saa rask som mueligt; og de gjorde efter hans Bud, og roede nu bort saa hurtig de kunde; men de sex hundrede Mand stode tilbage paa Landet, og saa derpaa. Kongen tog nu

til Orde, og sagde: "Hvad er det nu, Sigvald! vil du svige mig, eller hvad har du i Sinde? Jeg tykkes nu at forudsee, at der vil møde mærkelige Begivenheder, men jeg kan ikke vide, hvad Hensigten er med dette Foretagende." Sigvald svarede Kongen: "Ei vil jeg følge eder, Herre! men I skal nu fare med os til Jomsborg, og vi skulle vise eder al den Hæder, som vi formaae, og alle eders Mænd, som nu følger eder, skulle være velkomne hos os, og naar I komme til det Gilde, som vi have beredt for eder, da skulle I faae at vide, hvad Grunden er til alt dette; der skal du ene raade for alt, men vi skulle, som vor Pligt er, vise dig al Underdanighed og al den Hæder, som vi formaae." "Det maae vi nu tage til Takke med," sagde Kongen, "eftersom Sagerne nu staae." De seilede nu ligetil Jomsborg, og Sigvald viste Kongen den tilbørlige Agtelse, og Jomsvikingerne beredte et stort Gilde for ham, og kaldte sig alle hans Mænd. Sigvald sagde nu Kongen, hvad Aarsagen var til, at han havde ført ham bort fra Landet, at han nemlig havde beilet for ham til Kong Burislafs Datter: "Det var den smukkeste og fortrinligste Mø, jeg kjendte, og det foretog jeg mig af Venskab for eder, Herre! fordi jeg ikke vilde, at du skulde gaae glip af det Parti, som forekom mig at være det bedste." Alle Jomsvikingerne sandede dette med Sigvald, eftersom han forud havde bestemt. Kongen spurgte efter, hvad Møen hed. "Denne Mø," sagde Sigvald, "til hvem jeg har beilet for dig, hedder Gunhild, men til mig er Kongens anden Datter Astrid fæstet, men Gunhild bærer dog Fortrinnet i alt, som tilbørligt er. Du, Konge! skal blive her ved dette Gilde i Jomsborg, men jeg skal imidlertid drage til Kong Burislaf, og sætte Sagen igjennem for os begge, og du kan kun sikkert stole paa mig i hele din Sag, og jeg skal ogsaa svare til din Tillid." Derefter drog Sigvald til Kong Burislaf med hundrede Mand, og der blev anrettet et stort og anseeligt Gilde imod ham. Sigvald talte nu med Kongen, og sagde, at han nu var kommen, for at ægte Astrid, da han nu havde faaet det sat igjennem, som var betinget, at den danske Kong Svend var kommen til Jomsborg, og det stod nu ganske i deres Magt at gjøre ved ham, ifølge deres egen bedste bestemmelse, hvad de vilde, og han bad da Kongen og Astrid gjøre, hvad der forekom dem raadeligst og forstandigst. De talte nu sammen derom, og baade Kongen og hans Datter Astrid spurgte Sigvald til Raads, hvad han raadede til i denne Sag, Kong Svend betræffende. Sigvald svarede: "Jeg har udtænkt et Raad i denne Sag," sagde han, "jeg raader nemlig, at du skal gifte din Datter Gunhild med Kong Svend, og gjøre hans Hidreise hæderlig, men han skal, for at naae Giftermaalet, eftergive dig alle de Skatter, som du hidtil har været pligtig at yde ham; paa den Maade vil jeg søge at mægle imellem eder, og jeg skal nok see til at faae det sat igjennem, som jeg nu har sagt." Efter denne deres Samtale drog Sigvald tilbage med sit Mandskab, som bestod af hundrede Mand; og saa snart han kom til Kong Svend, spurgte denne strax, hvorledes Sagen havde gaaet. "Det beroer allene paa eder, Herre!" sagde han. "Hvorledes det," spurgte Kongen. "Saaledes," svarede Sigvald, "at, om du vil eftergive Kong Burislaf Skatterne, da gifter han dig sin Datter; du maa ogsaa tage det i Betragtning, Herre!" tilføiede Sigvald, "at alt, jo tilhører dig efter hans Død, og det er en større Hæder for dig, at du har en Svigerfader, som ikke er skatskyldig under nogen, thi de Konger ere altid ringere anseete, som yde Skat, end de som ingen have at yde." Saaledes talte Sigvald for Kong Svend paa mange Maader, for at faae ham til at synes vel om dette, og han manglede hverken Snildhed eller Veltalenhed. Det kom da, saa vidt, at Kong Svend syntes vel om at følge det Raad, som Sigvald gav, og ønskede meget, at Giftermaalet kunde komme i Stand.

Denne Beslutning blev da tagen, og Bryllupstiden berammet, og begge Bryllupper skulde holdes paa een Gang. Da Tiden nu kom, droge alle Jomsvikingerne, og Kong Svend i Færd med dem, til Høitideligheden, og der blev nu holdt et i alle Henseender, saa prægtigt Gilde, at ingen mindedes, at der nogensinde havde været et anseeligere Gilde i Vindland. Det fortælles, at Brudene Gildets første Aften havde sidt Hovedtøi, saa at man ikke nøie kunde see dem i Ansigtet, men Morgen derefter vare de muntre, og havde da aflagt det side Hovedtøi. Kong Svend betragtede da nøie begge Søstrene, thi han havde ikke seet nogen af dem førend paa dette Gilde, og kjendte blot af Sigvalds Udsagn til Søstrenes Skjønhed og Belevenhed; og det siges nu at Kong Svend syntes allerbedst om den Kone, som Sigvald havde faaet, den Ræv, og fandt at hun var baade smukkere og mere beleven end hans Kone, og Kongen fandt nu, at Sigvald ikke fuldkommen havde faret med Sandhed, og at Sigvalds Venskab imod ham ikke havde været saa ærlig meent; og Kongen skuede nu, efter at have talt derom med sine Mænd, hele hans Anslag, men han lod sig dog, som Sagerne nu stode, ikke formærke dermed for Folket, men benyttede alt, saa meget som mueligt, til sin hæder og Anseelse, og trøstede sig ved, at den tredje Deel af Vindland nu tilkom ham efter Kong Burislafs Død. Efter at Gildet nu var endt, drog Kong Svend bort med sin Kone Gunhild, og havde tredive Skibe med sig derfra, og betydeligt mandskab og mange kostbarheder, men Sigvald drog med sin kone Astrid til Jomsborg. Nu afveg der meget fra de, Love, som i førstningen var givne af Palnatoke og andre vise mænd, hvilket jomsvikingerne selv mærkede, men de vare dog alle end en tid i borgen, og vare meget navnkundige.

37. Kapitel

Ikke længe derefter spurgtes en stor Tidende fra Danmark, at Sigvalds og Thorkels Fader, Strut-Harald Jarl var død. Deres Broder Heming var endnu ung, da dette skete, og Kong Svend ansaa sig derfor pligtig til at gjøre Arveøl efter Strut-Harald Jarl, hvis dennes sønner ikke kom hjem, eftersom Heming var for ung til at bestyre Gildet. Han sendte da bud til Jomsborg til Brødrene Sigvald og Thorkel, at de skulde komme til Arveøllet; der skulle de træffes, og alle i Forening gjøre Gildet og sørge for Anretningen, for at det kunde blive saa anseeligt som mueligt efter saadan en Høvding, som deres Fader Strut-Harald Jarl havde været. Brødrene sendte strax Kongen Bud, at de vilde komme, og sagde, at kogen kun skulde lade alle Anrettelser gjøre, som behøvedes til Gildet, og de lode sige, at det skulde være paa deres Regning, og bade ham tage af den eiendom som Strut-Harald havde besiddet, alt hvad der behøvedes. De fleste fandt det ikke raadeligt at drage did, da de havde Mistanke om, at Kong Svends Venskab til Sigvald og til alle Jomsvikingerne i Almindelighed ikke var at stole paa, efter hvad der var foregaaet imellem dem, skjønt de den Gang ikke ytrede noget fjendskab imod hinanden, men Sigvald og Thorkel Høie vilde bestemt reise, som de havde lovet, og ikke blive tilbage, og dem vilde alle de andre følge til Gildet. Og da Tiden nu kom, droge de bort fra Jomsborg med meget Mandskab, og havde hundrede og halvfjerdsindstyve Skibe. De seilede nu lige til Sjælland, hvor Harald Jarl havde regjeret. Der var Kong Svend forud, og havde ladet gjøre Anrettelser til Arveøllet, saa at alt var færdigt til samme; det var ved Vinterens Begyndelse. En stor Mængde Mennesker vare der forsamlede, og Gildet var meget anseeligt. Jomsvikingerne drak meget første Aften, og Drikken gjorde stærk Virkning

paa dem. Da det nu havde gaaet saaledes en Tid, mærkede Kong Svend, at de alle bleve næsten ganske betagne af Drikken, saa at de bleve meget snaksomme og muntre, og toge ikke i Betænkning at tale meget, som de ellers aldrig vilde have sagt. Og da Kongen mærkede dette, tog han til Orde, og sagde: "Her er en stor Forsamling og megen Munterhed," sagde han, "og jeg vil nu foreslaae, at I begynde paa nogen ny Glædskab og Skjemt for Folkene, som kan være af Betydenhed og længe kan blive i Folks Minde." Sigvald svarede Kongen, og sagde: "Det tykkes mig at være det bedste, herre!, at I begynder først; thi da vil man helst kunne vente, at Munterheden i Hallen vil forøges, og vi have alle at følge eder, og vi ville derfor alle samtykke i det, som I vil bestemme angaaende Maaden, hvorledes vi skulle opvække denne Munterhed." "Jeg veed," sagde Kongen, "at det har været Skik ved kostelige Gilder og Sammenkomster, hvor raske Mænd have været samlede, at de have gjort høitidelige løfter sig til Skjemt og Berømmelse, og jeg synes nu vel om, at vi forsøge den samme Morskab, thi jeg venter vist, at saa meget som I Jomsvikinger i Berømmelse overgaae alle andre her i Verdens nordre Deel, saa meget mere mærkværdigt vil det blive, som I ville fremkomme med i denne Glædskab; og det vil vise sig heri som i andet, at I ere nu mere udmærkede end andre, og det er rimeligt, at Folk ville længe mindes det, som I fremsætte, men dog skal jeg ikke undslaae mig fra at begynde denne Skjemt, thi gjør jeg da det Løfte," sagde Kongen, "at jeg, inden tre Aar ere forløbne, skal have uddrevet Kong Adelraad af hans Rige eller ogsaa fældet ham og saaledes erholdt Riget; og nu er Raden til dig, Sigvald!" vedblev Kongen, "og lad dit Løfte ikke blive ringere end mit!" "Saa skal det skee, Herre!" svarede han, "at jeg skal ogsaa sige noget: Det Løfte gjør jeg," vedblev han, "at jeg skal hærje paa Norge med det Mandskab, som jeg kan samle, og inden tre Aars Forløb have uddrevet Hakon Jarl af Landet eller dræbt ham eller i tredie Fald selv naae min Bane." Nu gaaer det godt," sagde Kong Svend, "og det Løfte er vel gjort, naar du udfører det derefter; ei er det umandig talt, Held være med dig, at du har talt dette, og udfør dette dit Løfte vel og mandigen!" Nu er Raden til dig, Thorkel Høie!" vedblev Kongen, at du ogsaa skal gjøre et Løfte, og er det passende, at du lader det blive noget mandigt." "Jeg har betænkt mit Løfte, Herre!" svarede Thorkel, "jeg gjør det Løfte, at jeg vil følge min Broder Sigvald, og ikke flye, iførend jeg seer Bagstavnen paa hans Skib; men, hvis han holder Slag paa Land, da gjør jeg det løfte, at jeg skal ikke flye, saa længe han er i Fylkingen, og jeg kan see hans Banner foran mig." "Vel er dette talt", sagde Kong Svend, "og saa rask en Mand er du, at du tilvisse vil udføre det." "Nu, Bue Digre!", vedblev Kongen, "nu kommer det til dig, og det vide vi, at du vil komme frem med noget ret Mandigt." "Det Løfte gjør jeg da," sagde Bue, "at jeg skal følge Sigvald i denne Færd saa vel som jeg har Manddom og Tapperhed til, og ikke flye, førend der staae færre tilbage end der ere faldne, og dog blive, saa længe Sigvald holder Stand." "Det gik, som vi formodede," sagde Kongen, "at der vilde komme noget Mandigt fra din Haand; men nu er Raden til dig, Sigurd Kappel!" sagde Kongen, "ogsaa at sige noget efter din Broder Bue." "Mit Løfte ere snart gjort, Herre!" sagde Sigurd, "det Løfte gjør jeg, at jeg skal følge min Broder Bue, og ikke flye, førend han er død, om Skjæbnen saa vil." "Det kan man vente", sagde Kongen, "at du vil udføre det saa vel som din Broder; men nu skal du til det, Vagn Aagesøn! "og vi ere meget begjærlige efter at høre, hvad løfte du gjør, thi I Frænder have gennem flere Slægter været drabelige Folk." Vagn svarede, og sagde: "Det Løfte gjør jeg, at

jeg skal følge Sigvald og min Frænde Bue paa denne Færd, og blive, saa længe Bue vil, om han er i Live; og til dette Løfte føier jeg endnu," sagde han, "at, om jeg kommer til Norrig, da skal jeg komme i Seng til Ingeborg, Thorkel Leiras Datter øster i Vigen, uden hans eller nogen af hendes Frænders Minde, førend jeg drager tilbage hjem til Danmark." "Nu gik det som jeg anede," sagde Kongen, "og du overgaaer de fleste, som vi kjende, i Raskhed og Belevenhed." Det fortælles, at Bjørn den Bretske var der med i Jomsvikingerne Trop, og var især Vagn Aagesøns Stalbroder, thi de styrede Bretland i Forening efter Palnatokes Død. Og nu sagde Kongen: ",Hvad Løfte gjør du, Bjørn hin Bretske?" "Det Løfte gjør jeg," svarede Bjørn, "at jeg vil følge min Fostersøn Vagn saavel, som jeg har Forstand og Mandighed til." Efter dette endte de denne Samtale, og Folk gik hurtigere end man kunde vente det at sove. Sigvald gik i Seng til sin Kone Astrid, og sov snart haardt ind, da han kom i Sengen. Men hans Kone Astrid vaagede, og da han havde sovet meget længe saaledes, vakte hun ham, og spurgte, om han mindedes sit Løfte, som han havde gjort om Aftenen, men han sagde, at han ikke mindedes, at han havde gjort nogetsomhelst Løfte om Aftenen. "Det vil du ikke kunne slippe saaledes fra," sagde Astrid, "saa vidt jeg skjønner, og du behøver baade Forstand og Overlæg." "Hvad Beslutning raader du mig da til at tage?" sagde Sigvald, "thi du ere bestandig viis, og du vil nu kunne give noget godt raad. Ei veed jeg nu noget Raad, som er godt, sagde hun, "men noget vil jeg dog sige: Naar du kommer til Drikkebordet i Morgen, vær da munter og glad, thi Kong Svend vil, som jeg formode, huske eders Løfter, og naar Kongen da taler derom til dig, da skal du svare ham paa den Maade: Naar Øllet gaaer ind, gaaer Forstanden ud, og havde jeg ikke været drukken, da vilde jeg ikke have gjort saa stort et Løfte; men derpaa skal du spørge Kongen, hvad han vil tilstaae dig, for at du kan faae dit Løfte Udført, og tal saa kun frit til Kongen, og lad, som du troer, at hele din Sag beroer paa Kongens Bistand, thi han troer at have besnæret dig meget i dette, og spørg, hvor mange Skibe han vil give dig til dette Tog, om du bekvemmer dig til at drage, og hvis han optager det vel, men dog ikke bestemmer, hvor mange Skibe han vil give dig, da skal du trænge fast ind paa ham, at han strax skal bestemme, hvad han vil tilstaae, og siig, at du vil behøve mange, fordi Hakon Jarl har en stor Styrke; men du maa endelig strax drive paa dette, og trænge stærkt ind paa Kongen," sagde hun, "fordi jeg troer, at han nu vil være lettere til at tilstaae dig Hjælpetropper og Skibe, saa længe han ikke bestemt veed, om der bliver noget af Toget eller ikke, men er Toget først besluttet, da formoder jeg, at du vil kun faae liden Bistand af ham, om han ikke forud har lovet den, fordi han ønsker tilvisse hverken Held over dig eller Hakon Jarl, og det vil synes ham bedst, om det gaaer eder begge ilde."

38. Kapitel

Det fortælles nu, at Sigvald gjør, ligesom Astrid havde raadet ham; og da de den følgende Dag begynte at drikke, var Sigvald særdeles munter, og skjemtede meget. Og nu bragte Kongen deres Løfter paa Bane, som de havde gjort om Aftenen, og Kongen syntes meget vel om dem, og tyktes at han ret havde besnæret Sigvald og alle Jomsvikingerne tilsammen. Sigvald svarede Kongen, og sagde alle de Ord, som Astrid havde lagt ham i Munden, og spurgte nu om, hvad Kongen vilde tilstaae ham hertil. Det kom da saa vidt, at Kongen sagde, at han agtede, naar Sigvald var færdig til dette Tog, at tilstaae ham tyve Skibe. "Dette Bidrag,"

svarede Sigvald, "er godt for een eller anden anseelig Bonde, men ikke er dette et kongeligt Bidrag, saadan en Høvding som du er." Da svarede Kong Svend og med et vredt Øiekast til Sigvald, spurgte han ham: "Hvor meget troer du da at behøve, om du skal have saa meget, som du ønsker?" "Det skal jeg snart sige," svarede Sigvald, "lige tresindstyve Skibe, alle store og veludrustede, men jeg vil dog give dig i steden ikke færre Skibe, men snarere flere, skjønt de blive mindre, thi man kan ikke vide, om alle eders Skibe komme tilbage, hvilket er meget usikkert." Da sagde Kongen: "Færdige skulle alle Skibene være, Sigvald! naar du er færdig til Toget, bered du dig kun, jeg skal give dette, som du forlanger." "Det er et godt og hæderligt Tilbud, Herre!" sagde Sigvald, "som man kunde vente af eder, og udfør nu vel det, som du nu har lovet, thi nu skulle vi strax begive os paa Toget, naar dette Gilde, ved hvilket vi ere her, er til Ende, og skaf du nu alle Skibene, saa vi ikke blive opholdte, og jeg skal skaffe besætning til dem og vi begge i forening." Og nu studsede først Kongen, og taug lidt, men sagde dog, førend man ventede det: "Saa skal skee, Sigvald, som du siger, men dog er dette kommet lidt hurtigere paa, end jeg tænkte, thi jeg ventede ikke, at Toget skulde saa snart gaae for sig." Da sagde Sigvalds kone Astrid: "Ei kunne I vente," sagde hun, "at I vilde faae nogen betydelig Seier over Hakon Jarl, om I opholde Toget saa længe, at han bliver underrettet derom, og faaer Tid til at berede sig, hvis I nu ikke kunne faa seier, og det er det eneste Raad, at I gjøre eder færdige saa hurtig som mueligt, og ikke lade noget Nys gaae foran eder, men komme uforvarende over Jarlen." Det fortælles nu, at de toge den Beslutning at begive sig paa Toget, saasnart som Gildet var sluttet, og de lode Arveøllet være til Ende, og begyndte, at tænke paa Reisen. Strut-Harald Jarls Datter Tofa tog da, fortælles der, til Orde, og sagde til sin Mand Sigurd: "Du maa nu reise, som du har besluttet, men jeg vil bede dig, at du følger din Broder Bue saa vel som mueligt, og efterlad dig et hæderligt Minde, og jeg skal vente efter dig, saa at ingen Mand skal komme i min Seng, saa længe jeg spørger, at du er i live; men her ere to Mænd, Bue!" sagde hun, "som jeg vil give dig med paa denne Færd, fordi du stedse har været velvillig imod mig: den ene hedder Havard med Tilnavn Huggende, den anden Aslak med Tilnavn Holmskalle; disse Mænd giver jeg dig, fordi jeg holder af dig, og ikke undseer jeg mig ved at tilstaae, at jeg meget heller vilde have været gift med dig, end med ham, som jeg nu har, men dog kommer det nu til at forblive ved, hvad skeet er." Bue modtog Mændene af hende, og takkede hende for dem, og gav, strax Aslak til sin Frænde Vagn, at han skulde følge ham, men Havard fulgte ham selv. Gildet endtes nu, og Jomsvikingerne begave sig strax derfra, og, saa snart de vare færdige, droge de strax bort fra Landet, og havde hundrede store Skibe; fra Jomsborg havde de ført hundrede og halvfjerdsindstyve med sig, men blandt disse vare der mange smaae.

39. Kapitel

De begave sig nu paa Veien, havde god Bør og kom til Vigen i Norge, de naaede Land silde om Aftenen, og strax om Natten styrede de til Byen Tønsberg, og kom der med hele Hæren ved Midnatstid. I Sagaen nævnes en Mand, som hed Øgmund, og kaldtes Øgmund Hvide; han var Hakon Jarls Lehnsmand, var en ung Mand og meget anseet af Jarlen; han var den øverste Befalingsmand i Tønsberg, den Gang dette skete. Da Hæren var kommen i Byen, udplyndrede de den næsten ganske, og dræbte der mange Mennesker, og røvede uden Skaansel alt, hvad

der havde nogen Værd; og Beboerne vaagnede ikke til nogen glad Tidende, men mange af dem maatte strax døie Hug og Vaabengang. Øgmund Hvide vaagnede ogsaa ved denne Ufred, ligesom de andre, der sov nærmest ham i Herberget. Han tog da den Beslutning, og de andre med ham, at de undflyede op paa et Loft, hvor de troede at kunne forsvare sig længst, thi der var ingen Mulighed i, at de kunde undkomme til Skoven. Da Jomsvikingerne bleve det vaer, trængte de op. mod Loftet, og hug paa det af alle Kræfter; Øgmund saae nu, at den ankomne Hær var altfor stridbar os hidsig, til at de kunde forsvare sig der. Han tog da den Beslutning, at han sprang ned fra Loftet paa Gaden, og kom staaende ned; Vagn Ageson stod just der, hvor Øgmund kom ned, han hug strax til ham, og hug ham Haanden af ovenfor Haandlede. Vagn beholdt Haanden, men Øgmund undslap til Skoven. Med Haanden fulgte en Guldring, hvilken Vagn tog op, og beholdt. Men da Øgmund kom til Skoven, og han endnu der kunde høre dem tale, standsede han, for at forsøge, om han af deres Ord kunde forstaae, hvo de vare, thi han vidste det endnu ikke, og syntes at man kunde have Grund til at bebreide ham hans Uvidenhed, om han ikke, naar han kom til Folk, vidste nogen Besked derom, skjønt han dog bar et kjendeligt Mærke paa sig. Af deres Ord og Raab blev han da vaer, at det var Jomsvikingerne, som vare komne, og ligeledes fik han at vide, hvo der havde givet ham selv Hugget. Derefter drog han sin Vei bort over Skove og Krat, og det siges at han i tre Døgn laae ude i Skovene, inden han kom til beboede Steder; men saasnart han kom til Bygder og Folk, havde han al den Bistand, som han behøvede, thi mange kjendte ham, og han var en vel anseet og vennesæl Mand. Han spurgte nu, hvor Jarlen gjæstede, og begav sig strax til ham. Jarlen gjæstede den Gang paa Gaarden Skugge hos en Lehnsmand, ved Navn Erling; Jarlen var der med hundrede Mænd, og hans Søn Erik var der med ham. Det siges, at Øgmund Hvide kom der en Aften silde, og gik strax ind i Hallen for Jarlen, og hilste paa ham; Jarlen. tog vel imod hans Hilsen, og spurgte ham om, hvad tidender der gik blandt Folk. "Fra min Færd ere kun ringe Tidender at berette," svarede Øgmund, "men det kunde hænde, at de kunne blive til ikke saa ganske ringe." "Hvad da?" spurgte Jarlen; "det da," svarede Øgmund, "at jeg kan forkynde dig Budskab om Krig, at en stor fjendtlig Hær er kommen i Land øster i Vigen, som farer frem med megen Ufred og Hærværk, og det troer jeg de have i Sinde, ret at fortsætte for Alvor." Jarlen svarede "Jeg kan da see", sagde han, "at Folk her i Landet aldrig ville holde op med løgnagtige Beretninger, førend nogen bliver hængt derfor!" "Ei maa du tage dette saa," sagde Erik, "dette er ingen usandfærdig Mand, som fremfører denne Tidende." "Veed du da meget nøie, Frænde!" sagde han, "hvo denne Mand er, og det er da rimeligt, eftersom du tager dig af hans Sag" "Derom troer jeg at vide nogen Besked," sagde Erik, ikke Mindre end du, Fader! efter din Formodning; jeg troer, at det er din Lehnsmand Øgmund Hvide, og han har ofte modtaget os bedre, end vi nu modtage ham." "Ei kjendte jeg ham," sagde Jarlen, "lad ham igjen komme hid at tale med mig!" Øgmund kom strax efter Jarlens Bud, og gik igjen hen for ham. "Hvilken Øgmund er du?" spurgte derpaa Jarlen; og han gav ham da nøiagtig Underretning om sig, saa at Jarlen kunde gjenkjende ham. Da sagde Jarlen: "Jeg veed, at du vil kun fremføre en sand Beretning, om du er saadan en Mand. men siig mig," vedblev Jarlen, "hvo anfører denne store Hær?" "Sigvald hedder Anføreren," sagde Øgmund, "men desuden hørte jeg nævnes i Hæren baade Bue og Vagn, og jeg bærer noget Vidnesbyrd paa mig selv om, at jeg ikke opdigter dette;" og han rakte nu Haanden op, og viste Jarlen

Stumpen. Da sagde Jarlen: "Haardt er du behandlet, og ynkelig tilredt, men veed du, hvo der tilføiede dig denne Skade?" "Jeg sluttete mig dertil, Jarl!" sagde han, "af det, som de sagde, da han optog Ringen? som sad paa Haanden: Der er noget fortjent for dig, Vagn Aagesøn! sagde de, og deraf troede jeg at forstaae, at det var ham, som havde hugget Haanden af mig, og at denne Hær maatte være Jomsvikingerne." "Dette maa du have forstaaet ret," sagde Jarlen, "af de Mænd, som du hørte nævnes i Hæren, men det er dog vist, at denne Hær valgte jeg sidst imod mig, om jeg kunde vælge blandt alle, og nu behøves baade Forstand og Haardførhed, saa er min Formodning herom."

40. Kapitel

Jarlen sendte nu strax nogle Mænd til Lade, til sin Søn Svend, at berette ham Krigstidenden, og byde ham, at han skulde besørge Folk samlede over hele Trondhjem, og at han skulde opfordre alle de mest anseete Mænd, og ligesaa de mindre anseete, og faae hvert Skib af nogen Størrelse udrustet derfra. Gudbrand Hvide var der hos Jarlen, og var mest afholdt af ham. Jarlen drog strax bort fra Gildet med det Mandskab, som han der fik samlet, og han drog nu, indtil han kom ned i Romsdalen, og siden samlede han Folk fra Nordmøre. Han sendte Erling sydefter igennem Rogeland, at berette Tidenden, og samle Folk der; og han skikkede ham strax afsted derhen, inden han drog fra Gildet, og sendte det Budskab til alle sine Mænd, som vare i Landet, og til alle dem, som var noget ved, at de skulde alle komme til ham med det Mandskab, som de kunde faae samlet. Og Jarlen sendte ligesaa vel Bud til de Mænd, med hvilke han var uenig, at ogsaa de skulde komme til ham, og lod tilføie, at han vile indgaae Forlig med alle dem, som kom til ham denne Gang, og ydede ham Bistand. Hakon Jarls Søn Erik drog nordefter igennem Rummedalen imod sin Broder Svend, over alt omkring paa Øerne og Udkanterne af Landet, og samlede alle de Folk, som han kunde faae. Da Erik seilede sydefter igennem Hamresund, fortælles der, at der kom Krigsskibe imod ham, under Anførsel af en Mand, som hed Thorkel med Tilnavn Midlang, han var en barsk Viking, og var i Uenighed med Hakon Jarl. Vikingerne grebe strax til deres Vaaben, og agtede at lægge imod dem, de havde tre Skibe. Men da Erik saa det, sagde han til Thorkel Midlang: "Hvis du vil slaaes med os, da skulle vi være beredte dertil, men dog seer jeg her et bedre Raad." "Hvad er det?" spurgte Thorkel. "Upassende synes mig det," sagde Erik, "at vi Norges Mænd slaaes selv indbyrdes, thi nu vilde der være bedre Vilkaar for Haanden: hvis du vil komme til min Fader med dit Mandskab, og yde ham den Bistand, som du formaaer, da ville I blive forligte, og det vil da ikke være vanskeligt fra min Faders Side." "Det Vilkaar vil jeg modtage," svarede Thorkel, "dersom du staaer inde for, Erik! at dette ikke skal blive uopfyldt, naar jeg kommer til din Fader." "Det skal jeg staae inde for," sagde Erik, og Thorkel Midlang gav sig da med sit Mandskab i Følge med. Erik. Strax derefter traf Brødrene Erik og Svend paa hinanden, og de droge nu til det sted, som Hakon og Erik, førend de skiltes, havde aftalt med hinanden, og siden mødtes de alle, Hakon, Erik og Svend, paa det Sted, hvor de havde aftalt, at de skulde træffes, og hele Hæren skulde komme sammen: det var paa Søndmøre ved den Ø, som hedder Hød; der kom mange Lehnsmænd. De havde i alt tre hundrede Skibe, af hvilke dog mange ikke vare meget store. De laae der i den Vig, som hedder Hjørungevaag, og de gik nu paa Raad sammen, og laae der i Vigen med hele Flaaden.

41. Kapitel

Om Jomsvikingerne er dernæst at berette, at de droge søndenfra langs med Kysten, og fore frem med Ufred, hærjede og røvede, hvor de kom frem. De hug store Strandhug, og dræbte mange Mennesker, og vidt omkring opbrændte de Gaardene til Aske, og de fore frem med Hærskjold overalt nordefter, og alle undflyede, som spurgte til dem, og fik Leilighed til at undslippe. De droge nu saaledes, indtil de kom til det Sund, som kaldes Ulvesund, og de vare da komne til Stat, og det siges, at ingen af dem, hverken Jarl eller Jomsvikingerne, havde faaet nogen sikker Underretning om hinanden. Jomsvikingerne seilede nu søndenfra, Stat forbi, tyve Sømile, og fore, ligetil de kom i Havnen ved Herøerne, hvor de lagde sig til Leie med hele deres Flaade. Da de vare komne der, syntes de paa ny at behøve Levnedsmidler, og det siges da, at Vagn Aagesøn drog paa sit Skib til Øen Hød, og han vidste ikke, at Jarlen laae der i Vigen kort fra Øen. Vagn laae ved Øen, og de gik op paa samme, i den Agt at gjøre Strandhug, om de kunde træffe noget Kvæg. Det skete nu, at de traf en Mand, som drev foran sig tre Køer og tolv Geder; Vagn spurgte denne Mand om Navn; han svarede og sagde, at han hed Ulf. Da sagde Vagn til sine Mænd: "Tager I nu Køerne og Gederne, og slagter dem, og fører dem ud paa vort Skib, og gjører ligesaa, hvis I her træffe mere Kvæg!" "Hvo er denne Mand", sagde da Ulf, "som anfører Mandskabet paa dette Skib?" "Han hedder Vagn, og er Aages Søn," svarede Vagn. "Saa tykkes mig nu," sagde da Ulf, "at der nu maa være større Slagtekvæg, og nu ikke meget langt fra eder, eftersom eders Agt nu er, Jomsvikinger! end at I behøve at slagte mine Køer eller Geder." "Siig os det da, om du veed noget til Hakon Jarls Færd," sagde Vagn, "og hvis du med Sikkerhed kan sige os det, saa at vi kunne vide, hvor han er, da skal du undslippe baade med dine Køer og Geder: hvilke Tidender kan du da berette os, hvad veed du om Hakon Jarl?" Ulf svarede: "Her laae han i Gaaraftes silde med eet Skib indenfor Øen Hød paa Hjørungevaag, og I kunne strax dræbe ham, om I ville, thi han venter der paa sine mænd." "Da skal du have frikjøbt alt dit Kvæg, og gaa nu om Bord paa Skibet til os, og lots os ind til Jarlen." "Det gaaer ikke an" sagde Ulf, "og jeg vil visseligen ikke stride imod Jarlen, det passer sig ikke; men sige vil jeg eder Veien, saa at I kunne finde ind i Vigen, om I ville; og hvis jeg drager med eder ud paa Skibet, da vil jeg betinge mig, at I skulle lade mig fare i Fred, naar I kunne see saa langt, at I kunne finde Veien ind i Vigen." Ulf gik nu om Bord paa Skibet til dem; det var tidlig om Morgen, og de ilte nu saa hurtigt som mueligt til Herøerne, og berettede Sigvald og alle Jomsvikingerne denne Tidende, som Ulf sagde dem.

42. Kapitel

Jomsvikingerne beredte sig nu i alt, saa vel som det stod i deres Magt, som om de skulde drage til den haardeste Kamp, og vilde være beredte paa alt, skjønt Ulf lod, som det var en let Sag; og da de vare heelt beredte, roede de til Vigen. Det siges nu, at Ulf anede, at Skibene i Vigen vilde forekomme dem flere, end han havde berettet dem; og saasnart de saae Skibene komme frem, sprang Ulf over Bord, dukkede strax under, og agtede at svømme i Land, og vilde ikke vente efter, at de skulde lønne ham for hans Arbeide; men da Vagn saae det, vilde han tilvisse lønne ham efter hans Fortjenesie, han greb da et Spyd, og kastede det efter ham,

og Spydet traf ham lige paa Midten, og han døde der. Sigvald og alle Jomsvikingerne roede nu ind paa Vigen, og saa da, at hele Vigen foran dem var bedækket af Krigsskibe. De lagde nu strax hele deres Flaade i Slagorden. Paa den anden side saa nu Jarlerne Hakon og hans Sønner, hvor Jomsvikingerne vare komne, de løste da strax Skibene fra hinanden, og bestemte, hvo der skulde stride imod enhver af Fjenderne. Det siges, at Bugten af Hjørungevaag vender imod Øst, men Munden imod Vest; ude paa Vigen staae tre Stene, som kaldes Hjørunger, af hvilke den ene er noget større end de andre; efter disse Stene er Vigen opkaldt. Midt inde i Vigen ligger der et Skjær, fra hvilket der til alle Sider er lige langt til Land, baade indefter i Bugten af vigen og udefter i begge sider; nordenfor Vigen ligger en Ø, som hedder Primsigud, og sønden for Vigen ligger Harund, og indenfor samme Harunderfjord. Nu fortælles det, at Jomsvikingerne lagde deres Skibe i følgende Orden: Sigvald lagde sit Skib i Midten af Fylkingen, og nærmest ved ham lagde hans Broder Thorkel Høie sit; Bue Digre og Hans Broder Sigurd Kappe lagde deres Skibe ude i den ene Fløi af Fylkingen; og Vagn Aagesøn og Bjørn den Bretske deres i den anden Fløi. Hakon Jarl og hans sønner overveiede paa deres Side, hvo af deres Flaade der skulde stride imod disse Kæmper, og de ordnede saaledes deres Folk paa de fleste Steder, at tre bleve satte imod een af Jomsvikingerne. Nu er da først at fortælle om deres bestemmelse, at Svend Hakonsøn skulde stride imod Sigvald: men mod Sigvalds Broder Thorkel Høie vare satte tre Mænd, af hvilke den ene var Yrjar Skegge, den anden Sigurd Steikling oppe fra Halogeland, den tredie Thoror, med Tilnavnet Hjort: med Svend Hakonsøn vare ogsaa bestemte tvende Mænd imod Sigvald, som ikke forhen ere nævnte, nemlig Gudbrand fra Dale og Styrkar fra Gimse: imod Bue sattes Jarlens Lehnsmænd Thorkel Midlang og Halstein Kærtingebane fra Fjaler, og som den tredie Thorkel Leira, som ogsaa var Jarlens, Lehnsmænd: imod Bues Broder Sigurd Kappe sattes Armod fra Ønderfjord og hans Søn Arne; imod Vagn Aagesøn sattes Jarlen Erik Hakonsøn, Erling af Skugge og Øgmund Hvide som den tredie, hvilken sidste havde at gjengjælde Vagn, fordi han, som før blev berettet, havde afhugget hans Haand: imod Bjørn den Bretske bestemtes Lehnsmænd Einar den Lille, Havard Uppsja som den anden, og Halvard af Flydrenæs som den tredie; men Hakon selv skulde seile frit omkring, og var ikke bestemt imod nogen enkelt, men skulde understøtte alle Fylkingerne og anføre Flaaden. Det siges at fire Islændere have været med Jarlerne Hakon og Erik, hvilke her ere nævnte; det var nemlig Einar, som da blev kaldt Skjoldmø-Einar; han var Jarlens Skjald, men stod da i liden Anseelse hos Jarlen, imod hvad han før havde staaet! Einar talte meget om, at han vilde løbe fra Hakon Jarls Flok og over til Sigvald, og siden kvad han denne Vise:

I en Uhelds Tid jeg
Odins Drik (10) tillaved,
Kvad til Heltes Hæder,
Medens andre slumred;
Ingensteds jeg kom, hvor
Penge agtedes meer end
Skjalde; Jarlen sparer
Guld for en Hæders Drapa!

"Og tilvisse vil jeg til Sigvald," sagde han, "ei vil han bevise mig mindre Hæder, end denne Jarl beviser mig;" han sprang derpaa ud fra Hakon Jarls Skib op paa Bryggen, og lod som han havde megen Lyst til at løbe bort, men løb just ikke strax, men vilde see, hvorledes Jarlen vilde tage det op; og da han kom paa Bryggen, kom der ham igjen en Vise paa Tungen, og han kvad til Sigvald:

Jarlen, som Ulve føder
Søge vi nu ville
Vore Skjolde paa Sigvalds
Skibe ville vi hænge (11)
Saa mig ei ringeagter
Høvdingen, naar vi træffes,
Ud paa Søens Heste, (12)
Vore Vaaben vi bære!

Hakon Jarl mærkede nu, at Skjoldmø-Einar var i Færd med at drage bort, og han kaldte da paa ham, og bad ham komme tilbage at tale med ham. Denne gjorde saa. Derpaa tog Jarlen gode Skaaler, som han havde, der vare gjorte af luttret Sølv og heelt forgyldte, dermed fulgte to Vægter, den ene af Guld, den anden af Sølv, paa hver af disse Vægter var anbragt Billedet af et Menneske, og de kaldtes Lodder, men de vare i Grunden Lodder, som Folk pleiede at have, og havde fortrinlige Egenskaber, og Jarlen brugte disse Lodder i alle Tilfælde, som vare af nogen Vigtighed. Jarlen pleiede at lægge disse Lodder i Skaalerne, og bestemme, hvad ethvert skulde betyde for ham, og bestandig, naar Lodderne gik godt, og det kom op, som han vilde, da bevægede Loddet sig i Skaalen, som bemærkede, at det, som han ønskede, vilde skee, og dette Lod rumlede da noget i Skaalen, saa der hørtes en Glam deraf. Disse Kostbarheder gav Jarlen Einar, og han blev munter og glad derover, og han opgav nu Bortfærden, og drog ikke til Sigvald; og deraf fik Einar Navn, og blev siden kaldt Einar Skaaleglam. Den anden Islænder, som var der, hed Vigfus, og var en Søn af Vigaglum; den tredie var Thord, med Tilnavn Ørvehønd eller Keithaand, den fjerde Thorleif, med Tilnavnet Skuma, han var en Søn af Thorkel den Rige vesten fra Alvidra i Dyrefjord. Det fortælles om denne Thorleif, at han tog sig i Skoven en stor Kølle eller knortet Træbul, gik derpaa hen, hvor Kokkene havde Ild paa og lavede Mad, og sved Køllen rundtomkring udvendig, og med den i Haanden gik han nu til Erik Hakonsøn, just som denne gik ned til Skibet, ledsaget af Einar Skaaleglam; Thorleif gav sig da i følge med dem og da Erik saae ham, sagde han; "Hvad vil du, Thorleif! med den store Kølle, som du holder i Haanden." Thorleif svarede ham paa denne Maade:

I Haanden jeg har
Den til Hoveder gjorde
Bues Beenbrækker,
Sigvalds Ulykke,
Vikingers Fare,
Hakons Værge
Egekøllen,

Om vi leve,
Vist skal vorde
Ond for Daner.

De fire Islændere Thorleif Skuma og Einar Skaaleglam, Vigfus Vigaglumsøn og Thord Ørvehønd begave sig nu om Bord paa Skibet med Erik.

43. Kapitel

Derefter lagde Fylkingerne imod hinanden i den Orden, som nu er opregnet og fortalt, og Hakon Jarl var i Fylkingen med sin Søn Svend for at staa ham bi imod Sigvald, og der begyndte nu en meget hidsig Kamp imellem Fylkingerne, og man behøvede ikke at opmuntre nogen af dem til Strid eller Fremgang, og det siges, at saavel Sigvald som Hakon og Erik holdt vel Stand, og ingen af dem lod deres Skibe vige tilbage. Men som Sagerne stode saaledes, fik Hakon Jarl at see, at Bue havde gjort en stor Bugt paa deres Fylking, der hvor han var i den nordre Fløi, og de, som strede imod ham, havde ladet Skibene trække sig tilbage, og fandt, at det var bedre at være længere fra ham; men han trængte ikke desto mindre efter dem, han hug dem svære Hug, og de fik megen Skade af ham, og han var farlig i Kampen. Jarlen mærkede, at det stod omtrent lige imellem Erik og Vagn, som vare i den søndre Fløi af Fylkingen. Erik lagde da derfra med det Skib, som han selv førte, og ligesaa gjorde hans Broder Svend med sit Skib, og Brødrene seilede nu hen, og lagde imod Bue, og strede mod ham, og fik deres Fylking netop rettet, men ikke mere. Hakon Jarl stred imidlertid med Sigvald, men da Erik kom tilbage i den søndre Fløi af Fylkingen, havde Vagn gjort en stor Bugt paa Eriks Flaade; Eriks Skibe vare vegne tilbage, og vare adskilte, og Vagn havde gaaet igjennem Fylkingen, og trængt fast ind paa dem. Da Erik saa dette, blev han meget vred, og lagde nu Jernbarden (13) haardt imod det Skib, som Vagn styrede, og de stak Stævnene sammen og de sloges nu paa ny, og Striden havde ikke været hidsigere, end den nu blev. Det siges nu, at Vagn og Aslak Holmskalle sprang fra deres Skib over paa Eriks Jernbarde, og hver af dem gik derpaa langs med sit Bord, og Aslak Holmskalle hug til begge Sider, saa det er værdt at omtale, og ligesaa gjorde Vagn, og de sloge saaledes omkring sig, at alt Mandskabet veg for dem. Erik saa nu, at disse Mænd vare saa hidsige og rasende, at det ikke vilde gaae godt længe saaledes, og at det var nødvendigt at saa hurtig som mueligt at søge Jarlens Raad. Aslak var, som der berettes, skaldet, og havde ingen Hjelm paa Hovedet, men trængte frem med den bare Hjerneskal om Dagen. Det var klart Veir og varmt, og formedelst Heden aftog mange deres Klæder, og beholdt alene Rustningerne paa. Erik ophidsede nu sine Mænd imod dem, og de trængte ind paa Aslak Holmskalle og brugte Vaabnene imod ham; de hug ham i Hovedet, baade med Sværde og Øxer, og tænkte, at de vilde gjøre ham den største Skade med det, da han havde den blottede Hjerneskal; men det siges dog, at Vaabnene sprang uden Virkning af Aslaks Hjerneskal, hvad enten de hug ham i Hovedet med Sværde eller Øxer, thi ingen af dem bede, men sprang alle bort fra Skallen, i det de hug. Da de nu saa, at han gik haardt frem, hvad de end foretog sig, og gjorde ryddeligt omkring sig, hug til begge Sider baade tidt og haardt og stort, og fældte mange Mænd; saa siges der, at Vigfus Vigaglumsøn fattede det snilde Raad, at han greb en stor Ambolt med Horn, som laae paa Dækket af

Jernbarden, og hvorved Vigfus forud havde nittet sit Sværdefæste, som var løsnet, og slog den i Hovedet paa Aslak Holmskalle, saa at Hornet eller Spidsen strax gik ned i Hovedet; dette var Aslak ikke Hærdet imod, men faldt strax død paa Stedet. Men Vagn gik langs det andet Bord, og slog fra sig paa det hidsigste, hug til begge Sider, og tilføjede mangan Mand Skade, og i det det gik saa, løb Thorleif Skuma imod Vagn, og slog til ham med Køllen; Hugget traf oppe paa Hjelmen, og var saa svært, at han blev saaret indenfor, vaklede og snublede nær hen imod Thorleif, og i det han snublede, stak han Sværdet i Thorleif, og dernæst sprang han ud fra Jernbarden, og kom staaende ned paa sit eget Skib. Ingen havde været skarpere i Angreb, end han og alle hans Mænd vare; og saaledes havde han og Holmskalle dog ryddet Jernbarden for Erik, at denne maatte lade gaae Folk fra andre Skibe om Bord paa samme, indtil den igjen var fuldstændig besat, hvilket han fandt fornødent, og der begyndte nu igjen en skarp Strid imellem ham og Vagn. Nu saae dernæst Erik, at hans Fader Hakon Jarl og hans Fylking var kommen i Land, og der blev nu nogen Stilstand i Kampen.

44. Kapitel

Hakon Jarl og hans Sønner kom nu alle sammen, og talte med hinanden; da sagde Hakon Jarl: "Det forekommer mig, at Kampen gaaer os meget imod, og det er baade saa, at jeg forud holdt disse Mænd for haarde at stride imod, og nu tykkes mig ogsaa, at ingen ere dem lige, at de jo ere værre end alle andre, og det kan jeg see, at det ikke vil gaae godt saaledes, om man ikke finder paa et Raad. I skulle nu blive tilbage ved Hæren, thi det er uforsigtigt, at alle Høvdingerne gaae bort fra Mandskabet, om Jomsvikingerne skulde lægge imod os, som man aldrig kan være rolig for; men jeg vil imidlertid gaae op i Land med nogle Mænd," sagde Hakon Jarl, "og see hvad der kan udrettes." Jarlen gik da op i Land med nogle Mænd, og gik nordefter op paa Øen Primsigud. Der paa Øen var en stor Skov. Jarlen gik hen til en aaben Plads, som var i Skoven, og lagde sig der ned paa begge Knæer, og gjorde Bøn. Han vendte sig imod Nord, og han talte nu saaledes, som han ventede det vilde bedst hjælpe, og saa vidt kom det med hans Bønner, at han anraabte sin Skytsgudinde Thorgerde Hørdetrold, men hun lukkede Ørerne for Jarlens Bøn, og det forekom ham, at hun maatte være vred paa ham. Han bød hende nu at tage forskellige Ting af ham til Offer, men hun vilde ikke modtage det, saa at han syntes næsten at maatte opgive Haabet. Saa vidt kom det omsider, at han bød hende til Menneskeoffer, men hun vilde ikke antage det, som han bød hende til Menneskeoffer. Nu syntes Jarlen, at det, blev slettere med hans Sag, om han ikke fik hende formildet, og han forøgede nu Tilbudet til hende, og det kom endelig saa vidt, at han bød hende ethvert andet Menneske, ham selv og hans Sønner Erik og Svend undtagne; men Jarlen havde en Søn, som hed Erling, og var syv Aar gammel, og var en meget haabefuld Dreng; og det blev da omsider Udfaldet, at Thorgerde modtog Jarlens Tilbud, og kaarede Jarlens søn Erling. Og da nu Jarlen tyktes, at hans Bønner og Paakaldelse bleve hørte, fik han bedre Haab; og han lod derpaa Drengen tage, og overgav ham til sin Træl Skopte Kark, og han tog Drengen af live paa samme Maade, som Hakon pleiede, og som han gav ham Bestemmelse om. Derefter drog Jarlen til sine Skibe, og opmuntrede nu hele sit Mandskab paa ny: "og nu veed jeg vist," saa sagde han, "at vi ville faae Seier over Jomsvikingerne, gaaer derfor des bedre frem! thi nu har jeg, for at skaffe os Seiren, gjort Løfter til de tvende Søstre Thorgerde og Irpa, og de ville

ligesaa lidet slaae Haanden af os nu som før." Medens Jarlen var borte, havde der været en Stilstand i Kampen, og imidlertid havde de paa begge Sider, saa godt som de kunde, igjen beredt sig til Strid. Derefter gik nu Jarlen om Bord, og de lagde nu imod hinanden anden Gang. Jarlen var nu imod Sigvald, og gik paa det hidsigste frem i Fortrøstning til Hørdebrud og Irpa; og nu begyndte Veiret at oprøres i Nord, en tyk og sort Sky trak op af Havet, og hævede sig pludselig over dem; det var paa den Tid Dags, at Klokken var henimod tre, og Skyen skjulte nu hurtig Himmelen, og der fulgte strax en stærk Byge paa, og det forekom dem, som der var den baade Lyn og Tordenbrag, thi alle Jomsvikingerne maatte stride imod Uveiret. Denne Byge, og Veiret, som stod i Forbindelse med samme, var med saadant Under, at somme ikke kunde gjøre mere end holde Stand, og Folkene, som forud om Dagen havde taget Klæderne af for Hedens Skyld, begyndte nu, da Veiret havde forandret sig, at ryste af Kulde, men desuagtet kæmpede de dog med Mandighed. Det fortælles, at Bues Følgesvend Havard Huggende var den første, der saae Hørdebrud paa Hakon Jarls Flaade; der vare ogsaa mange andre, som saae hende, om de end ikke pleiede at kunne see Spøgelser, og da Bygen sagtnedes lidt, saae de tillige, at en Piil fløi, som det forekom dem, af hver Finger Paa Hexen, og en Mand faldt bestandig for hver Piil død paa Stedet. Dette fortalte de nu til Sigvald og deres andre Stalbrødre; da tog Sigvald til Orde, thi Hakon og hans Sønner fortsatte Striden saa hidsig som de kunde, baade da Bygen kom paa, og saalænge den varede, og sagde: "Ei tykkes mig, som vi stride imod Mennesker allene i Dag, men snarere imod de værste Trolde, og skjønt det maa synes noget vanskeligere at gaae vel imod Trolde, er det dog det bedste, at enhver viser sig saa haardfør som mueligt." Det fortælles nu om Jarlen Hakon, at, da han fandt at Bygen formindskedes, og ikke var saa heftig, som den havde været, paakaldte han igjen med Ivrighed Thorgerde og hendes Søster Irpa, og gjorde hende og dem begge opmærksomme paa, hvor meget han havde opofret, i det han havde ofret sin Søn, for at faae Seier; og Bygen drev nu paa anden Gang, og strax, da Uveiret igjen blev stærkere, saae Havard Huggende, at to Koner vare paa Hakon Jarls Skib, og bare sig begge eens ad, ligesom han før saae den ene, og Sigvald tog nu til Orde: "Nu vil jeg flye bort," sagde han, "og saa skulle alle mine Mænd gjøre, og er det nu blevet saa meget værre end før, da jeg talte herom, som vi nu stride imod to Troldkvinder, og der da kun var een, og nu ville vi ikke tøve her længer, og det kan tjene os til Undskyldning, for at vi holde bort, at vi ikke flye for Mennesker, thi ei gjorde vi det Løfte, at stride imod Trolde." Sigvald holdt nu bort med sit Skib, og raabte til Vagn og Bue, at de skulde undflye saa hastig mueligt. I det samme som Sigvald løste sit Skib fra Flaaden, og raabte til Bue og Vagn, sprang Thorkel Midlang fra sit Skib op paa Bues Skib, og dette skete nu i en Haandevending; han hug af ham Læben og Hagen heelt ned igjennem, saa at Stykket strax faldt ned paa Skibet, og tænderne sprang Bue ud af Munden ved Hugget. Da Bue fik dette Saar, sagde han: "Kun lidet vil nu den danske Mø paa Bornholm synes om at kysse os, om vi skulle nogensinde herefter komme did." Bue hug igjen til Thorkel, men det var glat paa Skibet, som var blodigt, og Thorkel faldt paa Skjoldegangen (14), da han vilde bøde Hugget af, og Hugget traf ham da paa Midten, og Bue hug ham sønder i to Stykker ved Skibsbordet. Strax efter dette tog Bue sine Guldkister, een i hver Haand, og sprang derpaa over Bord med begge Kisterne, og ingen af dem kom op mere, saa at nogen siden saae enten ham eller Kisterne. Da Bue steg op, og agtede at springe over

Bord, som han derpaa gjorde, skal han, efter nogles Udsagn, have sagt disse Ord: "Over Bord, alle Bues Mænd!" og da sprang han strax over Bord. Nu er at fortælle om Sigvald, at han trak sig ud af Flaaden, og agtede ikke paa, at Bue var sprungen over Bord, og han raabte nu paa Vagn og Bue, at de skulde flye ligesom han; men Vagn svarede ham, og kvad denne Vise:

Selve Sigvald haver
Sat os her i Kampen,
Og den feige usling
Foer nu hjem til Danmark
Tænker snart i sin kones
Arme sig at kaste
Men over bredden borde
Bue gik med sin kjækhed.

Sigvald var, som der fortælles, bleven kold i Bygen, og gik til Aarerne, for at roe sig til Varme, men en anden Mand satte sig imidlertid ved Styret; og da Vagn havde kvædet Visen, og saae forud Sigvald, kastede han et Spyd til ham, og troede, at han endnu sad ved Styret, men Sigvald var da gaaet til Aarerne, og Spydet traf, ham, som styrede; men i det Vagn kastede Spydet ud af Haanden, sagde ham til Sigvald: "Gid du faae en ulykke for din Flugt!" Sigvalds Broder Thorkel Høie drog strax bort, da Sigvald var flygtet, og havde sex Skibe, og ligesaa gjorde Sigurd Kappe, thi hans Broder Bue var da gaaet over Bord, og der behøvedes da ikke at vente efter ham, og begge, baade Thorkel og Sigurd troede nu at have udført deres Løfte, og de fortsatte nu alle Reisen uafbrudt til Danmark, og havde fire og tyve Skibe bort med sig. Men alle de, som kunde komme bort fra de efterværende Skibe, sprang op paa Vagns Skib, og forsvarede sig der alle paa det hidsigste, lige til det begyndte at blive mørkt, da ophørte Striden, og der stode da endnu tilbage en betydelig Mængde Mænd paa Vagns Skib; men Dagen strakte ikke til for Hakon Jarl og hans Folk til at undersøge Skibene, hvor mange der vare levende paa samme eller kunde leve, og de lode derfor holde Vagt om Natten at ingen skulde ved Mørkets Hjælp slippe bort fra Jomsvikingernes Skibe, og toge al Takkelagen bort fra Skibene. Efter at have gjort dette roede Hakon Jarl med sine Folk til Land, og skøde Skjoldene over sig, og tyktes nu at kunne glæde sig over vunden Seier. De veiede nu Haglkornene, for saaledes at prøve Søstrene, Thorgerdes og Irpas Duelighed, og den stod sig vel i Prøven, thi det siges, at hvert Hagelkorn vog en Øre, da de veiede dem i Skaalerne. Derefter bleve Mændenes Saar forbundne, og Hakon Jarl selv og Gudbrand af Dale holdt Vagt om Natten.

45. Kapitel

Nu er at fortælle om Vagn og Bjørn den Bretske, at de overlagde med hinanden, hvad Beslutning de skulde tage: "Eet af to maae vi gjøre," sagde Vagn, "enten blive her paa Skibene, indtil det dages, og da lade os tage til Fange, og det Vilkaar er ikke værdt at vælge, eller søge til Land og gjøre dem saa meget Ondt, som vi formaae, og siden forsøge at undslippe." De toge nu alle det Raad, at de toge Masttræet og Raaerne, gik af Skibet, og de

firsinds tyve Mand, som de vare, førtes paa Træerne i Mørket, og vilde søge at komme i Land. De naaede til et Skjær, og troede da at være komne paa Fastlandet. Mange af dem vare da meget udmattede, og ti Mand, som vare saarede, lode der Livet om Natten, saa at kun halvfjerdsindstyve endnu levede, og af disse vare dog mange meget afkræftede, og de mægtede nu ikke at drage længere, men bleve der om Natten. Det siges ogsaa, at saavel Hagelbygen, som Lynilden og Tordenen standsede, da Sigvald var flygtet, og Veiret blev igjen roligt og koldt, og saaledes var det nu ogsaa om Natten, da Vagn og hans Stalbrødre vare paa Skjæret til det blev Dag, og lige til det var bleven lyst. Det siges, at Jarlens Mænd endnu, da Morgenens stundede til, vare i Færd med at forbinde deres Saar, og havde anvendt hele Natten dertil fra den Tid af, da de lagde til Land, hvortil Grunden var, at der var en stor Mængde bleven saaret; men dog vare de nu næsten færdige dermed. Og nu strax efter hørte de en Buestreng smelde ude paa det Skib, paa hvilket Bue havde været, og en Piil fløi fra samme, og traf Jarlens Frænde Gudbrand under Armen, saa at han ikke behøvede mere, men var strax død, og saavel Jarlen som alle de andre toge sig Tabet af ham meget nær, og de lagde da hans Lig tilrette, thi der var ikke andet at gjøre. Det fortælles, at der stod en Mand ved Døren til Teltet, og da Erik gik ind i Teltet, spurgte han: "hvi staaer du her," sagde han "og hvi seer du saaledes ud, som om du er Døden nær." Det var Thorleif, og han svarede ham: "Jeg veed ikke," sagde han, "om ikke Vagn Aagesøns Sværdsod rørte mig lidt i Gaar, da jeg gav ham Køllehugget." Da sagde Jarlen: "Til liden Glæde har din Fader ladet dig drage bort fra Island, om du nu skal døe." Dette, som Jarlen sagde, hørte Einar Skaaleglam, og der kom ham da en Vise i Munden:

Til den unge Havets
Helt saa kvad nu Jarlen,
Da paa den gjæve Kriger
Spor af Sværde vare:
Meget Uheld din Fader
Nammer, at han ei hjemme
Holdt dig, hvis du her skal
Døe, det skeer dog sikkert
Og derefter faldt Thorleif Skuma om, og døde.

46. Kapitel

Saasnart det om Morgenens var blevet lyst, droge Jarlen og hans Folk ud, at eftersee Skibene, og kom til Bues Skib, da de især ønskede at faae at vide, hvo der havde skudt Pilen om Natten, og det syntes dem, at denne Mand havde fortjent en haard Medfart. Da de nu kom til Skibet, fandt de der een Mand, som endnu var kun lidet mere end netop i Live, det, var Havard Huggende, som havde været Bues Følgesvend, han var meget saaret, thi begge Fødderne vare huggede af ham nedenfor Knæerne. Svend Hakonsøn og Thorkel Leira gik hen til ham, og da de kom der, spurgte Havard: "Hvorledes var det, Svende!" sagde han, "kom der nogen Sending her fra Skibet over til eder i Nat eller ingen?" "Tilvisse kom der een," svarede de, "kom den maaskee fra dig?" "Ei er det at fordølge," sagde han, "at jeg sendte eder den, blev

den nogen Mand til Skade, der hvor den ramte?" "Han, som den ramte, døde paa Stedet," svarede de. "Det er da vel," sagde han, „men hvo ramte den?" "Gudbrand Hvide," svarede de. "Ja!" sagde han, "saa skete da ikke det, som jeg helst ønsked thi Jarlen selv havde jeg tiltænkt Pilen, men nu vil jeg dog være tilfreds dermed, da nogen faldt for den, som I nødig vilde have mistet." "Det er ikke noget at betænke sig paa," sagde Thorkel Leira, "lad os dræbe denne Hund som snarest!" og derpaa hug han til ham, og strax løb andre til, og hug ham sønder, indtil han var død. De havde forud spurgt ham om Navn, og han havde sagt dem det. Da de havde, udført dette, drog de igjen ind til Landet, og fortalte Jarlen, Hvem havde dræbt, og sagde, at det ikke var nogen ringe Trolde, og at de af hans Ord tydelig mærkede, at hans Sind ikke stod til at forbedre. Derefter bleve de vaer, at der var en heel Mængde Mænd ude paa Skjæret; Jarlen bød sine Folk at drage ud efter dem, og tage dem alle uden Undtagelse til Fange, og føre dem til ham, og han tilføiede, at han vilde raade for deres liv. Jarlens Mænd gik da om Bord paa et Skib, og roede ud til Skjæret. De Mænd, som vare der vare saa forkomne af Saar og Kulde, at kun faa af dem vare i Stand til at føre Vaaben, og der fortælles heller ikke om, at nogen af dem har forsvaret sig; de bleve nu alle tagne til Fange af Jarlens Mænd, og førte i Land til Jarlen, de vare halvfjerdsindstyve ialt. Derefter lod Jarlen Vagn og hans Stalbrødre lede op paa Land. De bleve bundne med Hænderne bag paa Ryggen med eet Reb, uden Skaansel, den ene ved Siden af den anden. Jarlen og hans Mænd aabnede nu deres Madgjemmer, og satte sig til at spise, og Jarlen agtede nu i god Mag om Dagen at dræbe alle disse Jomsvikinger, som de havde taget fangne. Førrend de satte sig til at spise, bleve Jomsvikingerne Skibe førte i Land, og Godset blev sammenbaaret til Deling, og Hakon Jarl og hans Mænd skiftede Godset nøie imellem sig og ligesaa deres Vaaben, og de syntes nu, at de i alle Henseender havde vundet en stor Seier, da de havde faaet alt Godset, taget en Deel af Jomsvikingerne til Fange, og fordrevet nogle, mens dog dræbt den største Deel, og de snakkede og brovtede nu dygtig. Og da de nu vare Mætte, gik de ud af Teltene, og hen hvor de Fangne sade, og det siges at Thorkel Leira blev bestemt til at hugge dem alle ihjel. De tiltalte først Jomsvikingerne, og spurgte dem, om de vare saa haardføre, som Ordet gik om dem, men Jomsvikingerne svarede dem intet paa dette, saa vidt her er fortalt.

47. Kapitel

Det er dernæst at fortælle, at nogle af dem, som vare meget saarede, bleve nu løste af Rebet. Skopte Kark og nogle andre Trælle havde imidlertid holdt Vagt ved dem, og holdt Rebet. Da Jomsvikingerne nu vare løste, foretog Trællene sig at snoe Vøre i Haaret paa dem, og der bleve nu først fremførte tre saarede Mænd med denne Tilberedelse. Thorkel Leira gik dernæst til dem, og hug Hovedet af den ene efter den anden, og talte derpaa til sine Kammerater, og spurgte dem, om de kunde finde, at han ved denne Forretning havde i nogen Maade forandret Udseende: "thi Folk sige," sagde han, "at det pleier at skee, naar man hugger tre Mænd ihjel, den ene efter den anden." Hakon Jarl svarede ham: "Ei kunne vi see, at du ved dette har forandret Udseende, men dog synes mig, at dit Udseende tilforn var forandret." Man førte nu den fjerde Mand fra Rebet, snoede en Vøir i hans Haar, og førte ham derhen. Thorkel hug ligeledes ham ihjel, ogsaa han var meget saaret. Da han kom der, talte Thorkel til ham, førrend han gav ham Hugget, og spurgte, hvorledes han syntes om at døe. Han svarede: "Godt synes

mig om min Bane," sagde han, "det vil gaae mig ligesom min Fader, at jeg skal døe;" og derefter hug Thorkel Hovedet af denne Mand, og han endte saaledes sine Dage. Nu blev den femte Mand løst fra Rebet, og ført derhen, og da han kom der, sagde Thorkel Leira: "Hvorledes synes du om at døe?" Han svarede: "Ei mindedes jeg da Jomsvikingerne Lov, om jeg frygtede ved Døden, eller talte Angestord, ethvert Menneske skal een Gang døe;" Thorkel hug ham. De besluttede nu at tilspørge enhver især af dem, førend de bleve dræbte, for saaledes at prøve Mandskabet, om det var saa tappert, som Ordet gik om dem, og da syntes det tilstrækkelig prøvet, om ingen talte Angestord. Derpaa fremførtes den sjette Mand, og en Vøir blev snoet i hans Haar. Thorkel spurgte ham paa samme Maade. "Godt synes mig om at døe med god Berømmelse," sagde han, "men du, Thorkel! vil leve med Vanære." Han hug denne. Da blev den syvende Mand fremført, og Thorkel spurgte ham som sædvanlig. "Jeg synes meget vel om at døe," sagde han, "men hug mig hurtig; jeg holder paa en Tællekniv, thi vi Jomsvikinger have ofte talt om indbyrdes, om et Menneske, naar han hugges meget hurtig, kan være sig noget bevidst, efter at Hovedet er skilt fra Kroppen, og skal jeg nu derpaa give det Tegn, at jeg vil række Kniven frem, hvis jeg er mig noget bevidst, men hvis ikke, vil den falde ned." Thorkel hug ham, og Hovedet fløi af, men Kniven faldt ned. Derpaa blev den ottende Mand fremtagen, og Thorkel spurgte ham som sædvanlig. Han sagde, at han syntes godt derom, og, da han mærkede, at Hugget snart vilde falde, raabte han: "Væder!" Thorkel standsede Hugget, og spurgte ham, hvi dette Ord kom ham paa Tungen. Dertil svarede han: "Ei ere her dog for mange til alle de Au'er (15), som I Jarlsmænd nævnte i Gaar, da I finge Hug." "Elendige!" raabte Thorkel, og lod Hugget falde. Derpaa blev den niende Mand løst. Thorkel gjorde ham det sædvanlige Spørgsmaal. Han sagde: "Godt synes jeg om min Død, som alle vi Stalbrødre, men jeg vil ikke lade mig hugge som Faar, men jeg vil sidde for dig, og hug mig saa lige i Ansigtet, og læg nøie Mærke til, om jeg blinker noget, thi vi have ofte haft det at tale om indbyrdes!" Saa skete nu, han sad for Thorkel, og denne gik foran ham, og hug ham i Ansigtet, og han blinkede ikke, uden det at Øielaagene trak sig sammen, da Døden foer over ham. Derpaa blev den tiende Mand fremført, og Thorkel spurgte ham ogsaa. Han sagde: "Jeg ønsker, at du bier, medens jeg løser Mine Buxer." "Det skal tilstaaes dig," sagde Thorkel. Og da han havde gjort det, sagde han: "Mange Ting hændes dog Mennesket anderledes, end han venter det; jeg ventede at komme i Seng til Jarlens Kone Thora Skagedotter, men nu kan du dog fortælle, at jeg er voxen dertil." Derpaa trak han Buxerne op. Hakon Jarl sagde: "Hug denne paa det hurtigste, han har længe haft Ondt i Hu!" Thorkel hug ham. Derpaa fremførtes en ung Mand, som havde et stort Haar, der var guult som Silke. Thorkel spurgte ham som sædvanlig. Han sagde: "Levet har jeg nu min skjønneste Tid, og ei agter jeg Livet kjært, nu da saadanne Mænd ere døde, men ei vil jeg, at Trælle skulle lede mig til Døden, men en Mand, der ikke er ringere end du, og vil en saadan ikke være vanskelig at finde her, og han maa holde Haaret ud fra Hovedet, og rykke Hovedet til sig, saa at Haaret ikke bliver blodigt." En Hirdmand gik da til, og tog Haaret og viklede det om sin Haand; men Thorkel svang Sværdet, og agtede at hugge ham saa haardt og hurtig, som han formaaede, og han hug til; men da den unge Mand hørte Hvinet af Hugget, rykkede han Hovedet haardt til sig, og det traf saa, at Hugget ramte Hirdmanden, som holdt Haaret, og Thorkel hug begge hans Arme af i Albueledet; men den unge Mand sprang op, og gjorde Løier af det, og sagde: "Hvo har sine

Hænder i mit Haar?" Hakon Jarl tog da til Orde, og sagde: "Stor Ulykke hændes os nu af disse Mamd, dræber ham saa hurtig som mueligt! han har tilføiet os Skade nok, og det er det bedste, at de, som ere tilbage, blive dræbte som snarest, thi disse Mænd ere altfor onde at komme til Rette med, til at vi kunne tage os i Agt for dem, og der har ikke været talt for meget om deres Haardhed og Manddom." Erik tog til Orde, og talte til sin Fader: "Vide ville vi nu, Fader!" sagde han, "hvilke Mændene ere, inden de alle blive dræbte, og hvad hedder du, unge Mand?" sagde Erik. "Svend er mit Navn," svarede han. "hvis Søn er du, Svend!" spurgte Erik videre, "og hvad Herkomst er du af?" "Bue Digre hedder min Fader," svarede han, "og er Vesetes Søn fra Bornholm, og jeg er dansk af Herkomst." "Hvor gammel er du?" spurgte Erik. "Hvis jeg overlever denne Vinter," svarede han, "da bliver jeg atten Aar gammel." "Du skal overleve Vinteren," sagde Erik, "om vi maae raade, og skal ikke dræbes;" og Erik tog ham nu i Fred, og lod ham være i Trop med sig og sine Mænd. Da Hakon Jarl saa dette, tog han til Orde, og sagde: "Ei veed jeg nu, hvad du tænker paa, om du vil tage saadan en Mand fri, som har tilføiet os saa stor Vanære og Beskæmmelse, som denne unge Mand, af hvem vi have lidt størst Skade, men dog kan jeg ikke ansee det passende at tage Manden ud af dine Hænder, og kommer du nu til at raade dennesinde;" og det blev da, som Erik vilde. Derpaa sagde Hakon Jarl til Thorkel Leira: "Hug nu de andre snart!" Erik sagde: "Ei skulle nu Mændene dræbes, førend jeg forud har talt med dem, thi jeg vil vide, hvo enhver af dem er."

48. Kapitel

Efterat dette var talt blev nu en Mand løst fra Rebet, men Rebet havde viklet sig noget om Fødderne paa ham, saa at han ikke ret kunde komme løs. Denne Mand var stor af Vært, smuk og ung og meget rask. Thorkel spurgte ham, hvorledes han syntes om at døe. "Godt synes jeg derom," sagde han, "naar jeg blot forud havde faaet mit Løfte udført." Erik Jarl sagde: "Hvad er dit Navn, og hvilket er det Løfte, du har gjort, som du saa gjerne vil have udført, inden du lader dit Liv?" Han svarede: "Jeg hedder Vagn," sagde han, "og er, som man har sagt mig, en Søn af Aage Palnatokesøn fra Fyen." "Hvad Løfte har du da gjort, Vagn!" spurgte Erik videre, "efter hvis Opfyldelse, saaledes som du ønsker, du synes godt om at døe?" "Det Løfte gjorde jeg," sagde Vagn, "at jeg skulde, naar jeg kom til Norge, komme i Seng til Thorkel Leiras Datter Ingeborg uden hans eller nogen af hendes Frænders Minde, og dræbe ham selv, og tykkes mig, at det gaaer meget slet Med min Sag, om jeg ikke skal faae dette udført, inden jeg døer." "Det skal jeg forhindre," sagde Thorkel, "at du ikke skal faae det udført forinden," og han sprang da lige ind paa Vagn, og hug til ham med begge Hænder, men Vagns Fosterfader Bjørn den Bretske sparkede til Vagn saa haardt, at han stødte ham bort fra Hugget. Thorkel hug da over Vagn, og Sværdet traf paa Rebet, hvormed Vagn var bunden, som gik itu, og Vagn blev løs uden at blive saaret. Thorkel snublede, da han hug feil af Manden, og faldt, men Sværdet fløi ham ud af Haanden. Bjørn havde stødt saa haardt til Vagn, at han var falden om derved; han blev dog ikke længe liggende, men sprang strax hurtig op, og hug Thorkel Banesaar. "Nu har jeg udført det ene af Mine Løfter," sagde Vagn, "og jeg er nu noget bedre tilfreds end tilforn." Hakon Jarl sagde: "Lad ham nu ikke gaae løs længe, men dræber ham først, thi han har gjort os en stor Skade." "Han skal ligesaa lidt dræbes som jeg," sagde Erik, "hvis jeg maa raade, og jeg vil tage Vagn under min Beskyttelse." Hakon Jarl sagde: "Ei

behøve vi nu at bestemme noget, eftersom du vil raade ene, Frænde!" "Godt Mands Bytte er i Vagn, Fader!" sagde Erik, "og det synes mig et godt Bytte, at vi tage ham til den Hæder og Værdighed, som Thorkel Leira har haft; dette kunde Thorkel vente sig, som nu er truffet ham, thi nu gaaer det, som man siger, at den Vises Gjætning gaaer i Opfyldelse; du saa strax i Dag Døden paa ham." Nu tog Erik Vagn i sin Beskyttelse, og han var nu ingen Fare udsat for; men da sagde Vagn: "Kun under den Betingelse foretrækker jeg at tage Fred af dig, Erik! hvis der ogsaa skjenkes Fred til alle mine Stalbrødre, som ere tilbage, ellers ville vi fare een Færd alle tilsammen." "Jeg vil nu tale med disse dine Stalbrødre," svarede Erik, "men dog afslaaer jeg ikke ganske det, som du forlanger." Erik gik da hen til Bjørn den Bretske, og spurgte hvo han var, og hvad han hed; han svarede, og sagde, at han hed Bjørn; "Er du den Bjørn," spurgte Erik fremdeles, "som med saadan Raskhed hentede Manden ud af Konning Svends Hal." "Ei veed jeg det," sagde Bjørn, "at jeg med Raskhed hentede Manden, men dog tog jeg ham bort derfra." "Hvad bringer dig gamle Mand til at drage hid og angribe os?" vedblev Erik, hvad bevægede dog dig skaldede og graahærdede Gubbe til denne Færd? ja det kan man sige med Sandhed, at alle Straa vilde stikke os Norges Mænd, eftersom end ogsaa saadanne, som gaae paa Gravens Rand, droge hid at stride imod os; og vil du nu modtage dit Liv af mig?" sagde Erik, "thi jeg synes ikke om at dræbe dig, saa gammel en Mand som du er." "Modtage vil jeg vist Livet af dig, Erik!" svarede Bjørn, "paa det Vilkaar, at min Fostersøn Vagn og alle de Mænd, som ere tilbage, erholde Fred." "Det skal nu tilstaaes eder alle, hvis jeg maa raade," sagde Erik, "og jeg skal raade." Derpaa gik Erik for sin Fader, og bad ham om, at alle de tilbageværende Jomsvikinger maatte faae Fred, og dette tilstod Jarlen ham; hvorpaa alle Jomsvikingerne bleve løste, tagne i Fred og skjenkede Sikkerhed. Hakon Jarl og Erik tog nu den Bestemmelse, at Bjørn den Bretske erholdt den Gaard, som Halstein Kærtingebane havde besiddet. Det siges, at der foruden Halstein faldt fem lehnsmand. Vagn Aagesøn drog øster over til Vigen med Eriks Minde, og Erik sagde til Vagn, førend de skiltes, at han efter eget Tykke kunde holde Bryllup med Ingeborg Thorkelsdatter. Og da Vagn kom over til Vigen, gik han samme Aften, som han kom der, i Seng til Thorkel Leiras datter Ingeborg. Han opholdt sig der om Vinteren, men om Vaaren efter drog han bort derfra, og, holdt vel alt, hvad han havde lovet Erik. Vagn drog da ned til Danmark og hjem til sine Gaarde i Fyen, hvor Han levede i lang Tid, og blev anseet for en udmærket Mand, og mange Stormænd nedstamme fra ham. Det fortælles at Vagn førte Ingeborg hjem med sig, men Bjørn den Bretske drog hjem til Bretland, og herskede der, saa længe han levede, og han blev anseet for en ypperlig Mand.

49. Kapitel

Om Sigvald er nu at fortælle, at da han var flygtet bort fra Slaget, seilede han uafbrudt hjem til Danmark. Ved sin Hjemkomst traf han sin Kone Astrid, som anrettede et Gilde for ham. De fortalte alle Beretninger om Slaget, og om hele Toget ligefra den Tid Jomsvikingerne droge hjemmefra Danmark, og Folk havde Moerskab af at høre dem fortælle disse Tildragelser. Det siges, at Astrid vilde modtage Sigvald Jarl i alle Henseender paa det bedste, og ret vise, at hun glædede sig ved hans Hjemkomst; hun lod da anrette et Bad for ham, og bad ham derpaa at gaa i Badet; "thi jeg veed," sagde hun, "at efter saa lang en Reise, som der er fra Norge, vil det være godt at rense Saarene, som I fik i Slaget." Sigvald gik derpaa i Badet, og Astrid

brugte ikke andre Kvinder til at betjene ham i Badet; hun sagde siden: "Jeg formoder dog, at der have været nogle af Jomsvikingerne i Slaget, som have ført en mere skrammet Bælg bort derfra, end den du har, thi mig tykkes denne bedst skikket til at gemme Hvedemeel i." Hertil svarede Sigvald: "Endnu kunde det vel indtræffe i mit Liv, at du ikke havde saadant at sige, og tænk da efter, om du da vil være bedre tilfreds." Om deres Samtale fortælles der nu ikke videre. Sigvald herskede fremdeles over Sjælland i nogen Tid, og blev anset for en meget viis Mand, og holdtes for at være underfundig, og om ham ere mange Beretninger fortalte i andre Sagaer. Men Hakon Jarl herskede kun kort Tid derefter over Norge, og han vandt ved alt dette tilsammen saare megen Berømmelse, og ligesaa hans Sønner. Der er ikke her fortalt noget om, hvad Svend Buesøn foretog sig, om han blev hos Erik, eller tog anden bestemmelse. Men Bues Broder Sigurd Kappe drog til Danmark, og antog Bestyrelsen af sit Fædrene gods paa Bornholm efter sin Fader Vesete, og boede der i lang Tid. Han blev anset for en meget duelig Mand. Han og Tofa levede siden lykkelig sammen, og en stor Slægt nedstammer fra dem. Sigvalds Broder Thorkel den Høie blev holdt for en særdeles viis Mand, som siden prøvedes ved mange Leiligheder. Skjoldmø-Einar drog til Island, og druknede i Bredefjord, og Skaaløerne sammesteds have faaet Navn af, at Skaalerne, som Jarlen havde givet ham, dreve der i Land. Thord Ørvehønd drog hjem til Dyrefjord til sin Fader Thorkel i Alvidra, og her fortælles saaledes, at Thorleif Skuma og Thord Ørvehønd have været Brødre, og Thord boede i Alvidra efter sin Fader, og fra ham nedstamme mange i Fjordene der vesterpaa. Einar, Thorleif og Thord bragte de nøiagtigste Beretninger om disse Tidender ud til Island. Men det er siden Folks Sagn, at Bue er bleven til en Orm, og har lagt sig paa sine Guldkister, men vi tænke at Grunden til denne Fortælling har været, at en Orm er bleven seet paa Hjørungevaag. Det kan ogsaa hændes, at nogen ond Vætte har lagt sig paa dette Guld, og er bleven seet der siden: men ei formaae vi at sige, hvad det retteste er; det kan ogsaa være, at ingen af disse Formodninger er sand, thi om sligt kan man have mange Forestillinger.

50. Kapitel

Kong Svend Saumæsasøn var nu hjemme i Danmark. Hans Søn Knud voxte op hjemme hos sin Fader, og blev opfostret af Thorkel den Høie. Kong Svend hærjede paa Kong Adelraads Rige, og uddrev ham af Landet sydefter over Havet. Kong Svend satte Thingmannalid (16) paa to Steder: det ene i Lunduneborg, der havde Ulfs Broder Eilif Thorgilsøn Anførselen; han havde tresindstyve Skibe paa Themsen; det andet Thingmannalid var nord oppe i Slessvik; der havde Thorkel den Høies Broder Heming Jarl Anførselen; der vare ogsaa tresindstyve Skibe. Thingmændene fastsatte den Lov, at ingen Matte udbrede uvisse Rygter, og ingen maatte være borte om Natten. De søgte til Burekirke; der var en stor Klokke, med hvilken der skulde ringes hver Nat Klokken tre; da skulde alle gaae til Kirke uden Vaaben. Samme Lovbestemmelse havde de i Slessvik. I Hæren nævnes to Mænd Thord og Audun.

51. Kapitel

Borgen styredes af Alrek Strjona, en Broder til Kong Adelraads Dronning Emma, som var en Datter af Rikkard Jarl, Vilhelms Fader. Over den nordlige Deel af England herskede Ulfkel

Snilling, som var gift med Kong Adelraads Datter Ulfhild. Kong Svend døde i England, og de Danske førte hans lig hjem til Danmark, og begrov ham i Roeskilde hos hans Fader. Da var Knud ti Aar. Thingmændene havde stor Magt. Der var to Gange Marked om Aaret, den ene Gang om Midsommer, og den anden Gang ved Midvinters Tid. Engelskmændene syntes, at ingen Tid var mere beleilig til at tilintetgjøre Thingmannalid end netop nu, da Svend var død, og Knud endnu ung. Hver Vinter imod Juul droge Folk til Borgen med Vogne, belæssede med det Gods, som de pleiede at føre til Markeds; saa skete det ogsaa denne Vinter, og alle Vognene vare tjældede. Det skete efter Ulfkel Snillings og Brødrene Adelraads Sønners svigefulde Raad og Anstiftelse. Den syvende Dag af Julen gik Thord udenfor Borgen til en Kone, som han holdt til med, der boede i et Huus der udenfor; hun bad ham blive der om Natten. "Hvi beder du mig om det, hvorfor der er fastsat Straf?" spurgte han. "Jeg beder dig derom," sagde hun, "fordi det tykkes mig vigtigt." "Vi ville da indgaae den Aftale," sagde han, "at jeg skal blive her, men du skal sige mig Grunden til, at du beder mig derom." "Grunden til denne min Bøn," sagde hun, "er, at jeg veed at det er bestemt at tilintetgjøre hele Thingmændnes Hær." "Hvorledes kan du vide det," spurgte han videre, "som vi ikke veed?" "Det er saa," sagde hun, "at Folk kørte i Vogne hid til Borgen, og lode som de føre med Gods, men der var en Mængde Mænd i hver Vogn, men intet Gods, og saaledes have de ogsaa gjort nord oppe i Slessvik; og naar den tredie Deel af Natten er forløben, da ringes der i Borgen, for at Krigerne kunne berede sig om Midnat, da skulle Mændene berede sig paa deres Side i Borgen, men naar de to Trediedele af Natten ere forløbne, da bliver der ringet paa Burekirke; da skulle I gaae vaabenløse til Kirken, men da vil der blive slaaet en Kreds om Kirken." "Det er vist," sagde Thord, "at dit Venskab er stort, og jeg maa berette det til Eilif, skjønt det tykkes at være et Rygte, men denne Gaard skal du have til Eiendom." Thord gik ind i Borgen, hvor han traf sin Stalbroder Audun, og de gik og fortalte Eilif, hvad de havde hørt. Han underrettede Mændene derom; nogle troede det, men andre sagde, at det var en ugrundet Frygt. De hørte, at der blev ringet som sædvanlig, og mange troede at Præsten ringede. Alle de, som troede Thords Ord, gik med Vaaben, men alle de andre vaabenløse.

52. Kapitel

Da de kom i Kirkegaarden, traf de der en Mængde Folk for sig; de kunde da ikke faae deres Vaaben, thi de kunde ikke komme hjem. Eilif spurgte dem om Raad, men de sagde, at de intet vidste. "Ei tykkes det mig raadeligt," sagde Eilif, "at vise sig frygtsomme og løbe ind i Kirken, da den intet Tilflugtsted kan være os; men bedst tykkes det mig, at vi springe over Skuldrene paa dem, som staae udenfor Muren, og forsøge om vi kunne undslippe til Skibene." Saaledes gjorde de nu. Det største Mandefald skete ved Skibene; imidlertid slap Eilif dog bort med tre Skibe, men fra Slessvik undslap ingen, og Heming faldt der. Eilif drog til Danmark. Noget efter dette blev Edmund tagen til Konge i England; han var Konge i ni Maaneder, i hvilken Tid han holdt fem Træfninger med Knud Svendsøn. Alrek Strjona, som nogle kalde Erik, var Edmunds Fosterfader og Broder til Emma, som den engelske Kong Adelraad havde haft til ægte. Thorkel den Høie havde da Overbestyrelsen i Danmark. De holdt Ting om Vaaren efter Thingmændenes Fald; Eilif tilskyndte, at man skulde drage over at hævne sig, men Thorkel svarede: "Vi have en ung Konge; det passer ikke at hærje, uden Kongen er med paa Toget,

men efter tre Aars Forløb venter jeg, at Kongen ikke vil fattes Haardførhed, og Fjenderne ere da uberedte." "Uvist er det," svarede Eilif, "om de, som nu ikke bekymre sig derom, vil huske det om tre Aar." Eilif drog da ud til Miklegaard, og blev Høvding for Væringernes (17) Hær, og faldt omsider der. Efter tre Aars Forløb drog Knud, Thorkel og Erik med otte hundrede Skibe til England. Thorkel havde tredive Skibe, og dræbte Ulfkel Snilling, og hævnede saaledes sin Broder Heming, og ægtede Kong Adelaads Datter Ulfhild, som Ulfkel havde haft til ægte. Med Ulfkel faldt hele Mandskabet af tresindstyve Skibe, men Kong Knud indtog Lundeneborg. Thorkel foer frem langs med Kysten, og traf paa et Skib Dronning Emma, som han førte hjem i Land med sig; han skyndte Kong Knud til at beile til hende, og denne ægtede hende. Hun fødte om Vinteren en Søn, som fik Navnet Harald, og blev af Knud antagen som Søn. Hørde-Knud var begges Søn. Svend var Knuds og Alfifas Søn. Knuds Datter hed Gunhild, hende ægtede Keiser Henrik Konradsøn, med hvem Knud reiste til Rom. Længe derefter var Kong Knud til Gjæstebud hos Thorkel Høie, da saa Kongen Ulfhild, og syntes at Thorkel havde sveget ham, i det han havde faaet ham til at ægte Emma istedenfor hende, og for den Sags Skyld lod han Thorkel dræbe. Kong Knud og Edmund holdt nogle Træfninger, hvorefter baade de Danske og Engelskmændene bade dem at indgaae Forlig. De gjorde efter deres Bøn, og bestemte, at den, som overlevede den anden, skulde erholde hele Riget. En Maaned efter blev Edmund dræbt af sin Fosterfader Alrek Strjona, hvorefter Knud erholdt hele England, og herskede derover i fire og tyve Aar.

Noter:

- 1) d. e. Holsten.
- 2) i Grundskriften: ville blive hornungar af det, de eie.
- 3) d. e. Skandse eller Vold
- 4) et Slags korte Fartøier
- 5) Det er landvætterne
- 6) Gandvig, d.e. Det hvide hav, hvis kystlande holdtes for trolde's fornemste hjemstavn.
- 7) Et Drageskib var et langskib, dannet i Form af en Drage; en Snekke, et Slags let Fartøj
- 8) d.e. 120 eller et stort hundrede, ligesom alle steder her i sagaen
- 9) d. e. røvede og slagtede det ved Kysterne gaaende Kvæg.
- 10) Skjaldskab benævntes Odins drik eller mjød.
- 11) Til dækning mod fjendens skud
- 12) Skibene
- 13) Eriks skib, som var beslaaet med jern paa forstavnen.
- 14) d.e. den kant paa skibsbordet, hvor skjoldene opstilledes til dækning.
- 15) Klageudraabet "Au" bemærker i oldsproget ogsaa faar
- 16) En hær af thingmænd eller faste krigere, som hørte til et thing eller en garnison.
- 17) Saa kaldtes de græske keiseres af nordboere bestaaende livvagt.